

Зборник радова чланова
Савеза књижевника у отаџбини и расејању
Нови Сад
САЗВЕЖЋА 19

Издавач
Савез књижевника у отаџбини и расејању,
Нови Сад

За издавача
Милош Б. Иветић, Футог

Главни и одговорни уредник
Дијана Влаинић, Стара Пазова

Лектура
Душица Гак, Кула

Илустрације
Биљана Ристић, Нови Сад

Корице
Драгица Ждралић, Петроварадин

Тираж - 150 примерака
Штампа: «ГОРАПРЕС» Земун

ISBN: 978-86-7970-161-9

Савез књижевника у отаџбини и расејању

САЗВЕЖЋА 19

Зборник радова чланова СКОР-а



Нови Сад, 2019

РЕЧ УРЕДНИКА

Пред нама је још једно Сазвежђе поезије. Стихови као да плешу мистични плес пред нашим очима. Речи нас носе кроз бескрај васионе. Мисли песника лутају и траже свој идентитет. Песници су отворили душу још једном, по ко зна који пут у потрази за смислом живота. Тражимо љубав и наћи ћемо је тамо где се најмање надамо. Љубав је ту испред нас, корачајмо, испишимо стих, заголицајмо машту, додирнимо и отворимо душу вољеној особи, странцу који ће постати вољен и песничким сликама освајајмо љубавне тајне. Поклањајмо љубав и себе, поручују наши песници:

Ако пожелиш, драга,
да имаш све воде овог свијета,
потоке, изворе, ријеке и мора,
ја и то могу за тебе, моја љубави,
унијећу их у моју велику љубав
и сву ту снагу теби поклонити.

Љубав можемо срести свуда око нас, записано је негде у звездама или у сазвежђима наших живота. Путеви судбине су непредвидиви, љубити некога можемо на врху планине, удишући свежи планински ваздух и врховима трепавица дотакнути звезде. То сазвежђе љубави одише у збирци поезије коју држимо у нашим рукама.

Ако се сретнемо
Шапутаћу ти погледом
Осмехом те миловати
Док ћу додире
Стидљиво под кошуљу сакрити
Ако се сренемо
Скупљаћу дахом твој уздах
Волети дрхтај
Мојим дрхтајем изазван
Желети тренутак
Који бескрајно траје
Речи које се памте
Ако се сретнемо
Насмејаћу се гласно
Намигнути несташно

У твој загрљај се сакрити
Снази нежној уживати
Ако се сретнемо...
А сретнемо се...
На карти судбине
Наш сусрет зацртан је

Кад говоримо о љубави, говоримо и о рађању и умирању. Филозофским питањима баве се наши песници. Шта је то живот и какав је то живот који живимо кад нас на крају увек чека оно сигурно смрт. Међутим, између рођења и смрти је оно што се никад више неће поновити. Сећања носимо све до последњег даха. Одговор јој стиже у титрају њених затворених и насмијаних очију: „Укуса твог драгог сјећања“.

Детињство остаје као небрушени дијамант у сећању наших песника, у загрљају мајке и сигурности оца, али онда их ломи живот. Вечита борба за боље сутра, жуд за сопственом егзистенцијом. Некад заборавимо ко смо и где смо кренули, те коју трку с временом водимо. У тим неким моментима враћамо сећања завичају, роду, молимо се Богу, пред иконом крстимо, питајући се да ли је касно. Остајемо ли слепи путници у времеплову који брзином светлости окреће своје казаљке? Међутим, песник кличе да мора ићи даље кад сване.

Какву ми поруку шаље
Немирни ноћни сан
Живот настављам даље
Чим сване нови дан...

Тада кад сване нови дан идемо даље, јер борба не сме да стане. Питамо се да ли површно волимо, љубимо, да ли се погрешном Богу молимо, али одговора нема. Све своје одговоре претачемо у стихове, оно што не желимо да откријемо кријемо међу стиховима. Наши стихови не знају да лажу, све је пред нашим очима огољено. Јасно се сећамо мисрису детињства и прве сузе, мајчиног погледа и загрљаја. Још увек тражимо савршену љубав, не знајући да је пред нама, а кријемо осећања у стиховима.

Но стварност се, такође, одвија у обрасцима,
Следи путеве, који нису случајни, иако изгледају такви

Пред иконом клечимо, а питања постављамо, тражећи спас и снагу
Бога. Сазвежђе градимо сећањима и слутњама, мислима и душом, очима и
прстима, уздахом и издахом. Остављамо речи и душу на белини папира, још
увек не знајући одговор о сазвежђу живота и смрти. Песник се рађа, живи и
умире, али песме оставља у сазвежђу у ком смрти нема.

ЖИВОТ је борба за опстанак
На разне услове пристанак.
Желиш да ти живот, буде срећен
Да ти нико, не буде, надрећен.
Сваки непримерен излазак
Чини из живота одлазак.
Најтеже је схватити
Да се мораш, са животом растати.

СМРТ је физички нестанак
Битисања на земљи, престанак.
То је души спасење
И њено васкрсење.
Чинимо да у нама, осећаји за њих бораве
Не дајмо никада, да се забораве.

Дијана Влаинић

АВДУЛАХ РАМЧИЛОВИЋ, Линц, Аустрија

ЗАВИЧАЈУ МИЛИ МОЈ

Завичају, мили мој,
волим сваки видик твој,
волим твоја брда и долине,
волим твоје сунце најтоплије.

Завичају, мили мој,
волим сваки кутак твој,
твоје баште, бехар, цвијеће,
твоје шуме, траве и дрвеће.

Завичају, мили мој,
волим сваки додир твој,
твоју младост, школу, дјецу,
твоју радост, твоју срећу.

Завичају, мили мој,
волим сваки извор твој,
ријеку Попчу, твоје чесме
и потоке што жуборе пјесме.

Завичају, мили мој,
волим сваки осмјех твој,
твоје људе, моје браство,
у срцу те увијек носим,
с тобом сам порастао.

Лагаторе родно моје,
и Петњице, моја исто,
у туђини нашао сам мјесто,
да вас волим, на вас мислим,
никад нисам престао.

АКО ПОЖЕЛИШ ДРАГА

Ако пожелиш, драга,
да дохватим звијезду са неба,
ја ћу то учинити за тебе, моја
љубави,
нека ти буде пратиља и у коси
свијетли.

Ако пожелиш, драга,
да дотакнем сунце лијепо,
извор живота, насмијано,
топло,
ја ћу и то учинити за твој
осмијех,
за тебе, моја љубави,
да те вјечно грије и као ја воли.

Ако пожелиш, драга,
да имаш све воде овог свијета,
потоке, изворе, ријеке и мора,
ја и то могу за тебе, моја
љубави,
унијећу их у моју велику љубав
и сву ту снагу теби поклонити.

Ако пожелиш, драга,
да будеш краљица цвијећа,
ја ћу створити најљепшу башту
са цвијећем лијепим и
мирисним
као што си ти, моја љубави,
да ми мирише на срећу,
на тебе, љубав моју највећу.

АЛЕКСАНДРА ЉУБИСАВЉЕВИЋ, Смедерево

ПЕСМА ЗА ДЕВОЈЧИЦУ

Мислиш ли да носем Пинокија
Може да се крчи пут?
Мож да те баш он саплете.
Мислиш ли да будеш, као Снежана,
Доброћудним патуљцима окружена,
Који ће те штитити од ала и зала?
Заборава бајке, овајживот није за наивне
Већ за зле маћехе и друге негативце,
Неке покварене клинце и злочесте маторце.
Шта тражиш, девојчице, у таквом свету
Одевена тек у голу искреност
Уместо у пуку сујету?
Одбаци тај убогих аљетак,
Он није одежда за ову епоху!
Одени слојевити костим самољубља
И Егом се назови.
Стави маску која се осмехује
А сузе у рукаву крије.
Ходај лагано и сигурно,
Не жури и не касни, свуда ћеш стићи,
Нађи нову меру у овом (не)времену.
Немој да будеш Успавана Лепотица,
Од Трна Ружица,
Сан ти може украсти принца.
Зато остани увек будна,
Чак и кад ти се највише спава.
Видећеш тада да не постоје
Једнорози који исцељују,
Ни виле које жеље испуњавају,
Нема слатких патуљака,
Свуда су страшни цинови,
Овог суровог времена синови,
Велики куждрави вукови
Што мале Црвенкапе гањају
Док оне медне снове сањају,

Те из видокруга Бога нестају,
У својој дечјој наивности.
Јер сами бирамо своје богове,
А можда сами од себе стварамо робове.
И нема браће принчева, финих удварача,
Што нежне деве спасавају,
Ако то схватиш, постаћеш јача,
Сама себе спаси, то једино остаје,
Тако се у свету модерних бајки опстаје.
Иако наиђеш на деветоглаву аждају,
Суочи се са њом, обезглави је,
То може бити пут који наду даје,
Јер древно каже предање
Ако се отарасиш свих девет мука,
Биће ти пружена спаса рука.
И зато питам, верујеш ли да носем Пинокија
Можеш крчити свој пут?
И шта ако те одиста баш он саплете,
Те се претвори у горког кајања прут
Који не прашта и грешке ударцима судбе кажњава?
Стога истину и само истину тражи,
Чак и у ономо ко двора трновитом растињу,
Не би ли сачувала душу детињу.
Веруј, девојчице, исплати се
Бежећи од зла, напатити се.

АНА МИТИЋ СТОШИЋ, Врање

ИСТИНА

Најслађе мирише рај
Имај
Најсветије светли истина
Не лаж

Као гора она шири гране
И ране
Пресахли извори потеку
У реку

Видиш ли речи у њој
Песму?
Осећаш ли њену висину
И пад?
Чујеш ли кад воли
Како боли?

Најјаче се са висине пљује
Или милује
Земља
Којом ходаш

МЕЂУ ШЉИВАМА

Ни овог пролећа жито не клија
Остани илузија
У врту без наде
Плима и осека
На мору без обала
По јутру се дан познаје
Негде далеко
И нигде
Ти си
Опет се понавља исти сан
У смеху и јеку
Одазиваш се
А знам
Поново ћеш се родити
Међу шљивама
Тамо
Где све цвета
На ливадама не покошеним

АРАНКА КИШ, Суботица

ЖИВОТ

Преплићу се прошлост и
садашњост
Према будућности нити воде
Шарено ткање... животом се зове
Заболи изгубљено данас
Јуче загрлим са пуно сете
Дани једноставно лете
Погледам уназад
Потребно је понекад
Препознајем грешке од некада
Сакријем поглед
Уздахнем нежно
Осмех имам... мада је тешко
Не бринем...
Жеља је ту а снагу ћу да нађем
На свом путу увек себе пронађем
Еј животе...
Докле ћу тако
Насмејем се себи и кренем
полако

АКО СЕ СРЕТНЕМО

Ако се сретнемо
Шапућаћу ти погледом
Осмехом те миловати
Док ћу додире
Стидљиво под кошуљу
сакрири
Ако се сренемо
Скупљаћу дахом твој уздах
Волети дрхтаљ
Мојим дрхтаљем изазван
Желети тренутак
Који бескрајно траје
Речи које се памте
Ако се сретнемо
Насмејаћу се гласно
Намигнути несташно
У твој загрљај се сакрити
Снажи нежној уживати
Ако се сретнемо...
А сретнемо се...
На карти судбине
Наш сусрет зацртан је

АЦА ЈОВАНОВИЋ, Ковиљ

ЛАЗАРЕВО БЛАГО

Лазаре кнеже и царе
О теби испеваше песме,
Рођен сам крај блачке баре
У коју крочит се несме.

Милица, верна ти љубав
Кад црна је обасја зора
Преврну кочије злата
У ћошак Панонског мора.

Тражише многи то благо
Неби ли кочије царске
Виделе светло дана.

А нама уместо блага
Засија љубав права
Изникла из ваших рана.

Сад Видовданска љубав
Јача нам љубав свесрпску
Са разних меридијана.

ТОПЛИЦЕ МОЈА

У мојој Топлици бајној
Најлепше сунце сија, за мене.
У мојој Топлици дивној
Најслађи ваздух струји, кроз
вене.

У мојој Топлици медној
Најлепше цвеће цвета, за бајку.
У мојој Топлици родној
Кад пођох оставих оца и мајку.

У мојој Топлици рајској
Најслађе воће цвета и рађа
Душа ми процвета тамо, кад
одем
Тад она постаје орна и млађа.

Нема тог краја на свету,
Тог неба, тих дивних људи.
Венем за Топлицом мојом
Срце ми за њом жуди.

Доћи ћу, Топлице моја
Ма био тамо ил амо.
Хтео бих ваздуха твога
Најрађе умро бих тамо.

БИЉАНА РИСТИЋ, Нови Сад

СИР

На тераси стана окупаној бојом свог дјетињства, Исидора се смијеши пијући прву јутарњу кафу. Топлина јутарњих реских зрака сунца грије јој стопала овог августовског јутра и враћа сјајем у очима у једно друго, драго, давно августовско јутро.

Јутро, препуно искричаве наранцасте свјетлости што се пробијала лагано кроз висове и стрме стијене планине Црвањ, полако је запосиједало Исидорино лице. Рајско поље, како су га звали мјештани варошице, уз чији се руб на западној страни и смјестила варошица, даривало је те године своје становнике обилном љетином и берихетним родом, као ово јутро што дарује Исидору својом љепотом. Ваљало је по оближњим селима скупљати сијено и спремати у штале. Живот у селима се будио зорама, настављао јутрима, а завршавао касно увече, до иза првог сутона.

И тог јутра у колиби, рано зором, Цвија је завршавала разљевање млијека у шкипове правилно распоређене на дрвене гредице уз ивице колибе, док јој не почну пристизати дјеца, кћерке и зетови са унучадима из вароши, да се тај дан настави започети посао пластидбе.

Мирис свјеже скуваног млијека ширио се око колибе са сламнатим кровом, зидовима од густо плетеног прућа које је Јован, Цвијин муж, сваке године уредно поправљао и одржавао. Мала дрвена врата са металном бравом и дрвена греда, постављена као високи праг, преко кога се морало прескочити, уз обавезно сагињање главе да се не удари у кров при уласку у колибу, били су стални изазов и мистерија за свако Цвијино и Јованово унуче. Јер, ко зна шта је све бака „радила” у тој „кућици из бајке”!?

А Стоја, и Стоја је била саставни дио те бајке. Живјела је са Јованом и Цвијом, није се удавала. Преболвала је последице Другог свјетског рата шпанску грозницу, остала мало нижа и Јован није дао да се удаје, да јој не би будућа породица што ју је просила што нажао учинила. Тако је Стоја остала са Јованом и Цвијом у домаћинству. Из Јованове куће и домаћинства никада нигдје није ни ишла нити је хтјела. Сви су је вољели, звали је Тета Стоја или Мала Тета, од миља, а она била као што народ каже - да је на рану стављаш. И тог јутра је Тета Стоја, као и Цвија, прва устала. Обавила све послове око штале и кока, и враћајући се од кокошињаца са пуном кецељом свјежих јаја, угледавши колону возила што се пела уз обронак ка кући, довикнула Цвији:

-Мећи каву, Цвијета моја, ето нам их иду.

-Мећи ти, видиш да вежем сир у ћедило да ми се оциједи, ево има ватре у шпорету што сам млијеко кувала. Таман ће бит’ брзо готова, а закувај са том новом кавом што сам је јутрос у шишу испржила. Чини ми се да је лијепа, лијепо је мирисала док сам је пржила - одговори јој Цвија.

Стоја уђе у колибу, убади једну ћепаницу у шпорет да се ватра још боље разгори и пристави двије велике цезве воде за кафу, прву јутарњу, за добродошлицу.

Око колибе се за трен окупише придошли „радници” од двије до седамдесет двије године.

Кћерке, зетови, унучад, комшије, сви што се нађоше у том тренутку око колибе посједаше по клупама, по пањевима око колибе и убрзо жагор, дјечија граја, вриска, трка и смијех засјенише својом љепотом росу тог августовског јутра.

Кафа је брзо спремљена, а Јованка и Душица, приђоше мајци и Тети да помогну око кафе и око спремања доручка.

Јован им не даде, већ нареди да се прво кафа попије на миру па онда постави доручак.

Кафа је била пред њима, сипана у филцане јер се старији људи још нису ослободили давно наметнутог обичаја из турског доба и детаља, да кафу пију из филцана а не из шољица. Кафа се хладила полако, пила с мераком уз коцку шећера и чашицу ракије.

Милан, Јованов зет, је збијао шале на рачун пунца Јована, говорећи да код њега никада не може да се дође на одмор нормално, да се прошета пољем, шљивицима, шумом, већ одмах зетовима даје у руке или виле, грабље или мотику. А, хвала Богу, имао их је за сада тројицу, а они се жалили како им Јован прави нове виле и грабље да, ако се случајно старе полеме, не дангубе док се нове направе. И као за инат ове двије млађе кћери никако да се удају па да им мужеви одмијене Бошка, Милана и Милоша. Нити син да се ожени. У тој шали и смијеху сви су учествовали.

Наједном смијех и шалу надјача Стојина изненадна кукњава.

- Цвијета моја, куку ти је нама, ко остави отворена врата па мишеви улећеше, назочес им било, у колибу? Куку, јадна ја, како ћемо их сад ишћерат!? Аааа... јадна ти сам, Цвијо моја, прогризли ти ћедило, куд га остави 'вако ниско па пола сира просуто и разлијето по колиби. Куку мени кукавици, што не виђех да су врата остала отворена. Ово је неки грдан штеточина. Да није мачка, море бит и она да је ово учињела? Очињег ми вида ништа не виђек... – кука Стоја к'о да су опљачкани дукати.

Јован, намћор какав је био, скочи к'о да га је змија ујела, са капутом на једном рамену и напола завијеним цигаром и кесом са скијом у руцу улети у колибу да види штету. Бојао се Јован да се мишеви не попењу до врха колибе јер тамо је још увијек висило суво месо, пршуте и сланина. Нагрнуше и кћери и зетови да траже и у колиби и око колибе мишеве, а унуке Мила и Исидора у том метежу остадоше саме. Мила, којој је било скоро четири године, играла се недалеко од колибе под крушком са својом играчком, обучена у црвену хаљиницу и црвене ципелице, са дугом косом везаном у кикице бијелим машиницама. Била је задубљена у игру. А Исидора ишла од филцана до филцана,

постављених на синију, и стављала нешто унутра. Ништа друго осим филцана није дирала. Брисала је руке стално о плаво бијелу хаљиницу и стално трпала и вадила нешто из великог џепа на хаљиници везеној и украшеној чипком. Брисала је и плаве ципелице од тог „нечег“, што јој је стално падало по њима и по сокницама. А када би се сагела, изгледала је као из сликовнице „Хајди“, плава локнаста разбарушена косица стално јој је падала на лице, а она је безуспјешно склањала са очију, не дозвољавајући никоме да јој је веже.

На њих двије у тој збрци нико није обраћао пажњу, поготову не на Милу јер је била мирно дијете, а сада ни на Исидору јер је ванредна ситуација. Исидора је имала само годину и по, била брбљивица, трчала као зврк и пела се и гдје може и гдје не може. И Јованка и Бошко, као родитељи, имали су муке с њом да је умире јер када она нешто науми, може се планина срушити, она ће свој циљ остварити. А сада се чудила и својим дјетињим звонким смијехом радовала трци одраслих.

После свих потрага за штеточинама које нити су нашли, а још мање уловили поседаше да попију кафу, сада већ скоро хладну.

Један за другим кафеџије су изплувале кафу јер кисели укус и грудве у кафи су их слуђене од лова на мишеве тек сада избациле из памети. Једино је Јован срк'о своју кафу у чуду гледајући друге.

- Ама који су ово јади сад у кафи, за бога милога, шта је ово јутрос ? – галамили су.

- Стоје, јадна не била, шта си ово ставила у кафу, мајко моја, шта си ово направила - љутила се Душица.

- Ништа, „борами“, каву што ми је Цвија дала, - бранила се Стоја.

- Ама, шта ништа, о'кле сир у кави, Стоје, за бога драгога ?- јаукала је од муке Цвија.

Уто се Исидора ушетала као балерина међу њих, са џепом и шакицама пуним сира и све од једног до другог почела убацивати сир у филцане са кафом. Бошко, Милан и Милош су се грохотом почели смијати, а Јованка у црну земљу да пропадне од стида.

- Исидора, стођаволе, шта то радиш, па одакле ти тај сир? - јауче Јованка, покушавајући да одвоји кћерку од чиније и филцана, али узалуд, не да се Исидора.

- „Из тојибе“ - одговара Исидора сва важна.

- Па, јеси ли ти пробила оно ћедило, назло ти није свануло – сада већ и баба Цвија смијући се пита Исидору.

- „Јећам“ - лакрдијашки се смије Исидора и настави брбљати :- Нићам ћамо деду тавија у тафу, он је јут, и има обиве ууу... -навршти Исидора обрвице у гримасу имитирајући свог ћеда гледајући га преко ока.

На ту Исидорину изјаву ћед Јован се насмија од срца и пружи филцан са кафом Исидори. Она стаде и гледа шта то сада ћед Јован хоће од ње?

- Хајде, кажи „коњ“ па ћу ти дати да и мени ставиш сира у филцан-зачикава ћед своју унуку.

- „Тоњ”- Исидора ће.

- А не, не, кажи „коњ”- опет ће ђед, смијући се.

- „Тоњ”- упорна и унука.

- Бона не била, реци „коњ” па ћеш добит’ филцан с кавом – опет ће ђед.

Милош добацује:- Па види се на кога је тврдоглава и враг, куд ће крушка н’о под крушку.

- Јест вала – Милан придодаје - само још да јој обучемо рајтозе и капут на једно раме и иста ђед. Може с њим и у кафану.

- Коњ – наставља ђед Јован тврдоглаво и упорно.

- „јекја ћам ти тоњ, јећи гјув?”- опет унука.

- Ама, „коњ”- не одустаје ђед.

- „ЋДЕБЕ”- сва важна одвали Исидора.

На ово „ћдебе” ђеду су сузе потекле од смијеха, среће и унукине домишљатости. А Исидора се у секунди нађе у ђедовом крилу, с рукама пуним сира трпајући у његов филцан све што и јесте и није могло да стане.

Свима је било јасно ко је био миш и ко је био штеточина. То августовско јутро породичне мобе почело је са радошћу и смијехом, наставило се доручком са врућим хљебом, пршутом, младим кајмаком и медом.

Али, тада се родио и нови рецепт за јутарњу кафу назван „кафа са младим сиром из бакине колибе”.

Сједећи на својој тераси, након четрдесет година Исидора се смијеши пијући прву јутарњу кафу из омиљене шољице, на којој је својом руком осликала њен најдражи цвијет нарцис. У мислима пита августовско наранцсто јутро каквог ли је сада укуса „кафа са младим сиром из бакине колибе”!? када је она породични живот богатила својим дјетињим несташлацима.

Одговар јој стиже у титрају њених затворених и насмијаних очију: „Укуса твог драгог сјећања”.



ОСЕЋАЈ

Осећаш ли како се волимо?
Никада се не гледамо!
Мимоилазимо се и милујемо
таласима пролазности,
одлазећи у неке друге загрљаје.

Видиш ли како се додирујемо?
А нема нас нигде!
Сунце нас греје на изласку и
заласку,
између не постоји,
ми, спржени стојимо.

Видиш ли како се волимо?
Кишом од суза правимо реке
за чамце којима плутамо,
до неког мора за спас.
Једине слободе за нас.

Видиш ли зашто се волимо?
Због душа, што нам челиком
везаше
за крстове наших страдања,
од времена незнатних векова,
до ових, снажних, чедних
надања.

ЈУТРО СЕЋАЊА

Идем прашњавим путем
у истрошеним сандалама
хватајући хладовину
стабала летњег јутра.
Мирише прашина,
мирише зора,
мирише сунце,
све пева и шапуће,
а мој страх снажи,
јачи је од свега,
расте сваким кораком.
Не знам шта ћу наћи
када стигнем на место,
одакле нисам ни одлазила?
Која ће ме питања срести?
Шта ћу видети?
Кога наћи?
Да ли ћу из завежљаја с леђа
просути седеф
по костима предака,
или ћу везати чвор још јаче
да не испадну сећања у таму?
Шта је то што носим у
завежљају?
Где то путујем
када стојећи у месту
чујем сопствене кораке,
у прабини бесконачности?
Коме идем?
Шта трпам у завежљај?
Колико траје путовање
прашњавим путем јутра
сећања?
Оног јутра, чију росу на
ногама
још увек љубим у жељама.

БИЉАНА САВИЋ, Велика Плана

УПИТНИК

Душа се распрсти ко часа
замрзнута од студи
када удари у дно.
У шта је веровала осташе
парчићи који секу
оштрином до боли,
проливајући
најдрагоценије, које губи
вредности.
Веровати
Волети
Истине, на којим стоје рамови
посрнулим речима.
Где лаж главну улогу узима.
Скривајући дах у руднику
смрти.
Кажу живи, истрај!
А веровах, волех.
Крај вечности у сазнању
непостојећем.
Узајамност где раскрсница
дели смерове.
Где између љубави и потребе
Упитник стоји.

ПРОЛИВЕНА ЉУБАВ

Нож у срцу
резом исписује твоје име.
Проливена љубав
слива се низ недра.
Где су ти прсти
писале риме.
Уздах се оте
у грчу усана,
где страст огањ палила.
Санта леда
последње љубише.
Само у погледу
оста твој лик
до заласка сунца
који те са собом одведе.
Спусти се мрак к'о завеса
после представе.
Одјекује аплауз,
добре глуме.
Утрнуло тело
више бол не осећа.
Једно постојање
с последњим трзајем нестаде.

ВЕЗА

Стајалиште,
без возног реда.
Где прашина нанета ветром
оставља трагове - мртвила
“Било је”, темељи стоје.
Живот - Двоје
Два смера - “Једно”
Клупа сећања. Прича.
Тишина три тачке исписује
Веза,
између сна и јаве.
Пустиња постаје

РАЂАЊЕ И УМИРАЊЕ

Све има своје зашто,
када волиш, када станеш
када кренеш, када паднеш
када заплачеш, када молиш
када говориш, када ћутиш.

И ова рука теби испружена и
стиснута,
и све лепо и рђаво
видно и скривено.
Заспало и будно
Оно “зашто” неко пита
неко живи.

Од почетка ,средине и краја.
Само живот - један
Непоновљиво - прво
Без дупликата данас и сутра
Рађање и умирање.

БОБАН Боки ПАУНОВИЋ, Пожаревац

СУТРА

Сутра кад кренем, ти дај ми снагу,
за срећан пут, нежно зажмури;
мени, што срастох на овом прагу,
пролази живот, пребрзо јури.

Икону дај ми, нека ме штити,
када ме притисну надања пуста;
са њом ћу снове, мирније снити,
кад је прислоним, на своја уста.

Шапни ми тихо, што желим чути,
у ово време за срећу глуво;
молитву за ме' небу упутити
и кажи: „ Путуј, Бог те сачув'о!“...

Ал' не пустај сузу, која глас ти гуши,
благослов ми можеш, са осмехом дати;
питаће ти чујем, дубиоко у души,
не брини, јер опет, вратићу се Мати!

БЕЛЕГ

Пожели песму, која ће теби
и после мене, да нешто значи;
само ти тужну, писао не би,
желим да осмех срећом ти зрачи!.

Пожели с'јутром новим кад сване,
нек' зрачак Сунца, за тебе сја;
и буди срећна у идне дане,
тај зрачак среће, знај бићу ја.

Пожели кишу, премило моје,
у њој ћу с'песмом да се чујем;
и тад ћу опет, образе твоје,
с'капима кише, да помилујем.

Пожели зиму, хладну и дугу
и узми једну пахуљу белу;
ја бићу она, сакрићу тугу,
к'о вечни белег, на души и телу.

БОРКА ДРАГОЉЕВИЋ, Нови Сад

ПУТ НЕ ВОДИ КА ЗМИЈАЊУ

Из питоме Војводине пут ме води ка Змијању.
Да обиђем родне дворе порушене на имању.

Родну кућу да обиђем велика је моја жеља.
Али куће више нема ни огњишта ни темеља.

Порасла је густа шума где је била кућа стара.
Од извора испред куће настала је сада бара.

Из оближње околине порушене гледам дворе
А у моме срцу туга дубока к'о сиње море.

Сада градим дворе нове, а времена ова лоша.
На имању Кнежевића, а на земљи ђед Милоша.

Са прозора куће нове поглед лети на згариште.
Дал' ме неко тамо зове, дал' ме тражи и шта иште?

Ја се молим милом Богу да потомство наше спаси.
Да се лоза нашег рода никад, никад не угаси.

За Никољдан и Јовањдан запалићу славску свећу.
Ђед Милоша и ђед Стеву забраву дати нећу.

На животном путу моме њихови ми гени значе.
Што понесох када пођох са Змијања и Мањаче.

Да дугујем ђедовима, ставих деци то на знање.
А унуке убеђујем да ми дођу на Змијање.

О ЗЕМЉО ВОЉЕНА

О, земљо вољена са пуно река и планина,
Пуно врлетних пашњака и пуно равнина.
Препуна бистрих извора, бара и пропланака,
Куда сам шетала боса, без опанака.

Весели смо били, а била нас је пуна кућа,
Стално се о свему причало, понекад до сванућа.
Сада је све пусто, нема нико жив-
Боже- шта се то деси и ко је за то крив?

Кад смо одрастали говорили су: само идите-
Свуда је боље него овде – треба да видите.
Стално нас тераше са огњишта, нека су проклети,
А знали су лопови „Све ће то туђин отети”.

И заиста дође туђин, дође ратно стање,
Поштени пођоше да бране земљу и имање.
Непоштени одоше да их спаси туђина,
А губило се у рату од једног до четири сина.

И увек је тако било, добри и поштени страдају,
На крају долазе други да управљају и владају.
Изгинулих нема да проговоре, да истину кажу-
Сетимо се на Други светски, на Србе, на Дражу.

О, земљо вољена, препуна си бола и рана.
Уместо трактором, минама разорана.
Не обрађује те нико, нема ни људи ни жена,
Не треба ти киша, јер си крвљу заливена.

БРАНКА ДАЧЕВИЋ, Нови Сад

ТВОЈЕ ОЧИ

Твоје очи дубоке
у моје су ушле,
од тада моје очи
само твоје очи траже.

Сахара су очи моје,
а оаза твоје.
Много разлога имам
да у њима вечито снивам.

Помози очима мојим
и милуј их својим.
Пусти да се очи моје
заувек са твојима споје.

ПРАЗНА СОБА

И сад као да видим ту собу,
на брзину испражњену,
завесе на поду, разбијену чашу,
фотографије неке на зиду плачу.

И на сред собе колевка,
некад мирисна и дивна,
сада сама стоји, на њој
чипка у дивној, плавој боји.

Да ли ће икада неко да је узме,
над њом празном пролије сузе,
као што пролила сам ја,
остављајући део мог сна.

Можда ће трнути сама,
на неком тавану где је тама,
из ње се неће чути „Мама”,
тешка је та ратна карма.

БРАНКА ТИРНАНИЋ, Крњevo

ОЛОВКО НЕ ЋУТИ

Крени оловко... Пиши!
пиши, ал' о чему?...
о љубави доживљеној,
чак и оној скривеној.
Само ти немој,
немој ништа скрити,
Ти, која знаш
расути сва слова азбуке,
као покошене травке,
по откосима косача.

Те љубавне слике,
које једним погледом
смоташ потајно у клупко...
па га винеш предвечерјем,
сред плаветнила неба.

А оно чека месеца фењер,
да га распламса, разбукти
под дугом трептајућих звезда.
Па Сунце зором ушуња зраке
своје,
у те љубави скривене...
па им лагано размотава нити.

Чудне су љубави те,
док су усне неме... срце их
оловком изговара,
од којих се понекад сатка
и она љубав права.

Када се оба срца у једно споје
и љубави река потече...
и зато... Пиши, не ћути!...
нека се љубави, овековече!.

СЕМЕ ЉУБАВИ

Иако сам тако далека,
али та даљина за тебе,
као да не постоји.
Хтео би своје руке нежне,
уплести са рукама мојим...

Мислиш откуцаји срца мога,
ритмом куцају твојим.
Кажеш ми, да у срцу носим
семе,
љубави божанствене жене.

Док дамари ударају снажно, у
у мислима, да си крај мене.
Али, врелину коју осећаш,
не тече нам кроз исте вене.

Зато ћу семе љубави своје,
расути низ широка поља.
Нека изникну међу бусуме
и цветове развију у спектар
боја...

Па док их будеш убирао,
осетићеш да латицама,
душа ти мирише моја!...

Ако букет другој поклониш,
из ока ће га суза оросити нека.
Схватићеш да припадам теби,
иако сам ти тако далека.

БУДИМИР РАКИЋ, Нови Београд

ТЕБИ, МОЈ АНЂЕЛЕ...

Теби, мој анђеле, ову песму пишем:
Због лепоте твоје, душе и памети.
Док пишем за тобом, душо, уздишем,
Јер те ни на трен не могу заборавити!

Твоје лице мило, моја зора,
Што руди јасно!
Твоја смерна душа, моје цвеће,
Што мирише красно!

Твоје очи прелепе, миле,
Љубав су у мени пробудиле.
Кô да из њих зраче магичне силе,
И душу и срце у мах су ми освојиле!

Твоје лепо тело прича жива,
Хармонично, складно и мило.
О, коме моја душа снива,
Јер те неизмерно волим, моја лепа вило!

Иако су ми пахуље беле главу прекриле,
Ја те лудо волим, лане моје!
Твој осмех и очи миле ум су ми омамиле,
Јер, сунце моје, обожавам све чари твоје!

Твоја љубав дошла ми је кô
Живој рани спасоносни лек.
Уз тебе бих, мила, хтео
Да проживим свој век!

Душу, срце и живот бих ти дао
И много више од тога!
Чинио бих разна чуда, само
Због тебе, мој анђеле, и милог осмеха твога!

ТИ СИ, ДУШО, ДОШЛА...

Тиси, душо, дошла у живот мој
Кô песма, кô најлепши славујев пој!
Ти си мој живот – ти си моје све,
Због тебе се живи и умире!

Ти си, вољена, дошла кô сунца сјај.
Ти си, животе мој, мог пролећа мај!
Ти си ми, љубљена, у животу све,
Због тебе се живи и умире!

Душу ми је, лепото моја, немир разнео,
Док тебе, љубави, нисам нашао!
Донела си у мој живот лепе манире,
Зато, лане моје, више од свега волим те!

Од твојих топлих пољубаца
У мени ватра буди се!
У искреној љубави спојена су наша срца,
Зато душа моја жели твоје нежне загрљаје!

Жив, срећо, нисам без твога милог погледа.
Лепото моја, ти си моја победа!
Кад си самном сав у ватри горим,
Кад од тебе одем, ја не постојим!

Када самном ниси, ја не живим,
Јер те исувише волим, мој анђеле мили!
Лепо ми је док очима пуних љубави гледаш ме,
Кад од тебе одем не постојим, нема ме!

БУДИМИР ФРКА, Нови Сад

ЗАШТИТАРИ ТРЕЗОРИШТА

Обложени баршунасто стакленастом вуном,
пергаментним звучјем прслог подземљишта,
заштитари трезоришта отплуташе струном,
изван сморних балансера врелог пепелишта.

Гнев из небовидља разјари структуре,
мраморнастим очњацима сузне сумаглице,
стогодишњим громозвучјем ризничке контуре,
разједини вибрације струјне обзнанице.

Апокалиптичним страхостресним звоном,
Затитра се бубнозвучје преријских горштака,
Устремљено похрлише планетарном споном,
Задимљеним сигналама племенских вештака.

ПОМАК УОЧИ

Ноћобдијски транспортери термистички рише,
прогоњене инплатанте убризгане страсти,
тињајући изливцима сунце засенише,
злурадосно доградивши казнене области.

Вековидни компресори произвеше шкриљу,
разузданом магнитудом злогласног пророка,
театрално прихвативши стрес у изобиљу,
раскопаше градилиште очног водоскока.

Разјапљеним стрмиништем растројених пести,
пристегнуше менгелама мрежњаче уснуле,
одшкринутим похотништвом фригидне обести,
облепише постерима сенке преминуле.

ВАЛЕНТИНА ВУЛИЋ, Врбас

БИЉЕ

Наоблачило се.

У прсима дубоко песника сам скрила.

Бојим се да га нисам угушила,

те се по широкој пољани смиља у причање упутила.

У ширину небосклона где ми се чини да простора има

да тајну о вилином колу приповедам,

где пространство ме, као море, заплаши и зове

у шуме, у горје, да испричам неспокоје.

У грудима чврсто песника сам стисла,

да га нисам снагом неспретно притисла.

Наоблачило се.

Путу краја није. Зелено ме, опет, зове моје биље.

САГЛАСЈЕ С ДУШОМ

Све сазри, све умине, све утиша. До препуклости. Склизнух у зрневље сневања као у једино место мозаичности и слагања. Прелих сокове у сандалово дрво с лакоћом давно минулих времена упијања.

Наоко непрегледно.

Зурим у дубину и памтим само добру страну света.

Кушам срце куца ли соковима истину, па стављам срећу на коцку, или коцком желим срећу стећи, будем у близини бити, ослоним се на интуицију, не олакшавајући себи гласовима логичара. Свесна заноса својих.

До назирања израњајућих контура онога што тек треба да буде, и што јесте. Не одустајући од откидања непотребног, строго следећи уцртано, стижем.

У земљу ужарених клонућа сунца, у земљу где се може прескакати наранџасти и жути зрак, земљу из које се понесе укус малине.

Сада ме немојте питати где је, нити када створена је.

Нисам знала како, ни где, хтела сам само једно, да ублажим бол.

ВЕРА АЛЕКСАНДРИЋ, Нови Сад

СТАРОСТ БОЛИ

Пијем вино, вино пије мене
Образе ми црвенилом кити.
Све због једне моје жеље снене
Ја не могу никад срећна бити.

Младост прође, а ја оста иста,
Још у мени златне снове буди.
Осећам се као и пре– иста,
Срце моје још воли и жуди.

Кунем себе, ко ме такву створи
Пуну жара тајнога вулкана.
Кунем вино што ми душу мори
И крв луду што је узбуркана.

Моја жеља, невина ичиста
Необрана ко јабуке зрела,
С мога неба као звезда блиста
До стравичног стања ме довела.

Руке пружам као птица крила
И не слушам кад ме неко вређа,
Пролазнике, све
бих загрлила...
Али они, окрећу ми леђа!

Млади не знају како старост
боли,
Страх ме хвата од самоће дуге.
Срце хоће некога да воли...
Све су моје истрошене пруге.

ПОЗДРАВ ОТАЏБИНИ

Уокруглој башти цвећа,
Најлепши си цвет слободе.
Измучене мисли моје,
Стално мене теби воде.

Поздрављам те отаџбино,
Најлепши цвете румени,
мирис пружаш на све стране,
само ти живиш у мени.

Док овде Сунце залази
У теби се ново буди,
Шири своје топле зраке
Рађају се здрави људи.

Видим тебе отаџбино,
У сну, машти, најави,
Растеш, цветаш и миришеш,
Увек блисташ од љубави.

Поздрављам те отаџбино,
Звездо моја јутарња!
Ко птица сломљених крила
Гледам те из голог грања.

ВЕСНА КРЊИЋ, Нови Сад

ПРОШАРАНИ ЗЛАТНИ ВЕЗ

Пролази време
Као старим
Нитима прошаран златни вез
Који се у прошлост ниже
Све више бледи
У заборав пада
Са обасјаним сунцем јутро
Постаје једна нова нада
Спремићу све лепо на место
Где треба да стоји
Тамо старине су окачене
За нека будућа времена
Мирисом лаванде да их чува
Садашњост се присећа
прошлости
Када је сваки дан
Цветао од среће
Мирис лаванде се опојем шири
Садашњост храбро корача
напред
Према будућности у загрљај
У времену где ће да се смири

ЗЛАТНА МЕСЕЧЕВА СЕНА

Ти месечева сено
Да ли је неко пољубио
Румено лице њено
Тихо бих дошао
Преко њених усана прешао
Удахнуо њен дах
Сладак мек као поленов прах
Ти месечева сено
Пољубио бих око њено
Украо из њега
Све искре сјајне
Прочитао њене тајне
Месечева сено
Послушај откуцаје срца
Да ли досеже љубавна беспућа
И због мене ужурбано куца

ВЛАДИСЛАВА МИЛИЋЕВИЋ БЕЛИН, Београд

ПТИЦЕ, ТРАВЕ, НЕБО

Не примичем се истини
а страх ме

Косе су покупиле
све чичкове уз пут

Огромна слика -
нечије младо лице умире

Само је вечна радост
птица, трава, неба.

ДЕВОЈКЕ БОЖУРЊАЧЕ

Грешна вода одливена
низ купињаре и багремаре.

Погане речи зауздале време.
Или је то крај?

Танано уво светско
свашта мора да чује.

За диреке везали људе.
Невесте им у зле дане оковали.

Да се Сава излила.
И сад више нема тајни.

Да се Благуна обесила.
Или ми смо је?

Да девојке Божурњаче
из воде не ничу више.

Да се срце с тамом веже
(мајко моја, мајко моја).

ГОРАН ЂУКАНОВИЋ, Нови Сад

ОСЛИКАНА ЉУБАВ

Корак подрхтава.
Око се купа
у препланулости
душе.
Мисли к'о таласи
снивају снове,
ноћи недосањане
у чежњи се
скривају.
Лица су наша,
љубављу
анђеоском осликана.

УЛИЦА ВЈЕРНОСТИ

Расплела си косу.
Просула си страст
по бјелини неба,
док звијезде
трепере и кокетирају
мјесецу. Кроз моје вене
протиче жудња.
Везала си праменове
укосницама среће,
умила лице љубављу
и смјерно ходиш
улицом вјерности.

ГОРДАНА МАРКОВИЋ, Ћуприја

РЕКА САМ

Река сам,
некад се хуком оглашавам,
а некада, разливајући се,
околини прилагођавам.
Стене ме нису зауставиле,
ни ток ми усмериле.

Оштре речи
Нису ме исекле,
у жубор сам их претворила.
Притоке ме нису замутиле,
снагу ми ојачале.

Носим одсјај неба, дрвећа,
птица, мостова...
и тако ојачана, чиста и
блистава
хоћу све око себе да умијем
И течем журно
да се у моје
МОРЕ улијем.

УМЕСТО ЖЕЉЕ

Нисам мермер
ни камен
да ме у њима тражиш
и горким речима клешеш.
Прах сам,
Са Животом од Творца
удахнутим
и свака моја честица
животе нове ствара.
Трубе Јерихона
не могу ми више ништа.
За поклонима,
којима се тројанци радоваху....
-не хајем.
Љубав је моје сопство
и космичка правда.
Љубави дела
признајем само
и Светлост што осветљава
Живота пут.

ДАНА РАДУЛОВИЋ, Нови Сад

ИМА ТЕ

Има те драги у песмимојој,
У сваком стиху, у свакој рими,
Има те драги у срцу моме,
У уздаху и месечини.
Има те драги и међу горама,
Има те драги и међу водама,
у жуборима, на изворима,
У мојим венама, у звездама.

Има те у сновима што у праскозорје,
Крче пут до даљина,
У пољима лаванде те има,
док шире опојне мирисе
чекајући летње топле кише.
Има те драги и у мом ходу,
И у небеском плавом своду,
У сваком кораку док пребројава стазе,
У очима душе што твоје очи траже.

Често те има у мојим чежњама,
Па црташ немире по мојим веђама,
Има те драги у небеској тишини,
У таласима мора и на пучини,
У мирису магнолије, што цветове сунцу пружа,
У чаробним бојама неба, у мирису ружа.

Има те драги у сваком кутку,
У мени, у мојој сенци, у реци.
Има те у сунцу и на истоку,
Ма има те драги
и у бистром немирном водоскоку,
У цвету маслињака...

Мисао о теби је свака,
Што се у мојој песми зачне
И живи, и вапи да досегне,
Оне ватрене знаке,
што у твојем оку пламте.

Ма има те драги ко светог Бога,
Свуд околу си ти.
Ходаш у корак са песмом мојом,
Ходаш увек са римом и стихом,
Поново...
И како бих могла да те опевам заувек,
Кад ми је мали небески свод, и свет,
Кад ни један цвет нема твоје мирисе,
Кад трагам и дозивам те док срце уздише.

И кад падају летње кише
И кад се плави небески свод
И кад облаци бели плове,
Ја о теби слажем снове,
Који те походе и кад звезде на небу горе.

Ма ти си моја чаролија,
Моје откриће што се оваплотило у сјај,
Моја расцветана магнолија и мој загрљај.
Ма ти си моја фантазија,
Смисао мог живота и мој земаљски рај,
Ма ти си моја тишина.
Ти си моја песма и моја рима,
Моје уточиште, мој горостас,
Мој путоказ и Божји глас.

ДАНИЈЕЛА МИЛОСАВЉЕВИЋ, Нови Сад

ПЕСНИК

Вратио се из треће смене, сео за сто и почео да пише. Писао је о љубави. Писао је о њој. О њеном малом младежу на ивици ока, о праху од кроасана изнад горње усне и слаткоћи мириса њеног даха. Писао је о малим стопалима, којима овлаш додирује земљу по којој хода. О феномену који се деси када чисти кухињу и влажним телом додирне полице. Тада би цела мирисала на цимет и све зачине базара у Измиру. Мирисала би на млеко. „И када бих био кувар”, мислио је, „у том тренутку бих од њеног тела могао извајати сласне посласнице”.

Објавио је песму и чекао њен коментар. Коментара није било. Није било чак ни назнаке да је песма прочитана. Очајан, палио је цигарету за цигаретом, празнио флашу за флашом, и ређао стих за стихом.

Описивао је несрећу песника и певао о његовој тузи. О томе како су му прсти изгорели од догорелих пикаваца, и како му желудац гастритично вришти од алкохола. Причао јој је како се ноћу буди мокар и у грозници, о кревету чија празна половина очајнички прижељкује тежину њеног крхког тела. Објашњавао је да је он, у ствари, рођен да је обожава. Била је то његова карма. Веровао је да је то од светлости из космоса, која га је погодила по рођењу и одредила му мисију да је љуби стиховима.

Нова песма угледала је светлост дана, али њене усне су остале неме. Нова емоција, несањана до тада, поче да управља његовом оловком, која започе свој нови живот отимајући мисли од песника.

„Кучко! Ти саздана си сва од мојих мисли, мојих снова и моје крви. Ја сам те писао, ја сам те обликовао и клесао, удахнуо ти душу и дисао с тобом. Ти без мене не постојиш. Не би разумела праву љубав ни да те посред лица погоди! Дувао сам у трубе јерихонске, певао седам по седам дана, али твоје зидине нисам успео да срушим. Платићеш и патићеш! Освета моја постаће завештање, и више нико, и никада неће спомињати твоје име јер те се више нико неће сећати, а ти ћеш коначно спознати шта је бол исконска”.

Тишина је болела. Игнорисање је цепало душу. Стварност га је оборила, а покајање завриштало.

„Опрости ми, опростићу ти!”, викао је. „Бићу твој отирач и твоја особа на ланцу. Сасећи ћу сваку злу мисао о теби. Ја сам јадан и ништаван, ја без тебе не постојим.”

Очајан и на ивици лудила срео ју је једног дана у кафеу. При упознавању дуго је задржао њену руку у својој, желећи да јој као стари мудрац проникне у душу, или можда да очита своју судбину. Причали су као да ће та ноћ трајати хиљаду година, а можда је и трајала. Прошли су пут од рођења, стасавања, зрелости и лаганог умирања. И све је то стало у њихову причу, која је досезала до поколења у седмом колелу.

Дошао је кући и писао о изгубљеној љубави. О нечему што је прошло. Плакао је, и свет је плакао с њим, разливајући своје сузе по музгавом прозору. Осећао је да му душа незацељена крвари и да му се утроба по улици просипа. Више није налазио смисао живота, ни разлог да сутра устане. Од суза су му слова пред очима бежала, разливала се, и цела је песма, тако замућена од мастила, отицала у сливник.

Она је коначно објавила сазнање о свом постојању у његовим песмама. Читала је песме и остављала коментаре. Хвалила је сваки стих понаособ, градећи и заливајући дрво глагољиве хвале. Ковала га је у звезде.

Он је није чуо. Био је у потрази за новом музом, која ће га извући из ове креативне блокаде у писању, у коју је тренутно упао.

ДАРИНКА БЕЛА ТОМИЋ, Београд

У ЗАНОСУ

Док нас милују недодери,
погледи нам горе топлином жари.
Стиснутих усана у том муку
падају спокојно сви немири.
Иако своји, нисмо се дали
том, једном обичном, стиску руку.

Оно што зову, случајно само
ми смо дотакли висине нирване.
Тела, крв што ври, и сузе...
Желећи једино себе да дамо
к'о сунце искру кад зора сване,
у исто време пољуб и длане.

Тек потом, могло би се нешто рећи,
а речи умилне, шапутаве, нежне ...
Уз мазне усне и тела у срећи,
немирних прстију што мрсе косу ...
Ми, прижељкујемо такво вољење
макар све нестало у овом заносу.

ТЕБИ ДУШО СРОДНА

Ниједно нисмо волели неискрене
оне, што би да повреде друге,
гушили љубав кад ка нама крене
и тако искрено, ми мрели од туге.
Залутала су нам сва пролећа
у срцу нам јесу, на јави их нигде,
наше су туге императив среће,
среће за друге, нама само бриге.
Постајали јесмо у зеници нам ока,
рило нам је рало бразде срца, посред,
док гасимо нам срећу, туга је дубока,
ти и ја давно, нечији смо посед.
Тугама и бригаама увек ћу да мазим
тебе, душо сродна - окаснело дошла
и када ме газе, не могу да газим
ни времена будућа, а камоли прошла.



ДИЈАНА ВЛАИНИЋ, Стара Пазова

СТРАНАЦ

Да ли сам срела Странца?
Некад је био близак знанац,
а преко ноћи постао Странац.
Да ли сам увек имала Странца?
Страна му тамна страна
коју нисам знала...
Страна ми беше
његова страна душа...
Стран , можда беше не само мени...
Странац он беше и самом себи.
Срела сам Странца!
Странца сретох у поноћ,
у страној ноћи,
једне стране године,
страног ХХ века,
неког страног лета...
Волела сам Странца...
О, да, волела га целим бићем...
Странца мени,
Стрнца другима и самом себи...
Залугала сам на неки страни пут...
пут безобзирности
са Странцем из стране ноћи...
Лутала сам годинама са њим...
Лутала кроз добро и зло...
Са Странцем је било лепо,
све до оног трену кад ми
срце у дланове узе...
Кад бол кроз душу сече...
Кад ми ноћи постадоше немирне,
Кад ме дани неизвесности заболеше,
Кад ми осмех са лица узе...
Странац постаде Странац...

Суза бола клизнула је низ образ,
тада се окренух и оставих Странца.
Ал' та страна сећања
и даље ме муче
у неким новим страним ноћима...
Страна сећања...
Странац из ноћи страног лета...
Повредио је моју душу, њему страну...
У неком страном дану...
Као у неком страном кошмару...
Тог страног дана...
Оставила сам Странца,
кад је од мене направио странца,
када су нам путеви постали страни.
Сада сам ја странац самој себи...

ДИЈАНА УХЕРЕК СТЕВАНОВИЋ, Суботица

ФАНТАЗИЈА ОСТРВА

Брод упловио у луку.
На палуби никог нема.
Лука пуста.
Капетан усамљен.
Сидро уроњено.

Дубина мора проговара:
„Шта ћеш ми ти?”

Фантазија пустог острва
испушта жељу:
„Дарујте ми копно
пуно грешника!”

Слични се проналазе,
истих нема.

ПОСЛЕДЊИ СВИРАЧ

Нестаје
последњи улични свирач
одлази тих у мрак.

О раме је окачио
уморну гитару.

На главу ставио
изударан шешир
кованицама милостиње.

Нико није приметио
празнину улице,
тишину плочника.

Нико није приметио
самоћу у себи.

ДИНА ЗАВАРКО, Нови Сад

ПОГЛЕД НА ЛИСТУ ЖАЛФИЈЕ

Ушећерила се радост
и сместила крај дуње на старом креденцу.
Мирише све на постање.
Врпољи ти се осмех
на нежном лицу.
Баш таквог сам те сањала.

Небо панонско си зайтио зеницама
па плавом бојиш и ноћи и мисли.
На трепавици ти ластавице ћућоре.
Сањарије твоје душе
поздравиће игром.

Рукама меким милујеш сунчев зрак,
птицама дахом олакшаваш узлет,
оштро речима неправду бришеш
верујући да ме од свега
можеш заштитити.

На тацни је кап кафе,
одбегла с моје усне, исцртала срце.
То је чаролија - рекао си.
То је љубав – написала сам ти
погледом на меком листу жалфије.

ЉУБАВ ДВА МОРА

Покушавам да удахнем мир...
Стављам росни фрушкогорски обронак
под главу,
натапам га пенушавом винском радошћу и
распредам риме са далеког југа.

Опијена твојим сланим осмехом
што си га просуо преко мола,
борим се с недостајањем.
Сечиво мисли резбари лик
бесрамне нимфе која ми те отима.

Пушташ мору да ти зачешља косу,
да ти се слије низ топла недра док
бродиш по рубовима океана
огрнут плацентом пенушаваг вала.

Преклињем те да се вратиш.
Нудим ти окамењене шкољке,
зелено острво насред дна бившег мора,
нудим ти укроћену реку
којој су кошаве со украле
оставивши јој само плаветнило.

Док се болно грчим на зеленој свили
у загрљају планине која је укротила Дунав,
признајем себи да ми цури из шака
љубав којом се лето поиграло.

ДРАГАН ВИЛИЋ, Америка

КЊИГА - СТАРАЦ И МОРЕ

Ноћ откуцава последње минуте на Бадњи дан... Зора, са тихим вриском, куца на поспане прозоре остатка од живота... Несаница клизи као магла низ уморне, натекле, закрвављне очи... Још једна лоша, непреспавана ноћ...

Јутарње, зубато сунце, оно из дјечијих, пубертетских школских састава, руменилом својим продире кроз маглу. Нагриза прозорско стакло својим осмјехом, буди уморна сјећања, вукући их лијено кроз мождане поре... Топлина уснулог кревета је слатка као мед, а јастук мек попут духова, који лебде између јаве и сна... Дубоки, лагани, дуги удаси разносе кисеоник кроз крвна зрнца. Мозак га сагорјева у јутарњој тишини... Све је успавано, мртво, све сни сновима непостојања, заборав, прошлости. Само твој лик, кроз сјећања, пјевуши о старим, давно прошлим, младалачким сјенама и омета тражење пута, који води на стазу без патње...

Сједиш на изгужваној постељи, у једно лијепо, сунчано, давно јутро, са ногама прекрштеним у пози лотоса, гола и миришеш на јако ускислу љубав. Све на теби још увијек вршти голотињом, пламти, гори, док ти дланови милују отекле груди. На изгризеним уснама ти осмјех блаженства, а у очима поспана срећа...

Била је то још једна бурна, страствена, жива ноћ... Ноћ коју је заљевао зној и добри стари, албански коњак у паузама између двије ватре... Ноћ која је породила десетак или више опушака у пепељару живота, исти број оних са тамно црвеним кармином, као и оних без кармина. Трагови полусвјесних пауза, пауза у којима се прикупљала снага, распламсава пожуда тихим мажењем, миловањем... Ноћ чији је мрак прогутао масу уздаха љубави, среће, опијености... Ноћ у којој су лебдјеле невидљиве кријеснице, искре електрицитета поскакивале пробуђене тихим, њежним додирима, знојем натопљених пора... Ноћ у којој је све спавало, све умрло, а све било тако божанствено живо... Ноћ у којој је једино живјела љубав и страст... Ноћ у којој су, они ријетки, тренуци полусвјести уздизали душе у небеске плаве висине, тренуци због којих врједи живјети, тренуци у којима се спајала душа са

космосом у блаженом, тихом јецају и неконтролисаној ерупцији врисака оргазма...

Било је то још једно јутро, сам ђаво зна које по реду, које је породила, од љубави и алкохола, незаситна, млада ноћ...

Ноћ откуцава последње минуте... Зора са тихим вриском куца на поспане прозоре живота... Несаница клизи као магла низ уморне, натекле, закрвављне очи... Још једна лоша, непреспавана, празна ноћ. Трагови прошлости, јецаји младости, која се никада више неће вратити...

На столу лежи поспана књига „Старац и море”, отворена на бесмисленој страници заборављања... На кревету медитира уморно тијело у пози лотоса, у којем лебди душа пуна туге и проклетих, слатких сјећања... Трагови вјечне патње у замагљеној јутарњој сјени усамљености и недостајања прошлости, коју ни опијум медитације не може избрисати...

МИЛИЈАРДЕРИМА

Мртве вам очи
без сјаја душе
сироте, јадне
у понор руше,
срца вам хладна
ко санте леда
из њега пузи
пропаст и б'еда...

Није вам доста
што човјек пузи
него га вучете
по ратној каљузи,
па сирот сиротог
убијат' мора,
смрде вам умови
ко реп од твора...

До вас не допире
топовска хука,
лижете плазму
с крвавих рука,
прсти вам броје
проклете паре,
ви нисте људи,
ви сте утваре...

Када би скинули
маске са лица
људи би видјели
осмјех убица,
како се кези
у паклу гори,
проклети били
црни злотвори!

Једнога дана
кад свјест заруди,
када се успаван
човјек пробуди,
спалиће ваше
демонске логе
из ропства подић'
сироте, убоге...

ДРАГАН САВИЋ, ДРАГОВИЋ, Бечеј

ЈЕДАН ОБИЧАН СЕОСКИ ДИВАН

Још један топао летњи дан се примиче крају. Сунце је већ зашло за хоризонт, али је још увек видно. Летњи дани су дужи, па сеоске улице тек тада оживе. Вредни људи имају још што шта порадити док се још види. Понеко је доспео, па се људи срећу на улицама и размењују новости које су се накупиле током дана. А увек их има, хвала Богу...

Бар вече касти, деда Милооо!... довикну у пролазу с' друге стране улице, комшија Миладин уз широк осмех, који се није дао сакрити од педантно негованих, црних, уврнутих у равно, бркова.

Кхм, кхм!... најпре се накашља деда Мила. *Бар вече, бар вече!...* уљудно узврати деда седајући на клупу, пред својом кућом. Увуче затим у себе добар дуг дим, тек направљене цигарете. Потом пусти полако да излази из његових уста, све кроз густе, седе брканце. Деда Мила је ваљда цео свој век имао бркове. Нико се у комшилуку не сећа да је био без бркова, осим оно кад је био дете. Ваљда чим су кренули први бркови да му расту, он их је пуштао, обликовао око усана па на доле. Под носем их је пуштао да буду што бујнији. Само су сада седи, многолетство дедино је учинило своје, а жути испод носа од предугачког деда Милиног пушачког стажа. Деда је вазда имао уза себе своју металну табакеру у коју је наређао направљене цигарете. Пре него ли било где намери кренути, провери се бројно стање цигарета. Макар то било, као овај пут, на клупу испред куће. Дувана је увек имао у кући и цигарет папирића, па су његове веште, паорске ручерде часком намотале таман толико цигарета да напуни табакеру.

Откуд ти, Миладинеее?... довикну деда своје комшији, док је десном руком прошетао по глави свој омањи сиви шешир горе доле и оставио га тако забаченог на потиљку. Подвивши прекрштене ноге под клупу, спусти руке доле поред тела. Благо се телом нагне напред и ослони рукама на седало клупе.

Да ниси опет јурио неке сојке?... шеретски ће њему деда, алудирајући на Миладинов самачки живот.

Та нисам ја таки, деда Мило, па ви знате да сам ја фин! ...одмах му узврати комшија Миладин.

Да, да,... надовеза се деда,... све ја знам, мој Миладине! Зато си и ост'о вечити момак!

Миладину ту мало би криво, осети се увређеним на ту опаску, али прогута што помисли у том трену, из поштовања према старијем.

Него... настави деда Мила... Како твој коњ Вихор? Нисам те данас видио да га тераш? Спремате ли се за неку трку?

Е ту се сад Миладин разнежи и у трен заборави све оне дедине опаске. Развуче усне у широки осмех, да су се и брци смејали. У три корака прескочи улицу да буде близу деда Мили, јер... кад је већ реч о његовом коњу Вихору, еее то се мора из близа причати, а не са друге стране шора. Не ваља се, кажу!



ДРАГАНА МАКСИМОВИЋ ЈОВАНОВИЋ, Ковилъ

СТОПЕ

Куд пролазише стопе њене,
Цвало је најлепше цвеће.
Бити њена кћи,
Значи бити плод чисте
љубави
и имати среће.
Та срећа је она,
Али на жалост
Врло рано је испратише
Црквена звона.

Личим на њу,
Ја иста сам она.
Ходам стопама њеним,
Дивим јој се како је
Волети нас знала,
Зато јој хвала.
Видим је на небу
Звезду што ме прати,
знам да ме воли
да ће ми и са неба
подршку и љубав дати...
Она је моја мати...

Рођена на Видовдан
Деветнаестог августа нас
напусти, оде
Али ме њене стопе
Кроз живот воде.
Док она небо краси
Моја љубав за њу
Никада неће да се угаси...

ОТАЦ

Тужно је зелено око,
Суза му поглед мути.
Оде му творац,
На небу су његови пути.

Ка небу око гледа,
Голуба белог тражи,
Да зна да то је он,
Да срам тугу блажи.

Болеће сваки дан.
Суза ће око прати
Ал ко се роди, знамо
Мора и нестати.

Предати небу душу,
А земљи тело...
То је Господа воља
И живот је Господа дело.

ДРАГАНА МИЉКОВИЋ, Лесковац

ПАНДОРИНА КУТИЈА

Некада давно једна се девојка стално жалила да је њен живот неправедан. Говорила је:

“Мој живот није фер. За моје добро увек ми враћају злом.”

Како се добар глас далеко чује, а лош још и даље, то допре и до самог мудраца који одлучи да дође из далека и помогне да реши тај проблем. Он јој рече:

“Ево видиш овај сат на мојој руци, на њему ћу почети да рачунам време и твоја дела. Када изађеш из куће, радиш свакодневне активности среташ друге људе, и свако од њих ће ти нешто даровати. Лепу реч, топли осмех пријатељства, весели поздрав, али и друге не баш пријатне ствари. Можда неко неразумевање, оговарање, грубу реч... Ти ћеш све то паковати у своје џепове. У десном џепу све лепо, док у левом све ружно. Када се кући вратиш све ћеш то пребацивати у две кутије, црвену и црну. У црвеној радост, у црној тугу. И тако ћеш радити све док казаљке на мом сату не крену уназад. Тада ћеш узимати из кутија, пунити своје џепове и то што си добила делићеш другима док не остану празне.”

“Морам ли делити и лоше ствари?” Упита знатижељно девојка. Мудрац се насмеја. “То ћеш најбрже разделити. Лоше ствари често чинимо несвесно, онако више из неопреза него ли из злобе.” Девојка се сложи, и упита:

“Шта ће се онда десити?”

“Видећеш да је живот фер и праведан и да другима дајемо оно што смо сами од других добили и да нам после живот враћа оно што смо другима дали. И ту лежи правда, склад и хармонија.” Девојка се мало побуни.

“А шта се дешава са великим, глобалним невољама и неправдама које не могу стати у те две кутије?”

“Оне већ стоје у неким другим ванвременским кутијама за које не знамо ни ти ни ја... Али ти за њих не брини. Брини само за кутије у твом животу. Јер само се добро добрим враћа, а свака се злоба скупо плаћа!” Девојку су занимале и друге ствари.

“А шта је са онима који се олако свете који не чекају правду, већ је сами узимају у своје руке?” Мудрац рече:

“Чувај се освете. Освета је мач без ручице, ко год га дохвати сам себе посече. Уместо тога праштај мила, велики праштају и себе добрим задужују. Немоћни и несрећни људи чине зло. Велики су заузети стварањем нових дела која ће обасјати свет.”

Девојка се сложи, а мудрац оде. И тако она настави да живи по саветима мудраца, али сада је много више пажње посвећивала ситницама које јој пре и нису биле важне а морала их је ставити у црвену или црну кутију. Но, када дође време да она враћа све што је добила од других, неки страх је обузе и она реши да превари мудраца. Помеша све заједно из једне и друге кутије у једну велику и закључа да ништа од тога не може изаћи на светлост дана. Видевши да она не чини по договору, мудрац закуца на њена врата и затражи кутије. Она провири па му рече:

“Нема више тих кутија. Страх ме је савладао. Сада постоји само једна, мислим да је постала Пандорина.” Мудрац помало нестрпљиво понови:

“Желим ти помоћи. Дај да отворимо ту кутију.” Девојка настави:

“Не смем отворити ту кутију. Свашта може из тог мрака изаћи. Можда нека чудна зверка која ће ме преплашити. Или нека страшна истина коју не могу преживети. Можда својим лажима само себе штитим и покривам. Можда ја нисам ни добра, ни дарежљива. Можда сам ја неправедна и себична. Не, не дам кључ од те кутије. Овако је безболније и безбедније. Најлепше причају о љубави они који живе без ње. Највише о поштењу они који варају све.”

Мудрац јој изговори:

“То твој его говори, то ниси сама ти.” Она настави:

“Стој. Не пуцајте у мој его, не смем да га изгубим. Како да живим без њега када нисам још научила себе да волим безусловно? И није истина. Живот није праведан. Не враћа нам оно што смо другима дали.” Мудрац настави. “Јустиција носи повез преко очију. Јер многи се плаше правди у очи да погледају. Дубоке су твоје ране. Шта треба да се деси у твом животу да неправде теби почињене буду исправљене?” Она се дубоко замисли.

“Да ли правда стварно постоји?”

“Постоји само оно у шта верујемо да ПОСТОЈИ!”

“ТИ сада верујеш у неправду. И за тебе неправда постоји. Ја верујем у љубав и правду и оне за мене постоје. Веруј у добре ствари и добре ствари ће се десити.”

“Није лако. Вера је пламен који се лако гаси”, рече тужно девојка и обори поглед. Мудрац јој пружи руку и додаде.

“Дај ми кључ од те Пандорине кутије да заједно нађемо љубав, истину и правду, и све што у твом животу недостаје.” Девојка се сложи и са пуно поверења кључ предаде.

А ви, децо, шта год да тражите у свом животу не заборавите да поведете искуство и мудрост са собом.

ЧАРОБНА СВЕЋА ПРИНЦА ЗВЕЗДАНА

“У једној далекој земљи, иза седам гора и седам мора где све сијаше од лепоте, владала су сва данашња чуда; срећа, радост, љубав и доброта.”

“Бако, немој се успавати као прошли пут, ја желим чути ову причу до краја”, рече унука својој баки утопљена у омиљено мекано ћебе. Бака одговори:

“Важи душо. И ја желим да ти испричам јер нема веће радости но кад бака прича приче својим унучићима. Само мораш пажљиво слушати, јер се из сваке приче нешто ново и корисно може научити.”

“Ништа ми неће промаћи, само ти причај.” Рече задовољно унука. Бака настави.

“У тој предивној земљи чуда живео је млади и лепо принц који је био мало више размажен, звао се Звездан. Стално је имао неке захтеве, желео је да му се угађа и претеривао је у много чему, специјално у слаткишима. Слуге су се баш мучиле да му удовоље. А он је једва чекао да порасте и постане краљ, не знајући да безбрижност детињства се не може мерити ни са чим на овом свету. Свет одраслих није ни мало лак...

Када су долазили морнари са далеких путовања у посету краљу, са молбама за новчану поноћ за нову пловидбу увек су доносили разне поклоне, а Звездан се тада посебно радовао. Тада би питао оца:

“Има ли нешто занимљиво за мене?” Надао се да ће неко донети чаробну лампу, или магични штапић, па да он замисли жељу да нестану све невоље са овога света и да сви живе срећно као у рају. Не знајући да рај већ постоји у срцу сваког човека и детета. Тамо где је радост, тамо је и рај.

Једне олујне ноћи на двор је стигао покисли морепловац из далека. Био је помало чудан, носио је са собом стару и похабану врећу, а за њим је ишао мали и мршави пас. Стражар опомену морнара.

“Не стоји ту, рекао си да носиш краљу дарове.” Тада морнар извади из своје вреће и пружи краљу. Краљ узме па се изненади.

“Шта је ово? Ово је само једна обична воштана свећа. Није он морнар, већ обичан преварант. Склањајте га одавде.” Човек бојажљиво рече:

“Опростите ваше височанство, дошло је до неке грешке. Нисам ја никакав морнар, и нисам тражио новац за нову пловидбу, већ онако мало за себе. И немам ја скупе поклоне за вас, као што вам доносе морнари. То је само обична свећа, купио сам је да имам мало светла у својој колибици.” Краљ баци свећу, али је Звездан руком дочека и весело узвикну.

“Ово није обична свећа, већ чаробна! Угасите светла да вам покажем.” Слуге послушаше и Звездан упали свећу, а у срцима осталих упали се нада да ће видети чаролију. Када светлост свеће осветли велико огледало он им рече:

“Она прориче будућност. Видите ли да овај мршави пас једе велики ћурећи батак. А овај човек поред нас је краљевски морепловац. Сви се

загледаше и не видеше ништа. Али Звездан беше тако убедљив да их беше срамота да признају па се сложише са њим. Тада краљ нареди да се упале светла и да донесу највећи ћурећи батак за пса. Кад му дадоше, пас весело поскакута од радости и замаха репом. Краљ упита човека:

“Хоћеш ли бити краљевски морнар?” Човек је пристао и није могао престати љубити руку краљу за тако велику милост. Када се мало прибра он оде у страну и шапну Звездану:

“Све си измислио. Свећа није чаробна.” Звездан се насмеши и намигну му, а затим показа на пса који је радосно грицкао батак.

“Видиш да јесте.” И Звездан је био у праву. Доброта је највећа чаролија која, као и свећа осветли бар мало сваки мрак.” Заврши причу бака и крену да угаси светло. Унука кроз сан прошапута:

“Не гаси светло, не волим мрак.” Бака приђе па је пољуби у образ и помилова.

“Који мрак? Нема овде мрака, твоје срце светли добротом. Лаку ноћ.”

ЦРТЕЖ НА ПАПИРУ

Некада давно једна дивна и нежна девојка која је пуно пропатила у животу, због разних недаћа и несрећних љубави, наиђе на улици на две срећно и богато удате другарице, које јој се у шали исмејаше и назваше је “баба девојком”. То је врло растужи. Скривајући своје сузе, оде кући и узе парче белог папира и оловку и прво само крену да жврља како би се мало смирила и скренула мисли од своје несреће. Али рука је полако сама цртала оно што јој је срце шапутало. Тако, нацртала је до најситнијег детаља мушкарца својих снова. Ни сама није могла веровати, па рече:

“О баш је предиван, не могу да верујем да сам то ја нацртала.” И скоро се заљуби у њега. Онда се сети да он у стварности не постоји. Узе тај цртеж у руке и изговори гласно:

“Иако ниси стваран, ти постојиш у мојим сновима о срећи.” Остави цртеж и оде на починак. Само није знала да су речи које је изговорила магичне. Сутра када се пробудила чекала је скувана кафа и дечко њених снова за столом. Она се мало уплаши али он јој објасни да је са листа хартије оживео и да он постоји само да би њу волео. То је истински обрадовало. Наставила је дружење са њим и заиста била пресрећна, он је у сваком погледу испуњавао њене жеље, захтеве и очекивања. Када је прошло неко време он је и запроси, а убрзо су се и венчали. Сада су јој се сви у граду дивили и помало завидели. Али после свадбе он јој даде иглу и рече:

“Ја само због тебе постојим, али ћу убрзо умрети ако ми не наточиш мало своје крви да попијем.” Она се изненади, али прихвати не желећи да га

изгуби. Узе иглу и убоде свој прст и кап по кап наточи свом супругу да попије. И како је време пролазило он је био све гладнији и гладнији, а она све уморнија, несрећнија и блеђа. Схватила је да је он постао њена смрт. И то се тако наставило све до тренутка када је она саму смрт погледала у очи и схватила да она поседује моћ, а пристаје добровољно да буде жртва. А то се много често дешава, жртве не схватају да су првенствено сопствене жртве. Једва је устала из кревета док је он спавао, тихо отворила стари креденац и извукла пожутели папир. Поново га погледала и рекла:

“Ти више не постојиш у мојим сновима о срећи, дајем ти слободу. Одлази из мог живота.” А затим је поцепала цртеж. А он је истог трена нестао.

Пазите, кад снови оживе, престају да буду снови. И неке савршене љубави постану савршено зло.

ДРАГИЦА БЕКА САВИЋ, Бачка Паланка

КАД УТИХНЕ ЗУЈ

Из горуће лобање сећања беже
и кроз маглене просторе лутају.
А обруч заборавља лобању стеже,
када се крила одбеглом сећању спутају.

Кожа још сања давно замрле додире,
што цуре као на кварцном сату песак.
Кад младост прође кроз вене жал навире,
живот је кратак као муње бљесак.

Дуге бесане ноћи страст више не топи,
пусте жеље су стале у сузу слану.
Капљица сећања душу ми опи,
коцкице леда никад не могу да плану.

И утихнуо је животног вретена зуј,
снага се губи као облака белутак.
Избледео је вреле младости руј,
живот је само у вечности тренутак.

СЛЕПИ ПУТНИК

На олупини мог стабла живота
зуб времена резбари годове.
Бура без милости потапа
све моје папирне бродове.
А ја још се коцкам са животом,
али живот скот ме вара.
Без циља вртим се у круг
на броду без кормилара.
Прође младост, остаде ми жал,
тиха старост дође непозвана.
Без компаса кроз маглу лутам
на броду без свог капетана.
И насукао се брод на хриди,
једна љубав доживела је слом.
А ја скупљам крхотине снаге
да преживим и тај бродолом.
Сејала сам руже, а пожњела пелин
и остадох сама без корена и вреже.
Тако је то у животу, кад брод тоне,
уплашени мишеви са њега беже.
Свако нађе неко своје место
испод овог плавог свода.
Само ја сам слепи путник,
без посаде и без брода.

ДРАГИЦА ГРУЈИЋ, Мали Радинци

РАЗГОВОР СА БОГОМ

Мени ће ускоро шездесет и шеста и све се чешће осамљујем да бих разговарала са Богом.

Шапућем му:-

Господе, сећаш се оно ономад, када сам била мала, стварно к'о да је јуче било, тако су све ове године прошле брзо: и онда сам, кад наиђе све оно што се мени малој чинило да је невоља, ја бих клекнула негде где ме нико не види и молила се да помогнеш и Ти би помогао. За час би све дошло у ред, јер сам веровала да ме чујеш, и тако цео живот.

А кад сам већ одрасла, а увек веровала да си ту негде поред мене, спреман да ми увек помогнеш, знала сам да морам да пазим на своје поступке, да не дај Боже, нешто лоше не заслужим. Знала сам увек све Твоје заповести и мислим да сам их поштовала.

Никад се ником нисам успротивила, родитеље поштовала и нашла им се кад год би затребало: када сам се удала и мужевљеве родитеље и родбину. Никада никог нисмо оштетили нити нечије узели, децу смо васпитавали како смо најбоље знали и умели. Све тешкоће уз молитве сам савлађивала, па не знам да ли сам била дете као друга деца, немирна и весела. Живот мој је био молитва од када знам за себе.

Сада када су деца одрасла, нека друга времена су дошла, свако гледа себе. Моја деца, која су гледала како смо муж и ја бринули о својим родитељима, ретко се сете да питају како је нама. Мог супруга сестра и брат су остали без ичега, иако је отац желео да кућа буде њихова, није се наљутио на њих.

Ја сам своје наследство поделила са другима, ничијег труна нисам узела, нити кога оштетила, све мислећи: „Чини добро, не кај се - чини зло, надај се!”

И проблеми су опет наишли, а ја се стално питам - где смо погрешили?

Теби се молим, Господе: „Помози нам да се изборимо”. Понекад не могу да устанем, ноге ми утрну, одузму се од клечања, а Ти си поред мене, Господе, све-присутан. Сузе капљу пред моја колена, па онда кажем: „Господе, па што Ти причам свој живот, када га знаш боље него ја?Ј а можда не знам где сам погрешила, али Те молим да опростиш, молим Ти се као да сам највећа грешница на свету: прости, помози. Ко ће други, него Ти, Свемогући, Свемилостиви, од Тебе очекујем велику и богату милост и никада нећу изгубити ни наду, ни веру”.

Погледам сузних очију свету икону Твоју, а Твоје очи се смеше, смеше се мени, и неки тихи глас ми говори - издржи, не бој се, Ја сам ту, увек сам Ти помагао, моли се само... и ја устајем, устајем са још већом вером и надом да ћеш милостив бити, Господе, да ћеш нас избавити свих наших мука. Лежем у постељу са бројаницом у руци, покривам се и испод покривача пребројавам куглице и шапућем: „Господе Исусе Христе, помилуј нас грешне”, а ти ми склапаш очи, Господе.

ДРАГИЦА ДОБРИЈЕВИЋ, Смедерево

ПОЗВАЛА БИХ...

Кад бих могла да дозовем
све житеље”Стеле Тере”(звезде земље)
сапиенсе црне, беле, екологе аматере
кориснике биосфере, на акцију перспективе,
да покажу добру вољу да нам деца лепше живе.
Позвала бих да се сложе око неких битних ствари,
да се лепо договоре како да се свет поправи,
а не да се даље квари.

Молила бих државнике да поштују правилнике,
да се брину за опстанак живог света,
а не само за благодет свог детета.

Питала бих богаташе, што живе од туђег рада,
да л се икад упиташе дал’ баш њима све припада?

Дал’ баш њима више треба,
имају ли други право на властито парче хлеба?
Позвала бих све лењивце, варалице, готоване,
да не траже милостињу, да не краду богу дане,
нека крену у акцију да зараде деци хране,
и за себе бар основно што им треба,
најслађе је својим трудом зарађено парче хлеба.

Молила бих васпитаче учитеље, професоре,
кад се деци обраћају да најлепши пример дају,
да врлине потврђене у школама развијају.
Позвала бих све старије да младима помоћ нуде,
да им чешће опраштају, а не само да им суде,
свако једном мора проћи кроз “године своје луде”.

Да бар могу да утичем на све младе,
на којима свет остаје,
ништа од њих не бих крила,
лепо бих им објаснила,
да свој живот много воле,

да морају да се боре, да запамте и науче
да ником не дозволе у пороке да их вуче.
Све бих радо замолила да другоме зло не желе,
да поштују једни друге,
да тренутке своје среће па и туге
с пријатељем увек деле.
С мало више добре воље,
живот би нам био лепши
свима би нам било боље.

КЊИГА

Словарица, Радосница,
Сликовница, Бојалица,
Мозгалица, Бројалица,
Причалица, Песмарица,

НАЈБОЉА ЈЕ ДРУГАРИЦА

Кад књигу прочиташ,
ако ти се свиди,
покажи је другу
да је и он види,
можда се књига
и њему свиди.

И ТАКО, СВЕ У КРУГ
ЧИТАЈУ КЊИГЕ ДРУГ И ДРУГ

ДРАГИЦА ЖДРАЛИЋ, Петроварадин

ВЈЕТАР ТИШИНЕ

Непозната молба
Тражи своје питање
На рубу очаја.
Исписује море пјесму таласима
И не прећуткује ништа
Непозната жеља
чува своје скуте
Од вјетра самоће
Што пустоши мрежу рибара.
Тај улов
Бацам у море
Као додир
Природе
Што се мјења
Из дана у дан
Да би обрадовао
снене очи,
И застао као вјетар
На пола пута
од ријечи
до пјесме.

ДРАГОЉУБ ЈАНОЈЛИЋ, Смед. Паланка

ТАМНИЦА ЗА СРПСКЕ ХЕРОЈЕ

Открише те зле очи у градском превозу
На линији горке, рањене слободе
Тако бар рекоше ловци на најскупље главе
Отераше те Карли, у тамницу за српске хероје
Где ће им душе грешне, брате Радоване
У ћелију хашку, ко у влажну раку
Покопаше све што твоје беше:
Песме срцем написане и неизговорене речи
И завете свете које себи даде
Снове и наде, правду с божјим ликом
И опроштај браћи што те издадоше лако
А то боли више од живе ране
Утробу цепа, срце снажно стеже
И влажне магле на очи намиче
Тесно ти данас у четири зида
Још теже у судници где је правда слепа
Богиња Јустиција од муке се зноји
Склонили јој повез са очију
И теразије истргли из руке
По ком закону, по ком параграфу раде
Ко пресуде тешке диктира у перо
Србе на робију гоне, злочинци кући иду

БЕЗДНО

Бацали их у безданице ко труле крушке
У смрт језиву, не презајући од бога
Крвнички их гурали у вечну таму
Да их сунце никад не види и не огреје кости
„Нека, сама ћу” –обратила се усташи Даница
Над зјапећом јамом Равни Долац
Не чекајући да је крволок пошаље у смрт
Падала је у понор ко белутак у бистру воду
На дну јаме чекали је крици умирућих људи
И поток још вруће крви што је шикљала из рана
А у тој тескоби две њене сестре, ко да су заспале
И брат под гомилом унакажених тела
Одозго, са врата провалије, чује се нечији глас:
„Има ли живих, јавите се, нема усташа, отишли...”
У мрак бацише конопац, мученицима последњу наду
За њега се ухватише три рањена дечака
Док их извлаче са дна амбиса, једва се држе
Мало затим одјекнуше пушке
И бацише их опет у јаму, овога пута мртве
А доле још неки дају знаке живота
То небо оставља сведоке,
Да има ко да прича о страви и мукама тешким
Ивану Горану Ковачићуда се нађу при руци
Док пише страшну оптужницу у стиху
О живој гробници у кршу Ливањског поља
Да Срби већ једном схвате да усташе
И кад се богу моле – лажу

ДУШАН КОВАЧЕВИЋ БАТУЉА, Мали Радинци

КОШМАР

Дуга је ова ноћ
Никада сванути неће
На одру мирно лежим
Док горе лојане свеће...

Чујем молитву жена
За душу моју јадну
Изнад мене је сена
У тами сакривена...

Сваки тренутак вреба
Да узме живот мој
Однесе у царство неба
Тежак се води бој...

Не желим да се предам
У мени живот тиња
Још своју душу не дам
За њу се борим сам...

Много сам пута снио
Кошмарне снове ноћи
Велике борбе водио
На танком концу био...

Какву ми поруку шаље
Немирни ноћни сан
Живот настављам даље
Чим сване нови дан...

НЕПРАВДА

Не може човек да суди
На овом свету свима
И судије су људи
Са својим слабостима...

Законе доноси свако
Ко државом влада
Свакоме од њих је лако
Неће никад да страда...

Највећа неправда света
Што човек законе пише
Сиротиња је мета
Угњетава се све више...

Сви се у Бога куну
У своје поштење и част
На глави носе круну
Људи који су власт...

Силници,лопови,тирани
Све су судије на листи
Божији закони су знани
За све су људе исти...

Бог је створио људе
Слободни да би били
Божији закони да суде
Свима који су криви...

БОРЉЕ СЕКУЛИЋ, Бачки Јарак

ПОШТАР

На селу,
када поштар писмо донесе
пред њега се изнесе
чашица ракије љуће
и љуте паприке стручак
после домаћин куће
позове поштара на ручак
и тако реч по реч уз разне теме
поштару прође радно време.

У граду сасвим је друго.
У граду поштар пешачи дуго
од зграде до зграде,
преко сваке мере,
за поштара у граду мало је наде
када уђе у солитере
да ће га почастити пићем.
Зато поштари у граду тугују,
јер најчешће другују
са поштанским сандучићем

ЉУБАВ У ФЕБРУАРУ

Знате ли како изгледа
када се мачак у мачку загледа ?

Попну се у фебруару
на неку ограду стару,
па тамо ноћу у доба глуво,
док се кисео купус осећа из каце
из околних зграда,
мачак јој нежно мјаукне на уво.
“Хтео бих са тобом да имам маце.
најмање десет комада.”

И док поноћ пролази неизбежно
мјаукну мачка такође нежно:
“Можеш да гајиш наде трачак
док не наиђе снажији мачак.”

ЖИВОТА Жика ИГЉАТОВИЋ, Јагодина

ЗОРА

Са истока
појави се Зора,
нечујна као горска вила,
у мом срцу гнездо свила.

Зора пуца од милине,
нови дан се рађа.
Уз пој птица зора свиће,
ех, лепа жено, моје биће.

Читав живот ти ми свићеш,
обасјаваш моју душу и срце,
са тобом је и вечност кратка,
и смрт моја биће слатка.

ВИДОВДАН

Месеца јуна, 28-ог дана,
ето нама, нашег, српског Видовдана.
Наших предака се сећамо
и коренима враћамо.

Наше претке
у срцима носимо
и њима се поносимо.

Њихов дух је у нама.
Дахом њиховим живимо и умиремо,
за крст Часни и веру нашу,
за велики Видовдан
и најлепши српски сан.

МОЈА РУКА

Пиши руко моја,
нећеш бити млађа.
Шта осећа срце моје?
Шта се то догађа?

Данас јеси,
сутра више ниси.
Никада више, никад више...
срце ми уздише.

Док још има снаге, моћи
пиши без помоћи.
Деца су оно што ме води
И моју руку руководи.

Када остариш
руко моја,
почињеш да дрхтиш,
чека те брзи крај
због тога се не кај.

ЛЕПА ЖЕНА

Лепа је,
лепо лице, лепо тело,
лепа колена,
свидела ми се таква жена.

Волео бих баш њу,
лепу жену ту,
желео бих да,
помисли некада на мене.

Стало ми је до
те лепе жене,
ја се надам
да јој се допадам.

Неће много проћи,
одлучиће она,
па ће мени доћи.

Не желим да је изгубим,
жеља ми је да је пољубим,
био бих срећан,
запамтио бих тај дан.

ЗОРАН ПАВЛОВИЋ, Параћин

Ц И Љ

Корачање према циљу
Некада је спорије, некада
брже
Савладава се, миља по миљу
Поента је, да се на време
стиже.

Је ли циљ стоји, или се
удаљава
Док се не стигне, не може се
знати
Да ли неко, са њиме управља
Када се стигне, тада ће се
сазнати.

Различите врсте циља
постоје
Могу бити физички, или пак
умни
Најбитније је, да се они
освоје
Да нам буду на понос, а не
срамоумни.

Планинар, осваја планину
Спортиста, рекорд обара
Визионар, гледа у даљину
Уметник, дела ствара.

Још нисам стигао, до свог
циља

Он ме негде, тамо чека
Предстоји ми још, много миља
Још увек живим, нека он причека.

Б У М Е Р А Н Г

Буди храбар,
Да би се са животом носио
Буди мудар
Да би све подносио.

Разна искушења
У животу нас прате,
Проблеми, траже решења
Иначе нам се, као бумеранг врате.

У животу има, успона и падова
Радости и туге
Живот је пун, свакојаким радова
Буди свој, не копирај друге.

Буди одговоран, према себи
Не могу нам, само други, бити
кривци
Нико неће, боље бринути о теби
На земљи стој, за артисте је,
ходање по жици.

ЕВОЛУЦИЈА

РАЂАЊЕ је свим бићима, настанак
Са стварношћу суровом, њихов састанак.
То је највећа родитељска срећа
Рођена је, њихова љубав, највећа.
Испуњени су њихови снови
Свету је подарен, живот нови.

ЖИВОТ је борба за опстанак
На разне услове пристанак.
Желиш да ти живот, буде сређен
Да ти нико, не буде, надређен.
Сваки непримерен излазак
Чини из живота одлазак.
Најтеже је схватити
Да се мораш, са животом растати.

СМРТ је физички нестанак
Битисања на земљи, престанак.
То је души спасење
И њено васкрсење.
Чинимо да у нама, осећаји за њих бораве
Не дајмо никада, да се забораве.

ЗОРКА ЧОРДАШЕВИЋ, Франкфурт, Немачка

ЗАВИЧАЈНА РИЈЕКА

Неко воли плави Дунав,
неко Волгу предалеку,
а ја право да вам кажем
Модран бистру малу ријеку.

Баш кроз моје село тече
поред ње сам проходила,
животу ми снагу дала
Модран, бистра ријека мала.

Париз краси тиха Сена
Франкфурт пловна ријека Мајна,
ал' у мом је срцу само
Модран, ријека завичајна.

Најљепша зора на њему руди
ту славуј село са пјесмом буди,
ту праље зором кошуље бијеле
ту вриска дјеце у дане вреле.

Нил и Некар прелијепи су
и у свијету баш чувени
ал' вјерујте кад вам кажем
да је Модран дражи мени.

Носим га у мом оку
носим га у крвотоку,
протиче кроз моје вене
чува драге успомене.

РАЗВЕДРИ НЕБО ГОСПОДЕ

Размакни, Боже, облаке црне
над мојим родом што неправду трпи,
ослијепи целата што сије смрти
иконе пали и свијеће трне.

Разгрни, Боже, облаке густе
над родом мојим што недужан страда,
растјерај вукове са наших ливада
погледај згаришта - авлије пусте.

Над Светом земљом облаке склони
и својом руком штити нас, Боже,
нека се браћа више не гложе
Патријаршија опет нека зазвони.

Тропрстој Бистрици утихни вале
и чућеш вриску Ивана, чеда
и малог Панте што на Гораждевац гледа
и лелек мајки што дјецу жале.

Са Авалом Ловћен премости дугом
и моју браћу опомени,
заледи мржњу у свакој вени
да се не брате са браћом другом.

Сабери их и упути да Савином стазом ходе.
И васкрсни братску слогу као што си Бешеново,
нестала је оног трена кад и Царство Душаново.
Још постоје српске мајке да другога Вожда роде.

ИЛИНКА МАРКОВИЋ, Нови Београд

ЗА ВАС ПЕВАМ ПЕСМУ О ЉУДСКОМ БИЋУ

Има ли вас игде? Где сте, сапети створови
док ми ватра под ногама гори и пече жар у очима?

Где сте? Има ли вас игде?
Често ми то питање душу мори
и сапиње мисли у густу паукову мрежу.

Треба ли вам нешто човечно и људски,
а да нису интереси, или новци мрски,
ил' ласкање пусто и вредности лажне.

Зар је лакше слепилом се покрити, леђа окренути,
него окамењено срце отворити.

Где сте? Има ли вас игде?
Да ме запитате брижно, макар реда ради,
могу ли напред и да л' мени шта треба?
Питања су увек лековита.

Слушајте ме добро, сапети створови,
за вас певам песму о људском бићу,
самом с' краја плавог хоризонта,
одразу и сенци сваког појединца
ако се довољно у себе загледа
и препозна где нестају трагови птица
полетелих ка небу.

Где сте сада, ви, сапети створови?

ЈАСМИН Р. АДЕМОВИЋ, Суботица

СУДБИНА

Сећања лелујају давна
Мислима растурићу боли
Зајеца, праведна и славна
Истина што ране ми соли.

Горчина уздахе заводи
Опор укус пелина жари
Даљина ми нестварно годи
Тмину душе - светлост озари.

Застао сам, само тренутак
Да поздравим уморне хриди
Нађох заборављени кутак
Ипак, астрално тело бриди!

Смирити се не могу, нећу
Потрага мора да настави
Поклањам се невином цвећу
Судба ме чемерна састави.

ЈОВАНКА РОКВИЋ, Нови Сланкамен

СРЦЕ ПУНО ЉУБАВИ

Давне године неке...
Украо си осмијех мој.
Ставио на лице своје...
Хтјео си да буде твој.

Давно то, давно бијеше.
Осмијех се примио није.
На твоје лицу биједном.
И' сад се злоба крије.

Давно, то давно бијаше...
Украо си срце моје.
Ишчупао из груди моји.
Да пресадиш у груди своје.

Срце пуно љубави...
Да омекша камено твоје.
Срце твоје од камена.
Разбило је моје на двоје.

Ти, што осмијеха немаш.
Срце што камено ти је.
И' даље ходаш свијетом.
Злобу и мржњу сијеш.

Ја и даље сам иста...
Осмијех на лицу сија.
Срце и' ако рањено...
Љубави у њему још има.

ИЗБЛЕДЈЕЛИ СПОМЕНАР

Још у старом споменару,
избледјелом жуте боје.
На страници исписано,
још постоји име твоје.

Све је друго избледјело.
Чак ни слике нема твоје.
Све су ријечи избледјеле.
Ал' остало име твоје.

Сви стихови исписани.
Твојом руком су за мене.
На страници споменара,
избрисало давно вријеме.

Нестале су старе слике,
Из младости давних дана.
Само име остало је
на страници споменара.

Још понекад из ормара.
Ја споменар вадим, жут.
Све странице баш су
празне,
Само име твоје још је ту.

Ваљда жели да ме сјети.
На времена прошла давна.
Љубав наша што је била.
Само име оставила.

ЈОКА ЂЕТКОВИЋ МИЛОШЕВИЋ, Београд

КРВАВИ ПЕТРОВДАН

Петровданског дана небо вас украде
Селима у хору лелек се просу,
Јој Младене, о Вујане, Раде,
Стотине мајки расплићу косу.

И још их доносе, а триста их лежи,
У хангару старом језни бриде жмарци,
Воњ ноздрве пара, а дах мржње режи
У локвама крви и нејач и старци

У црвеним туђим сандалама,
Корак јој дрхтањем тело успорава
Зарђалу браву не отвара сама,
Крхко, бледо лице, изобличи јава.

Првом позна младеж под обрвом
Па га покри лелеком и телом,
Другог виде, чемера се напи,
Тетоважа на рамену левом.

Спушта руке на лице им свело,
Укочен јој поглед, не збори ни речи,
На колена мајка спусти тромо тело
Загрли синове и оста да клечи.

ОБЕЋАНИ ДАНИ

А биле су лепе близине без гласа
пуштам их да трају, мојом кожом бриде,
да ми нешто топло веном заталаса,
у године ове све ми дође приде.

Кораке ти јасне препознам у стази,
беху нежни, тихи сада громко беже,
иза тебе пустош, а стопа ти гази
тамо где ти мисао у ведрину леже.
У облаку тмурном назирем ти лик,
мирише на кишу, грмљавину слути,
ко да јасно видим пламени ти крик
пустошима прети, љутњом обасути.

Само пустим јасно да се сете дани,
обећани, потргани, под облаком сад покисли
у чекању нових грмљавином звани
нека пљушти, нека лије, нека опере мисли.



ЛЕПОСАВА УВАЛИН Лепа, Кикинда

ЛЕПА КРЧМАРИЦА

Крчмарица за столом
пуни чаше вином,
образи јој румени,
свуда лепотом плени.

На глави чаше носи,
осмехом својим заноси,
кад срце своје умирује
у чаши вино поскакује.

Погледом је милују,
али се не смирују
своје усне никоме не да
да заносно их гледа.

Спретно служи вино
крчмарица ова.
Док се точи пуно вина
у кафани свира виолина.

Уздах гостима мами
поносно их гледа сада
погледом лута по кафани
крчмарица ова млада.

ИМЕ

Очи су твоје чежња моја,
бистре, плаве као море
у њима немир плови.

Случајна љубави једина
ноћас је сан мој буран
и тоне у морске дубине,
а ја ти не знам ни име.

Окрени се још једном
да запамтим лик твој
и тај летњи сунчан дан
мужевност твоја краси
мој ноћни немиран сан.

ЉИЉАНА ГУТИЋ КОВАЧЕВИЋ, Рума

У ЗБЕГУ

Осети се мирис паљевине
над снегом покривеним
селом,
белином се разлива боја
црвене људске крви, црни
гавранови облећу око
беживотних људских тела
и злослутно гракћу
Жена са дететом у наручју
друго држећи за руку, боса
не осети хладноћу, хода
тихо пробијајући се
кроз смет у збегу тражи
спас за своје мале птиће
нејаке и уплашене.
Колико ли је само пута, у
пролеће,
лето, јесен, зими по снегу
много храбрих мајки,
спашавало децу своју и
тражило босонога
спас у неком збегу.

АПРИЛСКЕ КИШЕ

Април, није исти
као онај наш
кад смо се срели
у вечери препуној
опојних мириса
пролећног цвећа
и тихе пролећне
кише што клизи
ми низ образе.
Низ лице
капљу ми сузе
тихе издајице,
и ништа није
исто више
а киша лије
али хладна
скрива их, брише.
Како су тако
тужне и хладне
ове априлске кише...

ЉИЉАНА ТЕРЕНТИЋ, Смедерево

ЗАВЕШТАЊЕ

Молим те, Немањо, српска надо,
молим те пастиру, Симеоне Свети
молитвама својим заступи стадо,
молитвама својим ти нас просвети.

Духовно чедо свог' светог сина
спаси да се не улијемо у реке туђе,
све српско стоји од давнина,
не дај да туђа крв у вене нам уђе.

Твоја крв је у жилама нашим
и увек је текла из истог источника
о, како се овог времена плашим
лукави је сада анђеоског лика.

Завештање даде, Симеоне Свети
на земљу, крв, гробове и предака кости,
нек' молитва твоја Господу узлети
да Свевишњи грехе свима опрости.

Завешт'о си небо, језик, Цркву, писмо,
књиге, свирку, песме, државу, имена,
понекад мислим да достојни те нисмо
јер све више сејемо туђа семена.

Стране песме, имена чују се свуда
бојим се гнева нашег Спаситеља,
настала су нека времена луда
да све је боље од Светог Јеванђеља.

СВЕТОСАВСКА ЛАЂА

Права љубав к'о молитва је снажна
чисти срце, дух окрепљује,
права љубав човеку је важна
кад' моли Бога да га помилује.

Господ не тражи много од људи
а много више за узврат пружи,
узми што даје и захвалан буди
добрим делима ти Му се одужи.

Пост, молитва и добра дела
за све проблеме увек су решења,
милостиња је једна од начела
да човеку покаже пут спасења.

Цркви светосавској окрените се људи
запад не решава оно што тишти,
покрени се, брате, светосавац буди
да потомство твоје никад' не запишти.

Увек се сунце на истоку рађа
од запада грешног не тражите спас,
осам векова плови светосавска лађа
на њој ћете чути Христоса глас.

ЉИЉАНА ФИЈАТ, Нови Сад

КОМЕНТАР СЛИКЕ

(„Небески и земаљски Карловци”, Борђе Коларевић)

Слику треба окренути, звона пробудити, свемогуће цркве у којима тишина говори и види се увек свеже офарбани одблесак неба.

Тренутак је да се донесу сунце, месец, звезде над Капелом мира у којој су се, из правца четири пролаза, среле зарађене стране, клањајући јој се.

Кроз градско језгро провести у карловачке чесме и барокну фонтану „Четири лава”

воду која се сећа **Бранка Радичевића, Димитрија Давидовића, Јована Стерије Поповића, Симе Милутиновића Сарајлије**,и која оживљава и лечи.

Похитаће витезови удаљени од очинског дома непроходном шумом, морем, ватреном реком с мостом, Фрушком гором с виноградима у које јунак упада, протрљати ваздухом прашњаве образе и више Карловце неће испуштати из очију.

Господари шума, мора, планина, сила, тражиће да им се уреде постеље,

попут песничких на Чератском брду и Стражилову, у којима ће преспавати ватрене звезде и гране репатица, јеку будилника. У наглој тишини видеће где седмотајанствена дуга облеће, ненасита цркви, манастира, Дунава и густог мириса вина изнад небеских и земаљских Карловаца.

Између надахнућа груди, срца и душа, слику треба окренути!

ОЈКАЊЕ

Ој, Рзаве, тешко је бити распеван,
док просипаш песак по води, без задовољства љубавника.

Аој, Дрино, ој девојко, ој!
Саможива, попут громовника, у бучењу!
Са тобом је бол многих опраштања, узалудност очекивања.
Изнад тебе само мост трепери, пред одлучењем од Бога,
испод тебе ја, у вечном мучењу.
Аој, Дрино, ој девојко, ој!

ИЗНАД ГЛАВА ПТИЦЕ

Деца и ванек¹ као птице изнад њихових глава
којим загледају у очи води, пре но што је поклопе мрежом.
Ваш-ваш², узвикују терајући гуске две жене, упоредо.
Сунце усред неба, а ти ме пијеш и гризеш,
као што је пољочувар или бостанџија запосео своју колебу³,
јутром.
Кољерац⁴ ти звечи у џеповима.
Комендија⁵ вазда у души док поредиш
швапске, мађарске и наше песнике.
Да врата на салону отворе се и неко уђе
и каже, као да у соби нема никог, као да бунца:
„Порез се не плаћа према броју прозора, нисмо у Турској”.
на поду би само поиграли фићок⁶ и парче евенке⁷,
а у мраку би било као да је синула и опет згаснула сијалица
ил’ јулско трептање сунца.
Над таласом ванек, као ватрена птица.

Извор: (2005) Гордана Јованов, РЕЧНИК СРБА У БАНАТУ, Историјски архив у Панчеву.

¹Ванек, отвор на мрежи за риболов.

²Ваш-ваш, узвик за терање гусака

³Колеба, колиба, привремени смештај у пољу.

⁴Кољерац, ситан метални новац.

⁵Комендија, смешно, комично. Ова реч означава и невољу у кући.

⁶Фићок, посуда из које се пије ракија.

⁷Евенка, лозовагранчицасагрожђем.

ЉУБОМИР ГЛИГОРИЋ, Нови Сад

ЉУБИЧИЦУ ДА УБЕРЕМ

Љубичицу да уберем
У срж живота навратила
Да је тако дарујем
Машту ми узбудила.

И тако ме осмелила
Лепоту да предочим
Али ми је вид дала
Љубазно, живот да истражим.

Уверила ме, да видим
Да ме усрећи
Мелем, да се не стидим.

И песму јој подарити
Лека има, за човека
Али је, за вечно укоричити.

СВОЈЕ УМЕЋЕ ДА ПОНУДИМ

Своје умеће да утврдим
Нови полет добити
Его живота да понудим
Животу се радовати.

А наклоност буја
На лепим речима
А сладокусје прија
Саживот је песма.

Нека нас прати
Еј сулудости, Ти летиш
Жарко је задржати.

А све неизвесније
На очиглед света
А толико се тога крије.

МАЈА ГРАЧАН ЛИВАДА, Рума

НЕДОВРШЕНА

Недовршена јутарња кафа на столу
Разбацан недовршен рукопис
Недовршен ручак на шпорету
Недовршена књига крај кревета
Недовршена флаша *Шардонеа*
Звуци недовршене симфоније
Испуњавају недовршену собу
У којој се лепе тапете.

Овде жене бришу прозоре новинама,
клофају се теписи,
деца лети трче боса,
играју се по песку, прабини,
једу 'леба, масти и паприке.
Поред пута хладовину дају
богате крошње дудова.
Једе се калорична здрава храна,
пије се вода из бунара,
не зна се за прехладу,
не постоји грип.
Сви се поштују, посећују, друже,
пије се кафа доливача,
поштари имају пуне руке посла.
Међу нама речено
чега ту све нема,
канда, зацело, лепо сам сањала.

МАРА РУЕГ, Аделтсвил, Швајцарска

СКРИВЕНА РУЖА

Идући кроз парк
Застави ме јак мирис
Слатко љут
Пођох за њим
Одведе ме трновитом жбуњу
Сусретох једину ружу
Беше много лепа
Њена боја неодредива
Између оранж и розе
Полуотворена сјајна
При уздаху уђе њен мирис у
ме'
Испуни ме небеска милина
Ћутањем рече хвала
Што сам стала што нисам
прошла
Што сам је сакривену нашла
Није узалуд цветала
Њено постојање мирисом
оправдала
Бар сакривену што сам ружу
усрећила

ДАЈ МИ ОСМЕХ

Запитљиви поглед
Детета малог
Тражи одговор
У нашем ставу.
Шта ли то жели да зна,
Једна беба мала?
Ко си?
Волиш ли ме?
Покажи ми!
Да ли сам сигурна код
тебе?
Пита збуњен поглед сваке
Бебе,
Потврди ми гестом
Твога лика,
Дај ми осмех,
И поглед топли.
Не одби ме
Помози ми да одрастем
Научи ме да волим
То је што погледом молим
Одговори било којим
знаком – волим

СРЦЕ У ЛЕВОЈ РУЦИ

Једног дана ми је нестала
рука
А тек сам сутрадан схватила
Да је немам
Не могу кривити никога
Јер је нико украо није
Ја сам је дала
Дала сам је у давањима
Дала сам је онима који нису
Одбили да се рукују сам
мном
Сад при руковању
Уместо руке пружам срце
Јер оно се налази у руци
Ближој њему
Лакше ми је сада
Без једне руке
Јер при руковању не
размишљајам много
Увек пружам руку коју имам
У очима све видимо

ОЧИ

Очи говоре без речи
Говоре више нег' што
бисмо хтели
И мисли се у њима виде
Душе огледало
Чежњом обасјано
Очима поруке се шаљу
Њима се и тајне одају
Очи душе спајају
И раздвајају
У очима су и остала чула
Осећамо и чујемо
Сећање дозивамо
Наду гајимо
Љубав очекујемо и дајемо
Погледом се милујемо
Тугу изливамо

МАРИЈА Маца ЈОТИЋ, Ниш

ПЕСНИЦИ СУ ИСКРЕ БОЖАНСТВЕНЕ

Песници су искре божанствене.
Мреже су fine које Господ плете,
бесмртношћу душе су им озарене,
верни ризничари радости и сете.

Песницима све је поезија,
мрак и светло стиховима мире,
њима сунце и у тмини сија
вукови им личе на питоме пастире.

Море има седефасте шкољке
ал' понека од њих бисер крије.
Ретке надахњује божанственом лепотом,
све што има риму, поезија није.

Ми, што пишемо, ништа не тражимо
ни од света хвале не чекамо.
Кад нам душе ка небу полете
постаће неки и бесмртне поете.

НИЈЕ СВЕ ПЕСМА ШТО ПЕРО ПИШЕ

Није све песма што се говори.
Песма је кад перо само пише
а срце те не слуша.
Рука ти сама по папиру шара,
кажу, ваља се мало имати и дара.
Није све песма кад је само штанцаш
надмећеш се с ривалима,
с песмама танцаш а имаш осећај
баш такав ко' да прашњавае ципеле гланцаш.
Није све песма што се руком пише.
Песма је док пишеш, просто не дишеш
а срце заигра, трну ти прсти
напросто стане, не осећаш га, дрхтиш.
Песма је док је пишеш да се дух умири
и душа.
За мене није песма ако је не доживим,
ако је не осетим,
ако себе и своју душу у њу не уградим
и ставим је да јој буде потка,
пуна љубави, снажна а кротка.
Знам, док сам сваку песму писала
живот сам јој дала,
себе, своју душу у њу сам уткала.

МАРИЈА РОЖИЋ, Мркоњић Град, Република Српска

НАЈЈАЧИ ДОДИР ДУШЕ

Природа ме извајала као Богињу
мојој љепоти сви се људи зачуде
неки се момци плаше моје љепоте
гледају ме из даљине, замном жуде.

Очи су ми заводничке и пуне сјаја
шарм и осмијех ми не силазе с лица
смеђа дуга коса цијелу ме покрива
мисле да сам шумска вила, љепотица.

Поред све доброте, љепоте и шарма
Бог ми је дао такву душевну доброту
коју ми је и мајка природа подарила
да свега што је лијепо имам у животу.

Цијенити и процијенити знам по себи
најјачи додир душе који момак то има
биће ми најважнији од свега на свијету
у загрљај нек ми дође, срце га прима.

МОЈ ГРАД КАО КАРТАГИНА

Убила ме туга, бол, чемер и јад
свуд око мене затрпане улице
идем сама кроз порушени град
прескачем преко сваке узбрдице.

Зидови напола порушени, зјапе
цигле свуда разбацане се црвене
газим по стаклу, пуца под ногама
све су у граду убили осим мене.

Сама лутам по разрушеном граду
личи ми на древну Картагину
заорали би бразду ал' не могоше
па и њихови ратници у рату гину.

Побили су све што су ту нашли
масовну гробницу направили
није им било доста катастрофе
по зидовима и графите оставили.

Уживали су тада у страви и ужасу
у пакленом разарању мога града
недао Бог никад ником у животу
да тако од душмана икад страда.

Мој град Мркоњић је као Картагина
разрушен у току овог последњег рата
на њега се окомила душманска сила
мноштвом пројектила, зоља и граната.

МАРИЈАН ВИГ, Суботица

ОД ДУШЕ СЕ НЕ МОЖЕ ОТЕТИ

Не смемо да будемо у домовини странци
Џабе им сви мачеви, решетке и ланци
Не дамо наше Косово, пуцамо од беса
Тако ми ове крви и под кожом мяса

Сви смо ми Србија, овога ми мача
Доста нам је избегличког конвоја и плача
Не може туђа чизма орања да нам гази
Ко се нама замери, нек' се добро пази

Од душе се не може отети, нема те силе
За слободу Србије ту су битке биле
Бићемо нови Обилић и Краљевић Марко
Оставите нам отаџбину, сунце ли вам жарко

Јунаци се рађају, док крв венама тече
Усијана сабља нек пробада и пече
Ма каква независност, о томе нема приче
Косово је Србија док се балчак миче



ШТА БИ БИЛО КАД БИ БИЛО

Да имам неке моћи
Попут чаробњака из Оза
Зачарао бих те ове ноћи
Да будеш обична брката коза

Кад бих био неки полицајац
Који на улици хапси људе
Затворио бих те у неку шталу
Међу кокошке, свиње и гуде

Да имам крила као голуб плави
Па да умем лако да летим
Посрао бих ти се по глави
Кад год се тебе сетим

Имаш среће само сам будала
Којој ниси довољно срце дала
Тако ми моје Пионирске значке
Ма да се носиш у... три тачке...

МАРИАНА КУНБАР, Јерусалим, Израел

ПОКЛАПАЊЕ

Мајско, недељно, сунчано поподне, главна улица у граду препуна шетача. Ваздух пун расцветалих липа помешан с мноштво различитих парфема пролазника. Добро је што је било благог поветарца па се је дисало некако лако и мирно док су реке људи пролазили у оба смера.

Седела сам с Јасмином у импровизованој башти по средини улице и жмиркала на сунцу испијајући капућино с циметом. Повремено сам гледала на сат иако сам знала да имам још времена. Деца и супруг су отишли у посети његовој мами, што је већ постао ритуал скоро сваке недеље. Понекад бих и ја ишла с њима а понекад бих, као данас, искористила то време за сусрет с неком од пријатељица.

Јасмина и ја знале смо се годинама, али за разлику од мене која сам већ четрнаест година срећно удата и мајка двоје деце, она је још увек била сама. Лепа и образована црнка, с добрим послом (радила је као водитељка на локалној телевизији) с дивним, добро извежбаним осмехом, Јасмина је и текако била привлачна за многе мушкарце. Али просто се није догодило то, да се заљуби у праву особу и каже оно судбоносно „ДА” и иако се већ ближила 40-тој још увек је била сама.

Волела сам је јер је била одан пријатељ увек спремна да помогне, диван саговорник о оним безвезним стварима из области моде, филма, музике и трачева. Сретала се с најпознатијим људима не само из града већ и из читаве земље јер јој је посао то захтевао. И просто знала све о њима, имала проблем за свако решење, и била помало луцкаста, неозбиљна и на своју руку. Фризура увек беспрекорна, обучена по последњој моди, сукња кратка да довољно открива али не и вулгарна, блуза немарно откопчана тек толико да су јој груди испадале сваки пут кад би се нагнула. За разлику од ње била сам у цинсу и патикама с кошуљом закопчаном до грла и везаном у струку. Сваки пут кад би се Јасмина нагнула да нешто каже инстинктивно сам проверавала да ли су дугмићи на мојој кошуљи добро закопчани. Наравно, имала бих и ја шта да покажем

али сам одавно знала да ме људи цене по ономе што јесам, мојој личности а не по ономе како изгледам. Мада сам водила рачуна о себи, своме телу, коси, зубима и ноктима, знала сам да то радим искључиво за себе а не због других. Рекла сам већ да сам била четрнаест година у браку, још увек заљубљена у свог супруга а и он у мене. Између нас је стајало много љубави, узајамног поштовања и толеранције. И двоје дивне деце.

- Знаш, рече Јасмина, приметила сам нешто јако чудно! Најзгоднији мушкарци имају поред себе најобичније, никакве жене а оне праве лепотице су увек саме, зар не Селма? Зар ниси и ти то приметила ?

- Можда је тако, рекох, али зар се ниси запитала зашто?

- Зато што свиња поједе најлепшу крушку, увек! - рече Јасмина скоро љутито, - ма погледај оног мачора тамо, оног у белој кошуљи, гледај држи је за руку а она сва ниска, ма никаква. Жалосно је да због таквих жена овакве као ја остају саме! - рече љубоморно она.

- Не знам Јасмина, мислим да је грешка још у детињству. У погрешном васпитању, породици, погрешним вредностима. Постоје родитељи који се брину само о физичким потребама своје деце, добро их нахранити и лепо обући. Није им важан њихов унутрашњи свет, није им важно о чему њихова деца мисле и сањају. Таква деца брзо науче да је појава та која је важна и на којој добијају комплименте па то понесу са собом кад одрасту. Младе девојке науче да својим изгледом могу добро да прођу у мушком свету, кратком сукњом и напућеним уснама. И као такве мисле да мушкарци очекују од њих само секс, да друго немају шта дати. Одатле и те пластичне операције усана, груди, задњице. Просто су све исте, лутке за мушко задовољство.

- А те госпође, те обичне а вољене шта то оне имају посебно? - била је упорна она.

Драга моја Јасмина, цењени смо онолико колко сами поштујемо себе. Ако мушкарцу понудиш само лепоту оставиће те првом приликом кад пронађе лепшу, о томе ти говорим

- Сустрет с мушкарцем је дар судбине. Људи се не упознају они се поклапају или не, рекох јој.

- Како поклапају, па нисмо лонци!?

- Тако- рекох јој - права женска сексуалност је самопоуздање и вера у себе. То је способност да будеш слаба пред мушкарцем, слаба али не и беспомоћна. Способност комуникације може бити задовољство више него у сексу.

Дође време када почнеш да тражиш у партнера, особу с којом ћеш моћи слушати кишу, - наставила сам самоуверено, потребно је и пријатељство и поверење. То је припрема за љубав, за поклапање. Да би се доживела права породична љубав морамо постати зрели и одбацити себичност и предрасуде. У љубавном поклапању има свих укуса и слатког и сланог и горког и пелин, чак и киселог... Сви имамо проблеме, живце и срце. Тајна је у разумевању, стрпљивости, праштању. Да би био леп у очима партнера мораш бити вољен. А када си вољен онда си и леп. То је поклапање.

- Хоћеш рећи да је снага жене у њеним особинама а не у изгледу?

- Да драга, сјај очију је важнији од дужине трепавица, а одржати корак с њим важније од високих потпетица. Мада, паметна жена, зна шта, како и када употребити- рекох ја шеретски.

- Значи, рече она помирљиво- слобода се може мењати само за праву љубав. Све остало је јефтино за њу!

-Тако је!

У том часу нашем столу приђе нисак човек с повећим стомачићем и смешним брковима.

- Селма, како си? Како је Милан? Деца ?

- Јасмина да те упознам, ово је Бора, пословни партнер мога мужа и породични пријатељ. Власник је фирме за извоз дрвета и већ годинама у потрази за лепшом половином.

Јасмина му пружи своју малу, неговану руку и он је срдечно прихвати својим дебелим прстима.

У том часу кроз главу ми прође чудна мисао;

“Како су се само савршено поклапали њих двоје “

НОЋ И ЈА

Ноћ и ја Дружимо се Грлимо Варамо
Па опет Савијам ја ноћ Савија ноћ мене
У њедра бих је затворила
Точим јој чашу до врха песама
Преливам је уздасима
Да је напијем Укротим
А она бежи ми Прети ми сновима
Пуни ми груди немирима
Враћа ме тамо где сам једном била
На месту где сам једном очи оставила

Савијам ја ноћ Савија ноћ мене
У њедра ме своја привија У Небо ме уздиже
А не зна да нисам више она стара
Да имам страх од летења
Да сам стотину пута већ пала Исто толико пута умирала
Навикла да живим иза зидова
Где сам заувек оставила све своје погледе

У походу на снове ноћ је неумољива
Жеља јој савршени саучесник
У трен само пукне Небо ниоткуда
Донесе познати мирис А срце непослушно
Не може се зауставити Зажелело се олуја и летњих киша
И није до мене Душа одавно у сновима не дише
До ноћи је И до кише...

МАРИНА ТОТ, Панчево

СПОНЕ

У сну границу јаве прелазим,
устројство вечности следим.
Замршене мисли одмотавам.
С' песмом птица разговарам.

У корацима измештеног времена,
непозната лица препознајем.
Као додир паралелне судбине,
давно обећане и ускраћене.

Сусрећемо се између сна и будности,
у маглинама сновиђења.

То смо ми, стари знанци
и вечити сапутници.
Случајан сусрет у пролазу,
ухваћен поглед на улици.
Сећања у одразу стварности
повезана низом околности.

Оним што јесмо и можемо
и са оним, што нисмо, а желимо.
Мислима, у сновима и на јави.
Комешањем живота, у вреви.

Пружи ми руку искрености.
Осмехом проговарам.
Златан кључ је на партитури
спутаних нота човечности.

МЕЛАНИЈА БОЈАНОВИЋ, Руски Крстур

ПЕСНИКОВА ТАЈНА

Онај поглед смело хита
У судбину целога света
Чијој души племенита
Чар истине не смета
Призна патње што их сплела
Судба око смртна чела

У поноћи корак сваки
Улицама одјек буди,
А као у сну покрет му лаки
У сребрном сјају блуди,
На осетљиве груди.

БУДИ ТУ

Буди ту на обали мртве реке,
Да бисмо корен прошле среће чупали
Да бисмо јели црне купине и брисали сећање
Усечено у врућем песку.

Буди ту да бих ти молитвом рекла,
Оно шта сам ветру хтела рећи,
Буди ту до црвенила на истоку,
Буди ту у роси једног јутра на лицу заспаног осмеха.

МИЛА МАРКОВИЋ, Параћин

РОДИЋЕШ СЕ ОПЕТ

Корачам улицом сећања.
Можда си негде израстао
онако висок и леп, да те помилујем
у цик зоре док лишће још спава.
Тажих те у башти, негде крај бунара,
у жубору живом, у цветном изданку,
у мирису смиља, нане и босиља,
ту где се живот увек нови ствара.
Спазих део плота, лењо се протеже,
знамено и свето времену пркоси,
ту где земља мека вешто душу стеже,
ту где време наше жива вода носи.
И, дођох до краја улице надања,
прерано те тражих, још у зрну зриш,
време ти још није сунцем да заблисташ,
да растеш и цветаш, поново се родиш.

ЗЕНИТ

Одлази наше небо
унутар суморне вечери
азурно плава, у сећање се претвара река.
Одлази наше небо да разбију га глечери,
можда негде на зачељу, узалуд
јутро чека.
Гаси се наша сјајноока звезда
и трагом пепела спозна се тренутак.
Прхнуше крила из расутог гнезда,
на дну се слеже скакутави белутак.
Одлазе наша плава свитања,
у свилене јастуке чежња се увила.
Осташе чвором увезана потања
да наслоним главу на оно што сам снила.

МИЛАН М. ТРИВУНЧИЋ, Шипово, Р. Српска

САКРИЈ СВОЈУ ТУГУ

Код архангел Гаврила испод
златног крила,
Сакриј своју тугу моја сестро мила.
Све небеске стазе сузама ороси,
Покајано милост од неба испроси.

Кад зачујеш трубу Христова
војника,
Осјетићеш тада снагу покајника.
Завјесе ће небеске чудно да се
склоне
Кад хиљаде звона Господу зазвоне.

Осјетићеш сузе гдје образом теку,
Како чудно творе покајања ријеку.
Олакшана душа, од грехова чиста,
Упознаће Творца, свог Господа
Христ.

Уплакана, тужна, свиће покајање,
У трену се једном деси радовање.
Онај грешни товар са душе ће
пасти,
Благо свима онима које Господ
части.

О ДУШИ

Тамјаном окади,
Молитвом заслади
И биће миран сан.

Позови Христа,
Да ноћ заблиста
И диван сване дан.

Сваки је корак,
Живота горак
Ал' тако је и речено.

Од неба просимо,
Па Њему носимо
Са правдом стечено.

А то је душа,
Што Писмо послуша
И небу се вину.

Анђели је воде,
Да вјечности оде,
Оцу и Сину.

МАЈКА И ЧЕДО

Док сам рађала своје мало чедо,
Господ је био ту, све је благо гледо.
Богомајка, држала ми руку,
Тјешила ме да олакша муку.

Видјела сам и анђела бијела,
Брисао је зној са мога чела.
Ореоли светли на све стране,
Сијали су ко зора кад сване.

Радост чудна у срце се слива,
Нови живот кад Господ дарива.
Родило се моје чедо мало,
Најљепше је цвијеће процвјетало.

Мала душа дата нам је ето,
Анастасија, дивно име свето.
О Господе, милостивни, благи,
Чувај Боже овај цветак драги.

ДУША МОЈЕ ДУШЕ

Кад останем тужан, сам
И мостови сви се сруше.
Има наде, добро знам
Ту је душа моје душе.

Када сузе топле кану
И не могу да се зброје.
Зраке наде ће да грану,
Ту је душа душе моје.

Кад брат почне да ме вређа
И спрема ми сачекуше,
Кад окрену сви ми леђа,
Ту је душа моје душе .

Залуд пишу, залуд слове,
И хиљаде земни тема.
Сањарења небу плове
Јер без душе ништа нема.

МИЛАН ЧОРАК, Вуковар, Хрватска

ДЈЕТИЊСТВО У ЛИЦИ

Писати о завичају је најлакше тако да се сјетиш какво је одрастање и дјетињство било тамо где си рођен. Тада ти цео завичај и све у њему остаје у најљепшем сјећању цијели живот. Зато ја волим писати о Лици тако да опишем како сам ја и моји вршњаци одрастали у родном крају. Веле учевни људи вако “од колевке па до гроба најљеше је ђачко доба” море бит да неђе и ест ал ‘у Лици није тако. У Лици ти је бр’те мој “од љуље па до женидбе најљепше је чобанским доба”. То ти је уно кад престајеш бити бале и дерле па постајеш дичачић, а кроз неколике године прерастеш у дичака, а кад ти избију брчине постајеш баја и већ се мореш женит. Е ал ‘док то све достигнеш имаш вала свега и свачега продеверати и преко своје плећа претурити. У нас Личана чим дијете зеру одфркне и престане да матер посе одма ћаћа тражи чиме би га запослио, ако нема неког великог посла наће било шта само да те муштра и да не зајаваш окол бесполен.

-Ајде маћии што ту бесполен кутриш, узмиде смотак какије крпетина па отари ове опанке, буце и ципелетине виде како су закаљане има да се све сијају ка калајисане.

Чим он то подвикне има да летиш и приватиш се посла, у супротном ће те залеушити да три дана звони у ушима. Иако није баш сваки ћаћа био таки, већина дјеце је едво чекала оно да од бале постане дичачић јер тада би му припа уни озбиљан поса ћерања оваца на пашу. Чување оваца није било лако, ал’јопе ниси био стално старијима на оку па смо ми чобани и чобанице сами себи били газде, не зна се када би то почињало и у којим годинама само би се еднoг јутра још пре сунца, ћаћа продерња на матер:

-Ће ти је уни твој, ајде га дужи из кревета, ћоња би до подне а овце ено гладне блеје у тору треба и изагнати да пасу, узми каки ајдамак па да видиш како ће устати.

Још кад би то подвикнија уз отворена врата нама би те трнци прошли од прста ножног до на вр ‘главе, ћипало се то из кревета ко да те гуја поћерала. Матер би само мучала. Би њој жао али ништа не вели ман само ували у руку неку торбицу, а у њој повећа бота паленте говорећи:

-На срећо, поје нешта, дуго је до вечери.

Ћаћа већ доле код тора миће стругу и пушта овце ван, ајме кад оне крену у трк па право према пашњаку, не мореш и стић’. Летиш за њима, не смијеш и пустит саме да не би неђе успут до пашњака ошле у штету, јер кад се овце намече у куншине ливаде или не дај Боже у курузе, не мереш више њима владати, лете тамо ко маните. Напред пред овцама би јуриша ован предводник

био он наоко ерав у очи па гледа не једну страну а трчи на другу па никад не знаш где ће а увек је ту била понека овца дизица она вабијек прва за њим. Кад би овце стига ундак би ове прве сврнио у неку увалу или гмајну и ту би се оне зауставиле те почеле свој доручак. Смире се тако до подне док не упече сунце тад би се уне завукле у неки багрењак, у њему багрићи тек порасли највећи био ко рука ал 'лада под њима, па би овце ту пландовала док жега не би јењала.

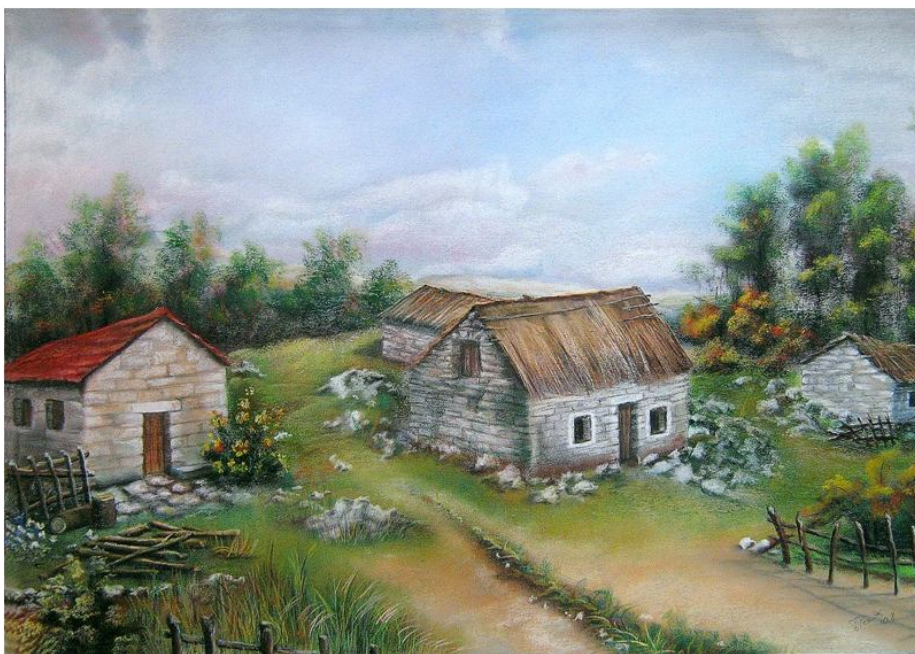
Није то само једно стадо било знало се ту у околини окупит 5-6 чобана и чобаница углавном дичачића и цурица а ту су још као дјеца дружили се, играли разне игре, само на неке да подсетим највише се играло клиса, па козаљке, ћулкапе, а већ тада као маћици имали смо своју уметаљку и уметали се камена с рамена. Било је ту и уније који нису чували овце ал 'нису имали што радити па би ландрали околу ко глуве кучке па када им досади прикрпио би се чобанима у овием играма. Најчешће би ту доодија неки Дане, Кракоња га звали јер има дугачке ноге па му јадном лаче до глежња биле, ко да је у води стаја кад су му за њи узимали меру.

Он је мога најбрже тркати па га сви слали да им поврати овце кад би из пландовања кренуле где не треба, а ун би највише пута у убацивању зна побеђивати. Уза све игре знали смо се забавит верањем по дрвећу тражећи тићија легла и јаја у њима. Бога ми се некада догоди да се грана скрши па би озго понеко стремкино на своју луду главу, ал 'ништа устане се отаре лист и прашину и ајд даље. Знали би старији, нечији ћаћа или матер наићи да виде што се ради па кад би нас нашли где се по гранама веремо ка мајмуни, поћера те доле па вели: „Дедер откиниде ми едан прут”, па кад му донесеш а ћаћа увати руком па са њега смули лист па ожежи по голим гњатима. Има да се дерњаш ка да ти кожу деру, па све вичеш: „Нећу никад више, нећеље ми свете.”

Ипак поред такије догађаја са пратовима и батинама ово је за наше дјетињство било најљепше доба. Случило би се понекад да мораш за овцама летати и ћерати их све док ти нестане арије од трке, дерњаш се на њи ка манит а уне само ћерају по свом, блеје и блену у те кода се аче. Кад би се уморили од игре морало се нешто и појести, најчешће би неко понео са собом краљачу па би помузли нечију овцу и уз ону боту паленте што би матер спремила присмочили би и млека. Пролазио би тако дан и попасно доба па би с вечери догонили овце кући у тор.

Кад дођемо кући, дочека нас матер с вечером, обично добијеш ландру сланине са комадином крува или јопе вареника и бота паленте а ако је било ладније припремила би нешто топло да се угријемо прежгану или ампрех јуву, како је понеко звао. Печеније пола је било често а знала се припремити ћоћка и уз њу добијеш подгријани жмара, нарезане капуле и ето ти вечере. Кад се добро наијеш и још ако је било ладно па се у кући угријеш, смлати те умор, само блебнеш на кревет ка проштац и за трен заспиш.

Река сам да је ово прича о детињству у Лици а оно је вако пролазило, оно кашње кад би дичачић поста дичак има већ друге своје љепоте као што су љубав, гоњања и друго. Већ од 16-17 године кад почне дичак руњавит и руно почне да избија на све стране да не набрајам ђе, другачије се живило, забављало и размишљало јер тада си поста баја и о женидби размишља.



ЂЕДОВЕ УСПОМЕНЕ

Причала ми матер моја
како је под старе дане,
на треношцу испред куће
одмара се мој ђед Мане.

Под орајом разгранатим,
он се смести кад устане
па уз кафу и ракију
сећа се на прошле дане.

Долазе му у мислима
успомене из младости,
на прела и цуре младе
и момачке све радости.

Присјети се он свих мука
и невоља из прошлости,
свих ратова и свих буна
што их прође у младости.

Радова се сваком дану
сваком јутру када сване,
на огњишту своје куће
проводило мирне дане.

Једног јутра ране зоре
пре двадесет и пет лета,
крену ђеда на пут дуги
ко да иде на крај света.

На трактору у колони
што се дугим путем вуче,
склопио је старе очи
од туге му срце пуче.

Време прође кућа стоји
стари орај давно пао,
двориште је коров скрио
ђе се ђеда одмарао.

НА ЗГАРИШТУ РОДНЕ КУЋЕ

На брду камен,
а подно брда ливаде
и земља плодна.
На благој падини назире се
место мени веома драго,
где некад стајаше
кућа мојих предака
моје највеће благо.
Ја стојим немо као да у себи
молитву читам,
у мислима прошлост
коју желим да питам.
Где је кућа предака моји
и зашто уместо ње
ова празнина у коров зарасла
на њеном месту стоји.
Срце закуца јаче,
него је куцало прије,
у себи у једном маху
зебњу и топлоту крије.
Зебња од оног што се овде
збило
од чега остаде злокобни знамен,
када су нељуди овде запалили
опаке мржње пламен.
Топлота се осећа и сада
ал' не од тога пламена и
његовог жара.
Остави леје изгореле успомене
на љубав и топлину дома
што се у њему кроз вјекове
ствара.
Зато сада ова топлота
у срцу пламти све јаче

јер изгорјела сећања срце греју
и не дају му да плаче.
У подруму ове куће спаљене
то место једино што од ње оста,
родила ме мајка у јулско вече,
из тог извора мој
живот као река тече.
Окупала ме мајка и превила
у столњак везени
њен девојачки ручни рад,
а топлина љубави њене
која је у њега уткана
греје ме још и сад.
Слепа ме бака моја
на старачка њедра своја
у наручју привила,
нежном руком благослов дала
и само је плач мој чула
ал' никад ме није видила.
Спуштала се ноћ на Чорско
брдо
и пада тама на Крбаву целу,
чуо се само лавез паса
у мрачном спаљеном селу.
Њих две седе у тами
ослушкују како мирно
дишем и спавам.
Тако су дочекале зору,
срећа им испунила душу
као да се родио принц
који ће живети у двору.
Ту је почео мој животни пут
уз та два срца испуњена срећом,
да сам рођен у царском двору
не бих био дочекан са љубави
већом.

МИЛЕ КОСТИЋ ДУБНИЦА, Врање

ВОЉЕНА ЖЕНО

Моје су очи тражиле твоје,
Жена других било је много
И ни једна не личи на тебе
Вољена жено очи те траже.

Моје је срце тражило твоје,
Оно је само за тебе знало.
Другој жени није се дало,
Увек је теби припадало.

Моје су усне тражиле твоје,
Још увек памте пољубац први.
На њих си тада ко пчела стала,
Ти си ми прва пољубац дала.

По свету те тражим, а тебе
нема,
Крај другог сада срце ти дрема.
Мисли те муче, није ти миран
сан,
Ти знаш да патим и да живим
сам.

СЕЉАК

Сељак је пчела,
сељак је ластавица,
сељак је планински извор,
сељак је јутарња роса,
сељак је јутарње сунце.

Што све живо у живот зове,
све обасјава.

Сељак је ораница црна,
сељак је њива.

Њива, која прихвата сво
зрневље

из кога ниче извор живота.

Сељак је непресушни хлеб.

Сељак је крава за мужу.

Сељак је чутура,

а држава лос.

По сељаку сви туку,

од сељака сви отимају.

Још је сељак

њива неузорана.

У сељака јој је

бразда отворена,

за сејање свих благодети

овога света.

МИЛЕНА ДРПА, Добој

**РАМ ЗА СЛИКУ
НАЈВАЖНИЈУ**

Завезан корак. ПUTEВИ туге.
Плачу макови сред наших њива.
Оца одвеле немиле пруге.
Ријекама суза дјетињство плива.

Ми урастамо у нове дане.
Капљу мајчине несанице.
Руке нам слуте голе гране.
Увела трава сакрива свице.

У даљинама други дом свио
отац, претворен у знак питања.
У раму слика, осмијех мио,
у соби гдје се више не сања.

Разред по разред. Теку године.
Ћуте са нама јабуке младе.
Под катанцима сјећање сине,
а руке нове звијезде саде.

Двије даљине. Овдје и тамо
два раскинута свијета живе.
О, да је знао, знао само
тјешити макове из наше њиве.

Минула љета. Ја и унука...
Причам: "И тама некад бива...
Загрли маму, тату и брата,
међу њима се најљепше снови."

**БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН
УЧИТЕЉ**

Стигао "ћиро" до тихог села.
Тридесет четири године корака.
Ријеч учитеља и свјетла бијела.
Топе се крајци осталог мрака.

Стотине дјеце. Учитељ Жика.
Пишу се ријечи. Даљине ближе.
Мјесто сивила хиљаде слика.
Са сваке стране сунце стиже.

А данас доба без доброг гласа...
Људи у несну. И мисли боле.
Неко у сивом земљом таласа

и... полако се гасе школе.
Најдражи Учитељ и сад са болом
са звијезда плаче за празном
школом.

МИЛЕНКО МИЛОШЕВИЋ, Маглић

НЕ ЖЕЛИМ ТЕ

Не желим Те у своме брлогу,
кад немам као Ти прелепе дворе
и немам љубави колико имаш Ти,
па само да просим од Тебе могу
и подарим Ти судбину и љубав са руке.
Не желим Те на својим уснама,
ако и Ти не желиш моје,
а са њих само громови лете
од када Твоје име изговорих.
Не желим Те у своме животу,
ако Те своју имати не могу
и ниси са мном сама у овоме свету.

ОРУЖЈЕ ЉУБАВИ

Оружје за земљу је,
Љубав за девојку или жену.
Оружје љубави милосрђе је,
Милосрђе је невиност,
А невиност, жртва је благослова.
Па благослови Господе мене,
Благослови Господе љубав моју,
Благослови Господе живот мој
Да на путу истине Твоје буде
Оружје љубави, оружје моје.
Оружје земљи, љубав девојци.

ЉУБИХ ЈЕДНОМ У ЖИВОТУ

Један живот имам и једну љубав живота.
Јел' то сањах или јава беше,
Пољубац или „најлепши сусрет на свету”,
Који беше воља њена, моја или Божија,
А деси се међу нама, као „међ' јавом и мед сном”
У будућем, садашњем или времену прошлом.
Све ми у глави помешано и као да се мути,
А срце ми збуњено чисту љубав слути,
Због јединог пољупца у животу
Вредног за њега живети и мрети,
Сва богатства и љубав живота дати
Похваливши се самом Богу речима:
„ЉУБИО САМ ЈЕДНОМ У ЖИВОТУ”,
А затим, као у бајци, доћи на сами крај, ту стати
И живећи вечно у љубави, Небеским сном заспати.

МИЛИЈАНА ЈОВАНОВИЋ, Ниш

СУСРЕТ

Мирно, а ипак врцаво и несташно скакућу једва видљиви таласићи Топонијчке реке. Као да јуре једни друге, клизећи преко влажних облутака, таласи се додирују, па поново беже у страну уз миловучни жубор, док на крају не отплове неповратно. И тако из часа у час, из минута у минут од јутра до вечери, опет и опет, док не зађу у бесконачност времена које нестаје, али поново настаје и постаје наша вечност. Испраћа рађања и умирања, жал и радовања, животе настале и нестале. Мала Топонијчка река плови кроз време и памти све без изузетака. Богате и сиромашне, време и невреме, понирања и успоне. Све! Оне који су крај ње али и оне који је гледају из даљине. Обриси њихових лица су ту, под једнако важни за одбегло време и текуће, у сјајним капима воде. Она је запис живота.

— Шта зуриш у ту воду? — викну Гаврило. — Еј, Коста, чујеш ли?

— Чујем, чујем.

— Ко је оно доле?

— Где?

— Тамо, преко реке. Чини ми се да иде према нама.

Коста се окрену. Преко поља, трава му до колена, као да изниче из ње, човек. Иде и дозива. Не спушта руку. Убрзава корак, мало посрђе, и непрестано помера руке изнад главе. На сунцу му лице изгледа као облутак окупан и бљештав.

— Да ли је он? Да ли је то Обрад? — мисли Коста.

Приближава се њима а сунце му бије у лице. Шаком се упорно брани од заслепљујућег бљеска и повремено се поведе у страну као да га невидљива рука вуче. Поново се врати ногом на мали назубљени путељак и убрзава корак. Потрчи па застане. Осмехује се без престанка.

— Он је! Он, Обрад. Препознајем тај детињи поглед иако му очи не видим добро. Препознајем његов широки осмех. Он је. Обрад је.

Коста није ни приметио да трчи према њему. За њим трчи Гаврило и млатара рукама као да се брани од комараца, а не зна ни зашто трчи, нити коме трчи у сусрет. Зна само да прати Косту и иде за његовим петама. Кад је стао Коста, Гаврила ошину висока стабљика искласале траве по лицу.

— Остаћу и без овог другог ока, човече. Где трчиш? Па човек само што није ту. Ево га стиже.

— Не разумеш ти то, Гаврило.

Пред њима Обрад. Иде. Шепом на леву ногу. Отишао кук дођавола, а ипак покушава да потрчи као дете које би да се покаже да може, да му се задиве, да може све, па и да полети. Грле се и под прстима Коста осећа Обрадова омршавела рамена.

— Обраде! Друже, брате, где си до сад?

— Ево ту, где ме је отац и Бог оставио. У моје равно Веле Поље. Где бих ја без њега?

Премешта се и помера у страну. У рукама гужва качкет од плавог штофа по чијој ивици се виде трагови зноја као масна линија, таложеног годинама, кап по кап. У грубим шакама помало искривљених прстију капа изгледа као парче штофа чији крајеви немарно извирују.

Осмех као у детета открива већ истрошене зубе. Смањио се. Преполовио. Однело време своје. А био је крупан као планина.

Понекад се упитам шта је време, мисли Коста док га гледа.

Дародавац јутра и новог дана, али и крадљивац који нам сваке вечери украде по један дан и тако непрекидно док нам на крају не одузме живот. Иза нас остане само кратка линија по којој можда нисмо умели да ходамо. Или смо допустили да нам се на тој линији време искраде а ми зуримо избледелог погледа у времена прошла. И кајање. За ситнице које нас боле и које су нам се дубоко урезале у скоро исправљене вијуге мозга. Али, ту су. Наше су. Жалимо што су остале неостварене жеље као неухватљиви драгуљи у кутији од непробојног стакла.

Куд нестане она грдосија од човека? Био је као брег. Као стена.

Да не примети чуђење у погледу, Коста га удари по рамену.

— Шта ти је са ногом?

— Промрзли прсти, а после отишо и кук. Али, добро сам. Жив сам. То је ваљда најважније.

— Јесте. У праву си мој друже. Важно је да стојимо овде, један наспрам другог. Ево, довео сам и мог Гаврила. И њему мало треба, као и нама. Треба нам само нови дан и ништа више.

— Како пролазе године, нови дан постаје драгоценији од свих година. — смеје се Обрад.

Седоше на сред путељка.

Три истрошена човека са сенком у очима и срећом због сусрета. Лутају погледом један другом преко глава. Прелетеше очима преко равница, преко планина чији врхови зарањају у небо као да траже нешто, а само су тражили речи којима би разбили тишину која је у тренутку заузела простор између њих. Обрад први проговори.

— Сећаш се, Коста, Јастрепца?

— Како бих заборавио ту планину?

— Мислим, како си ме носио на леђима?

— Био си тежак ко два цака песка. Ма, као пет цакова. Али, вредело је Обраде. Остао си жив.

— Ево, ту сам.

Гледају се без речи.

Поново се испречи пред њих она непозвана тишина. Као да притајено стоји иза, и чека прави моменат да ускочи међу њих. Чудно је како нам недостају речи кад их највише тражимо? Запали нам и мисао па нам мозак делује испрано, а мождане вијуге равне. Гледамо се, одмеравамо једни друге скривеним погледом као да кријемо нешто.

Одмеравамо дубину бразда на лицу оног другог, бледило ока, брзину покрета, испуцале и огрубеле шаке, и надамо се да је све то код нас мање. Да траг прошлог времена по нама није толико заорао.

КОШУЉА БЕЛА

Кошуља бела од испраног лана ,
проткана мирисом и снагом јуна,
лепрша на ветру око твога тела
у теби младост, као затегнута струна.

Све је широко, и све је твоје,
високо небо и бескрајне даљине,
слапови река, шумови бреза,
одјек дамара на прстима месечине.

Твоји су снови близу и далеки,
скривени у сањивој зеници
обојени бојама сунца и младости
ходају усправно по оштрој ивици.

Сутон померио светлост са трона.
На путевима чекају стопала врела,
у грудима, ти срцу постало тесно,
у мраку сјаји, твоја кошуља бела.

А она те чека, стрепи и моли,
да месец понесе сен бледог чела
и мирис немирног прамена косе,
тамо, где је твоја кошуља бела.

Месечина мека као марама од свиле,
памучни облаци немир односе,
дланови врели на баршун коже,
на кошуљи белој, дах њене косе.

МИЛИЦА ЛАЗАРЕВИЋ ВИТАНОВИЋ, Београд

ЗНАМ

Знам и кад мислиш да не знам
знам јер ми је то дато
ко птици крила на југ да лети
кад дуња мирис опија жути!
Мени је само дато да знам
оно што мислиш да сан само слути
јер праве ствари ни злоба не квари
па у круг само љубав се окреће
а бол у души ка срцу жури!
И зато знадох јер то ми је дато
да истину ко пчела у мед ројим
једино не знам зашто је тако
да видим тугу у очима твојим
у истом трену у исти мах
кад оба срца затрепере
у дане што без нас избројах!

ЗАГРЉАЈ

Хтели ми или не
загрљај је реко све!
Ја сам земља а ти небо
загрљајем ти си треб'о
да ме чуваш ,ником не даш
загрљај је само наш!
Речи пеку, ћутња звони
а они нераздвојни!
Небо земљу љуби чежњом
Земља небо грли нежно!
Раздвојени маглom неком
а заједно целим веком!
Загрљени растављени
немогуће састављени
у вечности они лебде
загрљени виде себе!

МИЛИЦА ПАЈКИЋ, Смедерево

МОЛИТВА

Погледај, Боже, нашу децу
И спаси их од сваког зла.
Колико стрепње у мени има,
То само моје срце зна.

Рат је несрећни ко оштра сабља
Не може се заобићи лако.
Колико је однео младих живота,
Човек би до века плак'о

Зато те молим и преклињем,
Услиши молитву моју.
Подари живот, заштити децу,
Уздам се у вољу твоју.

Ја сам ти од увек велики слуга
И бићу то до века.
Јер моме срцу, без помоћи
твоје,
Неема никаквог лека.

Не осуди ме јадну и чемерну,
На тешку, дугу самоћу.
Молим се, тако ти воље твоје
И дању и ноћу.

Хвала ти, Боже, на милости
твојој,
Што штитиш децу моју.
Ако ти устреба нека жртва,
Даћу ти, душу своју.

ИЗГУБЉЕНО ВРЕМЕ

Гледам те сине, како патиш.
Како бледиш, из дана у дан.
Сваку ноћ читаш до зоре књиге,
На очи ти не долази сан.

И када заспиш, пред саму зору,
Тешко ми буде да те будим.
Од твојих снова и твоје маште,
Ничега немам да ти понудим.

Зато ти морам рећи ово:
Мора све да се изокрене,
Јер није све, и неће пропасти
свет,
Само због једне жене.

Много знам и када ћутиш.
Само ти ово кажем за узврат,
Немој плаћати временом
Које пролази у неповрат.

Користи дивне дане.
Помози својој деци.
Учи их како да стану на Сунце,
Да не остану дуго у сенци.

Бићете срећни засигурно.
Не треба тражити изгубљено.
Мора се градити све изнова,
Не треба подупирати порушено.

МИЛИЦА ПОШАРАЦ, Рума

ПЛАМЕН

Живот је пун избора,
Али на крају увек неко нешто мора
Живот је олуја, Сунце и напор,
Он је и срећа и медиокритет
Сета, љубав и просперитет.
Тежња, жеља, застајкивање и поновно враћање
Механичко деловање без обраћања пажње на реалност.

Испуњавање обавеза,
Враћање у круг без схватања,
Да сва наша надања,
Нису сврси сходна, ако се не осећамо испуњено онда.

Живот је вртлог, кише и ветра, небеског светла
Сумрака, сутона и мало осмеха,
Он спаја неспојиво, случајно и пролазно
Разлог и неуспех, тера нас да начинимо цех.
Све је то добро ако вас није притего, да живите ваш алтер-его.

Јер, живот је пламен који буди неискварени живот,
Живот је пламен који гаси на истрошеним станицама воз,
Живот је понекад буктиња, понекад стихија
Свакоме гори колико му је остало до пепела.

СПОЗНАЈА

Бели голуб лети, Господ га милује свети
Његов поглед умиљат и снени,
Великих птица погледе плени.

Високо, високо летео је он,
Место за слетање,
Сав утучен од ветра,

Тражио је безуспешно и без имало светла.

Мрак је пао, летео је он
Али где није знао.
Чувши крике других птица,
Видео је обресе њихових лица,
Нада за спас да не буде сам,
Остварена је на један трен,
Али,прођоше оне без поздрава, заобилазе га.

Он остаде тужан и снен.

Летећи прекривен тежином сете,
Наједанпут поред неке реке слете,
Погледа одраз свог лика, у реци,
И схвата да баш зато што је бео,
Може и сам да обиђе овај Свет цео.

МИЛКА ВАСИЋ ГЛУШАЦ, Београд

АРЛЕКИН

Недужно лице испосника свеца
добро глуми невино и чедно
слушаоцу душа да зајеца.
О, како живот изгледа му бедно!

С костимом вештог арлекина
доприноси хвале вредној глуми
злурад осмех скрива кринолина
док из приче излећу монструми

Ал наш херој у лажљивој части
пијан славом, окићен ловором
једног трена у вртлогу страсти

Скиде маску властитим говором.
Неста лажни образ камуфлаже
оста рола његове бламаже

СКРИВЕНИ СВЕТ

Скривам свој свет у јесен, у зиме
у ветрове кад низ реку пушу
морске пучине, осеке и плиме
у том свету скривам своју душу

Бојим бојама пролећа и лета
купам у нежним капима кише
стазама северне душе шетам
у зипки брезових грана њишем

У залеђеном свету жељно чекам
пролећно јутро да глечер отопи
камен прекрије маховина мека
северно море са јужним се стопи

Скривена плешем са партнером чежње
испод лампиона небеских улица
а душу ми вуку вечите тежње
да уплићем риме у стихове сунца

МИЛОВАН МИЋО ПЕТРОВИЋ, Смед. Паланка

СЛОБОДА ЈЕ ТАЈ ПУТ

У вихору убитачног лудила
Зар није велика неправда
Туга, без себе без друга
Ум пита: Будућности куда?

Слобода је тај пут
И та једина чежња казује
Срцем родољубља
Душа што чује...

Вољом самопоуздања
Животној колевци рода,
Свијати гнездо мира,
У свитају јутра рађа се слобода.

Веран дому и православљу
Временом у сну и јави
Срцем уздигнутог поноса
До звезданог неба ка слави.

ЦВЕТНИ ПУТ

Сан је у јави, јава у сну
Себи знати рећи,
Љубав она права,
Венама срцу ће тећи.

Вечни зов емоције рађа
У свевидљиво свануће,
Уздигнуто до небеског крова
Усна каже, срце не лаже...

Без жеље, бити горд, стран
Истанчаним нитима осећања
Поклањам ти срце на длан.

Срећан у животу никад љут
Безгранично заљубљен
Опчињен залутах на цветни пут.



СКРИВЕНИМ ЖЕЉАМА

Звездана хармонија
Милује блиставо лице,
Месечином до зоре-
Небеска лепотице...

Стапањем осећања
Тренутак обузе страст,
Спознаји наших тајни-
Искром похрлисмо у сласт...

Руке испреплетане
Из груди усклик срца,
Ватра догорева, дрхтај тела...

У наручју чврстог загрљаља,
Скривеним жељама живота,
Лебдимо васионом до краја.

БАЈКОВИТИ ПИРОМАНИ

Тајанственим мислима
Чујем сва звона...
Замрзнуте успомене
Хармонијом истине...

Бајковитих пиромана
Нежних дамских срца...
Жариштем ватре,
У огњишту душе...

У тихом таласању
Хоризонтом зоре,
Очи задовољством пламсају...

Видокругом недодирљивих
Заносних жеља које,
Одлепршаше из животних
чари...

МИЛОЈКА ЈЕЛОВАЦ, Пљевља, Црна Гора

СУЗА

Горка сузо зашто лијеш,
па ми фино лице квараш,
успомене које жалиш,
ил од туге да ме спасиш...

Не питаш ме сузо моја,
колко туге у те стаје,
не знаш ни бол колика је,
који никад не престаје...

Давно сам ти тајну рекла,
коју нико не сме знати,
да ја хоћу једну љубав,
из далека да се врати...

Чекање ми досадило,
обећање река носи,
ја ливаду сањам ноћу,
по којој смо били боси...

Зато теци не прекидај,
не надам се више срећи,
ал те молим када капнеш,
тајну немој ником рећи...

Од живота оста кусур,
све пролази и увире,
само једна слатка тајна,
са мном скупа и умире...

НАШЕ ЉЕТО

Знаш ли оно наше љето,
обећања бјеше доста,
али нека јача сила,
на сред пута нашег оста...

Нити море ни планине,
не причају сад о нама,
даљина те однијела,
а ја тужна остах сама...

Покад кад сам у сновима,
ја са тобом ко на јави,
али зора пресретне ме,
баш кад ти се лик појави...

Тад проклињем зору рану,
зашто мора сваког дана,
да ми радост преспе тугом,
па останем опет сама...

Ни ноћима не вјерујем,
преваре ме видим тебе,
ни звијезде не сијају,
само мучим саму себе...

Шта остаде од живота,
па не волим ноћ и зору,
варалице мог живота,
не желим те тајни створу...

МИЛОРАД КУЉИЋ, Стари Лединци

КОЛО ДУБОВО

Жир је оплодио папском лозом.
Де ла Роверама храст био предак.
Леонардо се коренио Винчом.
Чудни научник и уметник редак.

Николи што са Космосом општио
из личког храстовља био је предак.
Силу Бога човеку подарио
чудни научник и уметник редак.

Михајло што жицом свет је смрежио
банатских шора витешки изданак.
Умношћу Нови свет је покорио.
Чудни научник и уметник редак.

Милутин је схватио Кола дар
док коло вртело игрен вртуљак.
Равнице славонске гласни поклисар
чудни научник и уметник редак.

Раде са гора надомак мора
Богом оуми космички поредак
к'о славни потомак дубових гора.
Чудни научник и уметник редак.

У шуми храстовој Коло играло
да жреци расенски муње призову.
Коло дубово кроз Космос гледало.
Њиме се богови на гозбу зову.

КАМЕНА ПУСТИЊА

Хумска земља камена пустиња
Богом дана да чојство духови.
Распламсава ватру која тиња
оном ко се у њој останови.

Светилиште Духа земља Хумска.
И вода се овде скаменила.
Паганију рука апостолска
Камен прахом светим је крстила.

Хумска ватра Саву окалила
даби иш'о за Петром и Павлом.
Ореолоским пламом обавила
да он светли таму својим жаром.

Светлоснице клесаног камена
Градили су рођаци Савини.
Тулила их варварска племена
но не могли Астрал недохватни.

Милутинов „Дворац ваведењски”
пит'о светлом Дете испосника.
Узneo се див херцеговачки
У светога бож'јег небесника.

МИЛОСАВ ПЕТРОВИЋ, Ниш РАЂАЊЕ СРПСКОГ ПИСМА

Два учена Грка из Солуна
творци јесу српске писмености,
Методије и брат му **Ћирило**
с одликама умне виспрености.

Живе они у деветом веку
и одлазе у земљу Моравску,
мисија је верска и језичка:
створит` писмо за душу
словенску.

Њихови су млађи ученици
настављали племенито дело,
у Охридској школи - Климент,
Наум
српском писму дадоше видело.

Од словенског писма – *глагољице*
и позније лепше – *ћирилице*,
родиће се и књижевни језик
старосрпски – наше узданице.

Најстарији ћирилични запис
најлепша је књига средњег века,
«Јеванђеље - брата Немањиног -
Мирослава» – још од памтивека.

Процес тече од **Саве** до **Вука**
језик Срба питање је главно,
ћирилица коначно постаје
писмо наше – за цео свет јавно.

Поносни смо на Вуково дело
и његове европске видике,
што коначно – већ два пуна века
ћирилица лепша је од слике.

ВИДОВДАН И КОСОВО

Дан хришћанског Светог Вида,
светитеља трећег века,
свако српско срце буди
и с поносом на то сећа.

На Косову – на Видовдан
пре шесто тридесет лета,
одигра се славна битка
за слободу – за човека.

Славни Лазар ту настрада
а с њим и цар Мурат неста,
Обилићев подвиг трајно
Србе враћа на та места.

Дух Милоша схвата Принцип
атентатом крв пролива,
у срцима српског рода
слобода се увек снива.

Много тога на Видовдан
историју нашу пуни,
Косово је кобно за нас
због туђина све се круни.

Будимо ми оптимисти
верујмо у правду Бога,
свет када се опамети
корачаће српска нога.

МИЛОШ Б. ИВЕТИЋ, Футог

ЈУТАРЊА КАФА

Јутро је одавно свануло. Ипак, још увек је рано, нигде живе душе. Сви још спавају. Одмарају од дневних врућина и припремају се за нове, данашње. Тишину једино ремете периодична возила, углавном туриста који долазе у Црну Гору на летовање.

-Чим наиђемо на прву отворену кафану, стаћемо да попијемо кафу да се одморимо.-рече Раша, обраћајући се Милану, не скидајући поглед са пута.

-Немамо још много до мора, а и да не дођемо раније, јер не можемо ући у апартман. -додаје Раша.

-Наравно. - сложи се Милан.

За то време на зедњем седишту аута, њихове жене су разговарале и као да нису чуле шта су њих двојица причала. Милан је гледао кроз прозор и уживао у погледу на кањон Мораче. Увек је волео да стане, да изађе, да се диви лепоти и креативности природе. Ваљда се у свему томе присећао многих лепих ранијих тренутака, током летовања и проласка кроз кањон. Из занесености тргну га Рашин коментар:

-Ево једне кафане! Ваљда је отворена.-и поче да успорава ауто, како би се уверио да ли је отворена. Врата су била отворена, што значи да је неко поранио.

-Тек је прошло шест сати, а већ отворена кафана. -са смешком коментарише Милан.

-А после нек ми неко каже да су Црногорци лењи. -уз весео осмех додаје Раша.

Паркирали су ауто на паркинг испред ресторана, који је имао лепу терасу са погледом према кањону. Већ при изласку из климатизованог возила осетили су сву врелину предстојећег дана. Био је то мали шок, који они, као млади људи лако поднесу. Ушли су у кафану, где су лако уочили да су једини гости. Испред шанка за столом седео је човек и читао новине. Десну подколеницу је пребацио прело левог колена, а рукама раширио новине као да некоме иде у загрљај.

-Добро јутро! –поздрави Раша домаћина, јер је први ушао. Конобар, или домаћин, климну главом у знак отпоздрава, не подиже поглед и настави да чита своје новине. Гости се сместише за један сто, поред прозора, ради погледа на возило и наравно на кањон. Милан је први сео до прозора, баш из тога разлога. Водили су разговор, ишчекујући да конобар дође и послужи их. После неког времена, пошто им конобар не нађе сходно да их послужи, Раша му се обрати речима:

-Може ли се попрати кафа шефе? Ја бих дуплу турску.
-Мени исто, али средњу. -укључи се Милан у разговор.

-Нема моја цезва преграде, па да кувам коме каква треба. Ја кувам исту а ви после сладите како вам одговара. -прокоментариса конобар, не устајући са своје столице, с којом као да се сродно.

-Ја бих један хладан нес, са млеком, молим вас. -поручује Светлана, Рашина супруга.

-А мени капућино од ваниле, ако имате. -додаје Драгана, Миланова супруга.

-То ти нема код нас госпође моје, само обична кафа. -одговори конобар.

-Добро, можемо ли добити бар те обичне кафе? -упита Раша.

-Е попићеш из гујице⁸! Попио би и ја, али нема, није дошла куварица.

Док је одговарао, конобар ни једног тренутка није дизао поглед са новина ка гостима, да ли зато што је читао нешто битно, или је сматрао да ови гости нису вредни труда, да подигне поглед, а камоли да сам скува кафу.

Затечени оваквим одговором, гости остадоше без речи. Погледаше се између себе и истовремено сви устадоше, покупише своје ствари са столе и кренуше ка вратима.

-Збогом! -на изласку рече Раша.

Није добио одговор, човек је и даље читао своје новине. Шта ли је било тако интересантно у њима? -питао се Раша док је прилазио ауту.

⁸ Задњица

МИЉАНА ИГЊАТОВИЋ КНЕЖЕВИЋ, Ниш

ПЕСНИКУ У СПОМЕН

Песник је гвоздено огњило вечношћу неискресано,
перо птице грабљиве мастилом замрљано
што истину животну граби, писмо неисписано.
Тај рој искрица златних под небом где звезда нема
стихови његови то су, траг светла што се спрема
у сувој трави ватру и пламен он да ствара,
куле од песме да зида вештином неимара.
Песник је онај чија ће реч на наковњу душе звонити,
прејаки ће га удар ко мач што се кује сломити.
Припази, песниче, кад стазом од звезда ходиш,
светлину истине носиш, са месецом по небу бродиш
још врба тужних расте и плаче по парковима,
још има људи што сневају само крвавим снима.
Када на земљу сиђеш уз ружу и трн расте,
а облаци над тобом крију од сокола ласте.
Реке су у човеку гримизом обојене,
цвеће волшебно расте, мирише кроз успомене,
јутарњом росом плаче, кроз снове кошмарне дише,
зло као магла лебди, судбину песника пише.
Нека је песнику спомен, сред тихог врбиног плача
истина прејакe речи и од живота би јача.

ПОСТОЈИМ

Постојим да бих писала,
да бих све у сан претварала,
и једино тада бих дисала
када бих лепоту стварала.

Постојим да те додирујем,
да те на љубав подсетим,
да те прстима милујем,
да те кроз кожу осетим.

Постојим да летим високо
и да облаке разгоним,
да ме не види ни око,
да ти дан сунчани поклоним.

Постојим да бих те љубила
нежно, ко ружину латицу,
не да бих те изгубила
кроз мутну животну матицу.

МИОМИР М. ЛАКИЋЕВИЋ, Јагодина

ЗАМОРЈЕ

То је тамо
Иза небеског свода
У затоне доње
Где силу маглену
У речи упрежу

Где Заморчићи
Морско теме биште
И хукћу у очи
Замишљено труње

Где из жабље плећке
Читају судбине
И у кркет хоће
Море да повију

А море – ко море:
Плимом се о наше
Запљуснуо шпиље
Па маглени сутом
Из њих излијеће

Муњом из облака
Свети Ловћен иште
Да се затом мутни
Са шпиља одлубли!

РАСКРСНИЦА

Јутрос освану раскрсница у мени,
Која је тачка мог јутра и дана.
С југа се чује шум реке Бистрице,
А на истоку је светлост – школска
страна.

Јутрос од мрака потекох истоку,
Гласови су неки и с неба пропали,
К'о да је дубином њега нешто пукло
И да су се делови неба дозивали!

Јутрос су нам се распретале ватре,
Јер кад су мрачни одасвуд спопали:
Да се све српско и сруши и сатре,
Свети су нам оци и сунце запретали!

Па са раскрснице која с неба бану
Мени изнемоглом кроз густине
мрака,
И раскрсница, и светлост освану
Манастирске стране и благослов
свака!

Јутрос су ми гласови оца заблистали,
Па са раскрснице опет гледам гору
Како се сунцем и пролећем кали
И да је рукама небу на прозору.

МИРА АНДРИЋ-МАКСИЋ, Арканзас, САД

КЛИЦА ПРАВОСЛАВЉА

Гледао је човек небо од искона,
са страхом и надом тумачио свемир,
тек када је чуо манастирска звона,
спознао је Бога и смирио немир.

Постала и ја део опште среће,
одвела ме мајка кад сам била млада,
у манастир Свети, да палимо свеће,
пред олтаром често молим се од тада.

Упознала ту сам житије Светаца,
видела сам фреске, лепоту икона,
смирише ми душу молитве отаца
и милосни јецај манастирских звона.

Са зида ме гледа мајка нашег Христа,
у наручју држи свога малог сина,
из оба јој ока тиха светлост блиста,
па ми диже душу до Светих висина.

Монахиње псалме молитвене поје,
певају о светлу са Синајских гора,
у омаму слатку тоне биће моје,
лети као ластва преко сињих мора.

Захвална сам мајци за кораке прве,
у душу ми стави клицу православља,
у велико нешто нарастоше мрве,
сад ми се и у сну драги Господ јавља.

МОЈ ДЕЧАЧЕ ПЛАВИ

Текао је живот, препун изазова,
сетиш ли се некад, мој дечаче плави?...
наших школских дана, младалачких снова,
године су прошле, ти ми још у глави.

Однело је времедогађаје важне,
а ти ми к'о онда, жуборкаш кроз снове,
због тебе ми очи често буду влажне,
нарочито кад те даљина дозове.

Ноћас си ми опет по сновима дис'о,
сећаш ли се ичег, мој дечаче плави?...
споменар још чувам где си се упис'о,
сећаш ли се наших купања у Сави?.

Ех, каква је била наша рана младост,
таквога другарства нигде није било,
гајили смо слогу, другарство и радост,
љубила сам у снут, твоје лице мило.

Растера нас живот, к'о ракову децу,
оде свак за срећом у свој део света,
скупимо се кадкад на дан неком Свецу,
кад тебе не видим, душу прожме сета.

Знам да ни ти ниси остварио снове,
па те зато молим некад ми се јави,
пусти нека мисли као некад плове,
још си ми у глави, мој дечаче плави.

МИРЈАНА МИЛАНКОВ, Нови Сад

ПОЧЕТАК

Давно је ушла у осму деценију. У последње време спорије хода и говори. Још увек брзо мисли. А и пише. Вечерас је овде. У поредворју свечане сале. Пригушени жамор званица испуњава простор. Хода по црвеном тепиху. Њена деца прате је у стопу. Унук, Иван, наочит, стасит младић, држи је под руку. Први пут је обукао смокинг и ставио лептир машну. То истиче његово краљевско држање. Топао поглед његових бадемастих црних очију испод дугачких трепавица уливају јој самопоуздање. Стиска јој руку и смешка се. Лара, достојанствена млада дама, хода тик уз њу. У лепршавој хаљини, први пут на високим потпетицама, са префињеном елеганцијом и покретима срне, строго надгледа њену фризуру, поправља јој наборе на хаљини и шал на раменима. Најмлађа унука, Кала, у прозраној жутој хаљиници са карнерима, веселог широког осмеха са рупицом на левом образу и немирних, као угаљ црних очију, раздрагано трчи испред њих и са муком отвара тешка врата градске куће.

Те вечери, равно пре петнаест година, Весна је била сигурна да ће вечерас бити овде. Да ће, као и увек, успех поделити са својом породицом. Али, и да онај који јој је дао ветар у леђа и веровао у њу, вечерас неће бити овде.

Сећа се, био је 9. јануар, Свети Стеван. Девојачка слава њене мајке. Умесила је славски колач и направила кољиво у спомен на маму. То је чинила последњих пет година од како је нема. Врло брзо је носталгично расположење заменила радост. Тог поподнева, њен петогодишњи унук Иван показао је да зна да чита сва ћирилична слова, а трогодишња Лара да уме да каже слово р, па, да се сада она не зове Лала већ Рара. Јасна скајп слика, раздрагани тон млађе ћерке, са другог континента, и ексклузивни букет кала обрадовао ју је вешћу да ће почетком лета имати принову у породици, девојчицу Калу. Њеној срећи није било краја. Дан се претворио у празник.

У празничном расположењу села је у своју омиљену наранцасту фотељу са високим наслоном и са лаптопом у крилу и почела да везе причу. Мисли и емоције претакала је у слова која су се брзо склапала у речи од којих су настајале реченице и испуњавале бели екран. Странице су се лако низале једна за другом. Сећања је изливала у причу свог живота. Писала је да не заборави.

На тренутак је застала да прочита шта је написала. Након трећег читања одлучила је да тексту да крила и притиском на ентер пошаље га у свет. Знала је да је у том моменту на другом континенту било касно поподне и да он седи за својим компјутером. Надала се да ће јој брзо одговорити.

До после поноћи, уз чашу карловачког бермета, чоколадни куглоф и пламен свеће са мирисом цимета, слушала је Валцер број два Шостаковича и чекала одговор. Одговор није стизао. Уморна и разочарана отишла је на спавање. Није успела да се наспава у кошмарном сну. Да ли је погрешила што је текст послала?

Пробудила ју је порука на телефону: -Управо сам слетео на мрачан сурчински аеродром. Београд још спава. Идем на теткину сахрану. Твој мејл сам прочитао више пута. Негде изнад Антлантика. Имаш златан дар за писање. Пиши. Надам се да ћемо имати прилике да разговарамо. Сада знам: У језику живи Бог!

Нису имали прилику да разговарају. Стигао је нови мејл: -Коначно од Тебе један мејл добре воље. Обрадовао ме је. Враћас се својој бољој могућности. До ње ми је јако стало. Лепо је знати да си срећна, пуна елана и нађеног смисла. Роман се пише и прибирајући сећања и некадашње интензитете доживљаја. Све се може научити па и писање романа, ако имаш причу, једну дубинску људску ситуацију, необичајену, са ликом чији поглед на свет се разликује од познатих. Има четрнаест приповедачких тајни за романескну радионицу. Постоји и приручник за то. Уз добар наслов, верујем да искуства имаш. Радујем се унапред. Напиши роман. Уђи у ту воду. Боље ћемо се разумети и ојачаћеш самопоуздање. Штофа, жвотног искуства имаш. Судећи по токовима започетих фрагмената имаш ликове и њихове судбине. Смисао за атмосферу, детаљ. Умеш да онеобичаваш ситуације, користиш универзалне исказе, поентираш исечке из живота. Умеш да створиш атмосферу и искажеш емоцију. Све су то важни елементи добре прозе. Не само да ћеш имати стваралачку сатисфакцију, него ћеш лакше разумети оно што ће ти се убудуће догађати. Коначно, и мене ћеш лакше разумети. Књижевност се не само пише, она се, пре свега, живи. То је ничим заменљива сатисфакција. Као и љубав. Као рађање детета. Спавај, причај, шетај и пиши. Пиши без оклевања. За две недеље самодисциплинованог писања биће роман. Уверен сам, добар роман. Са ужитком ћу рецензирати, редиговати и лекторисати твој роман.

Његове речи су, попут камичка баченог у мирно језеро, стварале таласе који су трајали целу вечност. Прочила је литературу о креативном писању коју јој је препоручио. Наставила је да пише. Знала је да може освојити свет једном руком док је он држи за другу.

МИРЈАНА МИЛАЧИЋ БАЈИЋ, Београд

* * *

Преварила ме сањивост неверице
како дани поткрадају себе.
Опкорачен глобус
побегао би некуда
али му камен међаш не да.
Осамљени точак
стао се напразно окретати,
грмоликост асфалт умножила
па га у кораке забада,
злоба се једу отела
па овај затровала простор.
Сикће звечарка из порива,
откидају јој комад камена
да стењак оплемене.
Ледена хоботница смрзава сновиђења,
док се још лапор бездану отима
а оптимизам
на коцку све ставља
не би ли се доказао.

* * *

Усисана прашњавост свакоднева,
ритам навике стављен под пазуху
да се не затури негде.
Спонтаност заронила
у сивило до глежњева,
презува се да би проходила
а потрча лахорасто прескачући магновења
и сама се себи чудећи.
Понорница камен уљуљкује у сан земље
док љубав на просјачком штапу лута,
једрина јој се ритама отима,
хтела би опет у повоје
да јој тетеше и гучу
док модро око празнине зјапи.
Слинови увира
своје токове разливају
да украду осмех
из предворја радости.
Неверица сеје мисли,
слутња јеткост откида
и трнову крчи гору.
Разнежило се време
у порамa живота.

МИРКО СТИКИЋ, Нови Сад

НЕБЕСКА СТРАЖА

Славни Карловчани са неба гледају
Шта се сада збива како ствари стоје
Од духа оног града к'о да се питају
До данас да ли ишта остало је

Изнад винограда карловачких сремских
Лебди дух предака к'о небеска стража
Благослов нам даје с висина далеких
Опија лепота пролећног пејзажа

Нек' сећања ваша вечно буду жива
На песника знаног, Трифуновић Душка
На падини Черата што вечно почива
Преклиње вас Дунав и планина Фрушка

Чувајте помен на чувеног ђака
Одавно уснулог неумрлог Бранка
Ког предсмртна мисао довукла је амо
Да ту санак снови тај песник растанка

А доле код чесме једна дева млада
Сриче речи љубави своје песме сетне
И пита се стално где је драги сада
Очи њене плаве да ли ће да сретне

КАД НЕ БУДЕМ ВИШЕ МОГАО ДА ВОЛИМ

Кад не будем више могао да волим
Да удахнем зору, да разумем птице
Сивило јутра стихом да обојим
Да ухватим небеске звезде падалице

Нека се онда претворим у прашину
Коју ће панонски ветар да развеје
Све речи моје слије у бескрајну тишину
И нек ми трагове време завеје

Када ме онда не буде више
Једино што ће сећати на мене
Биће трагови љубави уз капи кише
Што осташе у сећању једне жене



МИРОСЛАВ Мишо БАКРАЧ, Ниш

ЗАВИЧАЈ У СНУ И ЈАВИ

Увукао се у мој живот завичај драги,
па снен или будан боравим тамо,
даје ми подстрек уморној снази,
о њему сањам и мислим само.

Гредина пламти у мислима мојим,
Сињачка брда, Чаирац, Пасишта,
са Чубрачом се врло често сретам,
у мислима Мочиоца и Ланишта.

Пресјека што гордо на превоју стоји,
Шуме, Окрајци и лавра стара,
пламте у души Успутнице и Стражница,
и камена кула војводе Лазара.

Под Ковиоцем свевидом пивским,
Сиљева гора модрином сјаји,
Варда ми се смеши и Зарисник горди,
моји завичајни зраци и одсјаји.

Без свега овог и сан и јава
били би мутни и без правог сјаја,
јер најлеше што осећај носи
слике су родног завичаја.

БОЖАНСТВЕНА ЖЕНО

Сви су ми снови упућени теби,
у моме срцу ти си срећа трајна,
смисао живота у коме царујеш,
божанствена жено, лепото бескрајна.

Личиш ми на старо, опојно вино,
као зора си, треперава, сјајна,
благи лахор који спарину разлаже,
божанствена жено лепото бескрајна.

И мирисне руже клањају се теби,
раскошне зоре, предвечерја бајна,
бисерна вода која умор лечи,
божанствена жено лепото бескрајна.

Од најлепших чари које живот нуди,
твоја је лепота к'о потка саткана,
дарујеш све оно што животу треба,
божанствена жено лепото бескрајна.

Сви моји снови и сва моја хтења,
без тебе су празни, у њих си уткана
са тобом постојим, са тобом живим
божанствена жено лепото бескрајна.

МИРОСЛАВА Мира ЦВЕТКОВИЋ, Смедерево

ПЕСМА О ТИСИ И ПЕСНИКУ СА СЕТОМ НА ОКУ

Написала бих песму о Тиси.
Како, кад на њој била ниси?
Зове ме у песму ова река тајна,
На око мирна, спора, стишана.

Знам да уме чуда да изнедри
Да се натмури, па разведри.
У једно јутро, сишло *падином лета*,
Изненада процвета!
У хаљини лепршавој, белој,
Постане налик невести, од љубави устрепталој!

Као све што неки живот има,
Одлази даље, *сама, удовички, боје дима*.
О Тиси овако пева Раичковић Стева,
Један од чаробњака речи са севера.

Са сенком Тисе родио се,
Са сетом – домом своје душе борио се.

Волела бих да и ја *будем друг прицама Паноније*
И певам *успаванку за шкољку* што се у песку крије.
Гледам како *изнутра дрхти трска*
Као нека девојка крхка.

Замишљам да сам у чамцу на Тиси,
(уз мене и ти си).
Чини се – све је исто као лани...
Зашто ме песник подсећа: *Тишина уме да рани?*

ИЗ ПОНИШАВЉА

Завичај живи животом сени,
Заплави се у успомени,
Назире у говору,
Ослушкује у сетном уву
Које би да чује зборење по нашки.

Сећање на мале ствари, нека имена,
Упали пламичак мојих зена.
Цвет *плава киша* као водопад пада
Са постројених тараба –
У мојој баштиу, и кваси ми очи.

Кад погледам недалеку Суву Планину,
Која чува невиност и дивљину,
Замислим да уз тојагу – помагальку
(од курјака-непоменика, чуварку),
Крећем на Голем Камен!

Храбро газим пастирским стазама,
Врвинама, богазама...
Ако залутам, берем расковник
Који има људски лик,
А зна да раскива стене и указује пут.

Овде живе планинци,
Људи *тврди* на муци.
Кад гром удари и *поломка* се чује,
Од корака планина одјекује.
А ја – у оро се хватам...

МЛАДЕН НЕСТОРОВИЋ, Београд

ЕТО ТЕК ТАКО

Понекад, ето тек тако, вратим се, одлутам у време неко по избору, по узору на слику тренутну што ми немирно око запара, па као утвара, као приказа сненом намернику на пустој друми бледим, као успомена у староме албуму, одавно загубљена, затрпана годинама. Бледим, а доле крај реке пешак је пред даму стао.

Понекад, ето тек тако, кад нотом неком, неспретно изведеном, недовољно увежбаном, артритисом потераном, свирац на улици гудало неподмазано преко жица претера, погледа оборена на изврнути шешир пред ногама, одлутам у време неко непостојано, још недошло и бежим од свега што је прошло. Бежим, а тамо преко реке тобџија се већ огласио, ловцу знак, што у жубору се скрио.

НИЈЕ ЛИ ЉУБАВ МОГЛА БИТИ ЈАЧА

Знам да осетиш овај плам у грудима што раздире срце и душу и како јутром буде се љубав, чежња и жеђ, јер ту сам, крај тебе сам, у мислима бар. Знам да чујеш, па пустићу опет ону „Дође ми да вриснем твоје име”, јер дође ми... И вриштим... Руке ми у грчу. Не могу и не желим да се отмам, образи ми румени од плача. Усне ми на твојој страни јастука, а постеља празна, хладна. Није ли љубав могла бити јача?

Склопим очи сузне и пустим да поветарац, кроз отворен прозор, твој врели дах на врат ми донесе. Пустим да ме тај осећај понесе и плешем. Са тобом плешем све до ноте задње, до тишине, коју не подносим више, па вриштим и није ме брига да ли ће и ко ће ме чути. Вриштим гласније од галопе стотине јахача, рзам болније од њихових коња под бесним ударцима корбача, цвилим језивије од леда под ногама клизача... Вриштим твоје име, што покри иловача. Није ли љубав могла бити јача?

МОМЧИЛО ЈАЊИЧИЋ МОМОС, Инђија

ХРОНОСОВИ МАДРИГАЛИ

Самоћа је доба бдења
Усамљености виши ранг
Кад се мисли и подозрења
Враћају к'о бумеранг.

Самоћа је затворен круг
Из ње, заправо, излаза нема
Била жељен ил' нежељен друг
Нераздвојна као сенка дрема.

Самоћа је увек ту
И кад си на путу и код куће
И кад гледаш и кад жмуриш
Вуче у нигдину и беспуће.

Она никуда не води
И царује у ширини ноћи
Гост који никуда не одлази
И не помишља никуд поћи.

Самоћа је најстарији страх,
Отровне стреле из главе
избијају
Јездећи не губе дах
Скрханој души не пријају.

ПЕСНИКОВА ТАЈНА

Ја сам врли стихоходац
Носим шешир окићен лишћем и
зељем
На овом свету сам тајни бродац
Бродим за знањем и весељем.

Окитио сам мантил и
мандолину
Лозицом, шареним цвећем
Пућкам у фрулу и окарину
чезнем за вечним пролећем.

Ја сам стихотворац тајности
Речи нижем и јутро и вече
Везем огрлицу туге и радости
Из којих поток детињства тече.

Радујем се песми и животу
Мозаик живота увек то је
Детињство у одраслом човеку
Има тајне жеље своје.

НАДА ЈОВАНОВИЋ КРУПЉАНИН, Нови Сад

НОВИ ДАН СРЕЋОМ ОБОЈИ...

Замишљене жеље, слатке снове,
стиховима душе уљепшај ми.
Акордима најљепших пјесама
прати моје изабране мисли.
Буди храна мојих артерија!

Буди макар једна нит хаљине
на мени, па заносно прати
лагано кретање бедара мојих.
Тајно се приљуби, стишај немире,
сваки нови дан срећом обоји.

Пошаљи кишу сунчевих зрака
да ме зором њежно прелије,
док се тако снена протежем.
С дашком вјетра удружи руке,
да ми се лицем осмјех разлије.

НИЈЕ ТИ ОД БОГА ДАТО...

Не љутим се на тебе, жао ми те,
јер ниси рођен да машташ, да лебдиш.
Фале ти крила и никад нећеш моћи
да се уздигнеш, да слободно летиш.
Ти не знаш из учмалости да се пренеш,
да оставиш досаду, да заборавиш клише.
Штета, никад нећеш видјети ружичасто.
Жао ми је, није ти од Бога дато!

Ти ниси у стању да снагом воље
бришеш стереотипе, а заслужујеш боље.
Не можеш да помериш границу,
да окренеш нову животну страницу,
да бар у позни дан уткаш сањани сан.
Ти никад нећеш видјети ружичасто!
Штета, није ти од Бога дато!

НАДИЦА ИЛИЋ, Београд

ГОДИНЕ ПОД СТАРОСТ

Мињују године за годину,
ја се трудила да будем
узорна и послушна жена,
очувамо сина и добре школе изучи.

Сада под старост остадо сама,
нанизаше се године и поче
да ме ватају разне бољће,
све више и више.

Обиодим гроб од башту и мајћу,
сг ја њима оратим какво ме снаоди,
и да су све право ми оратали,
јер бш је такав живот.

Син отишл на раду преко свет,
ја сваћи дн мислим на њега,
а, и да му помогнем што више,
да се не мучи када стигне за женидбу.

Морам да се повалим
да сам срећна мајћа,
јер ме поштује и за све
што је важно питује ме.

ПЕТАР ШУШЊАР, Нови Сад

ЛАБУДИЦА ЈЕ ОДЛЕТЕЛА

Након неколико музицирања, тог у ово наше време нераздвојног и ретко заборављивог мобилног телефона. Борис одговара: на Штранду сам. Наставља, да заменим ово што ми пружа Дунав, тај вечити путник, за тамо некакав добро уређени базен. Остави ту пропаганду о загађености. У Дунаву на њему па око њега врви живот. Лепоту, узбуђење и радости далеко су присније него на било ком другом месту. Не оспоравам да и на базенима врви од раздраганости. Разлике су и поред свега неупоредиве.

Ту из непосредне близине послушнује то његов стари пајташ. Њихово познанство је из давнина. Из доба када су ове три тополе овде на Шпицу у својој хлањикавој питомини многим од њих пружали уточиште. Сада је та некадашња доминација свела се не три прекраћена и окресана стабла али још увек привлачна за оне који су их волели а и за оне који су пристигли те нису били у могућности да их доживљавају у некадашњој удобности. Чуди се како тај Борис познат по залагању очувања српског језика за место на коме се налазимо користи туђу реч Штранд (реч је то присвојена из Немачког језика а означава песковиту и равну морску или речну плажу). У трагању да ли у речнику Српског језика постоји одредница за место на коме се налазимо, нисмо нашли аутентичан израз. Оно плажа такође припада неком другом језику. Не поставља се ово зато што смо нетолерантни. Коначно, језик је средство за споразумевање, чак и онда када се зна да су Српска као и друга Словенска племена настала и вековима живела окружена барама, језедрима, потоцима и рекама. Рибарили су и користили све благодети тих средина. Па ипак ово штранд поред означавања предивне једне од најлепших пешчаних плажа које заплускује и шчедро Дунав, поклања становницима и туристима Новог Сада, присвојено је да означава географско одредиште једнако као плаже Бећарац, или ти Официрац.

Препуштајући свом другару да успоставља интиму са оним што га окружује и времеплову, допуштам да закључује да одлазак на море и у даљине које нам се нуде било рекламама или препричавањима узбудљиво је и нека врста је то доказивање престижа али ово овде је и део нас део нашег сећања и трајања. Нема приговора да све ово јесте ту али и није исто. Из године у годину мења. По мног чему ни они који ову плажу користе нису исти. Разлике су видљиве али су оне део стварности и ако им се што пре прилагодимо и са њима саживимо богатији смо за још једно животно трајање. Оно што се и поред свега не мења то је прекрасан поглед на Сремску Камницу, Фрушку Гору, обновљене објекте телевизије и обновљени мост Слободе. Тешко је замислити да се могу сметнути са ума да смо уживали када је параброд а потом и моторни брод са пристаништа на кеју новосађане превозио у парк у Сремској Каменици. Најављивани и по програму школе предвиђене излете у Каменички парк ми ђаци поготово они које су карактерисали да су враголани и пуни некавих штосова са узбуђењем једва смо дочекивали. Уживали смо у пловидби бродом који је развијао брзину од једва десетак чворова. Није нам то споро одмицање сметало. Очекивали смо да у дивљини парка ћемо доживети неку од авантура сличну онима из радо читаних стрипова и књига које нам у школи нису препоручивали да их читамо.

На једном од тих излета нас четворица, не налазећи очекивана изненађења решавамо да се од групе одвојимо и да се у Нови Сад вратимо тако што ћемо

Дунав прећи рибарским чамцем и повлачењем кроз шикару и трстик који покрива Лиман доспети на стадион Војводине. Намера нам је да гледамо барем друго полувреме фудбалске утакмице Војводина– Динамо. Намеру да желимо на утакмицу саопштили смо професору историје. Заштитнику нас фудбалера и спортиста. Јављањем професору и његовом одобрењу нашли смо оправдање за наше изостанке повратка у Нови Сад, бродом. На пристаништу нашли смо повећи рибарски чамац и искусног аласа који је пристао да нас за две плаћене карте превезе преко Дунава све до Дунавца. Уместо да у град уђемо уобичајеним путем, одабрали смо некакву своју средокраћу. Ушли смо у невелику стазу која је водила кроз шикару и трстик, који су у то време прекривали и чинили Лиман, онај који данас красе високе куле и широке улице. Не водећи бригу о правцу кретања улазили смо из стазица у стазицу. Биле су то оне које су правили пецароши и које су само они добро познавали. Уместо њих, ми наивци и трагачи за авантурама лутали смо у лавиринту ко чувени Тезеј, с тим што нисмо имали канап да се по њему крећемо. Тек након вишесатног лутања једном од нас паде на памет да се крећемо у правцу буке која допире са железничке станице. Успели смо. Била је то авантура о којој од срамоте ником нисмо причали. Оутакмици ни речи, јер је она била завршена пре нашег избављења из дивљине у коју је данас тешко веровати да је била део некадашње стварности. Не заборављамо ни да смо у агресији НАТО пакта 1999. године имали изузетне тешкоће остварујући контакте сремске и бачке стране. Контакт се остваривао преко Дунава. Пловило се чамцима, шлеперима, речно војним транспортерим и преко понтоноског моста. Показивали смо себи и оним злоћама са неба да жустро живимо и у веома тешким и погибелјним данима. Било је то време када смо заједно са Дунавом туговали због прелепих мостова које су бомбама и ракетама агресори сурвали у Дунав. И у то време привалчио нас је Штранд. Да ли смо се ми тада инатили, тешко је рећи. Пре би се могло истаћи, живели смо живот и надали се бољем. Посматрајући Дунав дивимо се његовим моћима и снази. Како да не. По онима који не пристају да живе у легендама нуде доказе да је Дунав утица у Панонско море, из кога је штрчила Фрушка Гора, или боље речено спречавала га да се шири у сремску равницу. С времена на време своју моћ исказује он и налетима поплава. Доказујући нам, нејаким бићима да му нема равног. Тек онда када та нејака бића добром организацијом и коришћењем средстава која је измислио укроте ту дивљину, тад он помирљиво нуди своје дарове. Успоставља се равнотежа и уважавање природних и људских законитости.

Борисе, ту неки дан имао си са оном лепом девојком која почесто пролазећи овде поред нас парадиралујући своју привлачност, подебео разговор. Личило је то на озбиљан инцидент. А завршио се на веома пријатан цивилизован начин.

Ту, у стасалој младости, згодну девојку, која са израженим поносом овде на плажи приказује чари своје лепоте, запазио сам, у ове тек отоплеле дане на овом нашем Штранду. Уочио сам да се радо обалом и целим простором Шпица шета. Застајује, и ко бојаги ненаметљиво проматра и на свој начин тестира нас заокупљене некаквим својим активностима. И ми се правимо невешти и као да не примећујемо да ово ту око нас и јесте нека врста трасе за парадире лепоте и стасалости.

Своје заустављање прикрива радозналошћу за ове наше мале голуждравце, који се својим несташлукима с правом намећу. Њена лепота и привлачност просто је балгодет за очи. Код понеких, њеног пола, у погледима па и понашањима има и зависти. Мене је просто опчинила. Толико да то нисам нимало скривао. Да си ме пре наводног инцидента питао, била би она предмет наших занимања и

одмеравања квалитета за мерење лепоте. Не кријем ту младу лепотицу с посебном пажњом сам посматрао. Рекло бисе очима сам је је мерио од главе до пета. Ништа ми није промоцало. У неколико наврата сретао сам је ту дуж обале, код тушева или и на асвалтним стазама. Не кажем да то није било, посебно због велике разлике у годинама неприкладно. Ту неки дан када је од доле са обале кретала ка нама према тополама пратио сам сваку њену стопу. Пркосно се зауставила испред моје столице и доста жустро загуштала алтом “Дедице што ме тако нападно гледате”? Дунавска вило хоћеш да знаш! “Управо то”, скоро љутито започиње своје негодовање. Твоја лепота повољно утиче на мој боравак на плажи. Не среће се то сваки дан. Уносе ти погледи задовољство посебне врсте. “Што се то вас тиче, зар тиме не злоупотребљавате ту како кажете моју лепоту”, са нешто мање љутине наставља се наш неуобичајени дијалог. Питам вас дали би ме тако питали када би ме у уметничкој галерији видели како са сви страна проматран голе купачице или нападно изазовне берачице грожђа великог сликара Саве Шумановића. Или да не кажем да ме гледате како загледам и одмеравам голу Иду сликара Влаха Буковчића. Да ли би ми тај ваш пријатни алт забрањивао да то гледам и да ми ускраћује право да дожиљавам узбуђење које расте гледањем лепоте. Гледањем и доживљавањем одређеног облика ваше лепоте не ускраћујем то право другима. То што је она ваша и што би сте је радо поклонили ономе који вам се свиђају не искључује елиминацију других. Напротив, то да вас ја и други гледамо и каментаришемо “Баш је лепа и згодна ова цура”. Посматрајући вас, покушавам да откријем да ли неко који вам је привлачан примећује вас и да ли вас гледа барем са оним интересовањем какво је моје. У неко време у коме сам био ваших година поносно и пркосно су девојке овом плажом проносиле своју лепоту. Ми њихови вршњаци чинили смо све да их придобијемо. Нимало нисмо били незаинтересовани и недај боже да лепоти окрећемо леђа. Питам вас шетајући овим простором који је нечувено лежалкама угрозио или потпуно смањило писту за приказ лепоте, да ли се момци окрећу за вама лепотицама. Да ли вас примећују? Да ли њима овако осорно ко мени приговарате зашто вас гледам? Са мло седте примећује : Мало чији поглед да сам ухватила а још мање да се замном ко од њих окреће. Зар ни ови што овако помпезно пристигоше на ЕГЗИТ. Тек од њих нема вајде. Ноћу су горе на Тврђави. Ђускају и сву своју пажњу усмеравају својин идолима на бини. Ми смо им ту као неки узгредни предмети. Дању као што видите по цео дан спавају и одмарају се за ноћни излазак на тврђаву. “Дедице мој сада се више не љутим на вас. Љута сам на себе. Не знам шта да радим”. Не секирај се. Уживај и приказује своју лепоту. Привуће она оно што јој треба.” За ово драги мој морам да вам дам врућ цмок у образ”. Важи, а ја ћу теби у чело. Тако изгладисмо инцидент.

Ово и није нешто посебно. Дугујеш ти мени, мој Борисе, причу о Јелни. Започео си је ту пре две године. У оне вреле августовске дане срео си лепу даму коју си наводно пре дан– два сањао и тако си срео леди твојих снова. Тако некако. Онда си тајанствено нестао десетак и више дана. Вратио си се веома чио. Изгубио си нешто од препланулости. Из тебе је избијало неко тајновито задовољство. На моје и инсистирање још неколико другара, одбијо си сваку, причаш. Нема ту шта да се прича, говорио си. И онда и сад ти кажем да сам невешт и неуверљив када треба да испричам неки добар виц или анегдору са тајновитим садржајем. Разумем ту твоју љубопитљивост, попут пламена који догорева. Мораш да схатиш да је то сан који не бледи и неисчезава. Уосталом, у то време ти као биолог орнитолог опчињавао си нас наводном помало чудном љубави између два лабуда. Зачас си нас уверио да су то женка и мужјак. Ми их уопште нисмо разликовали. Кажу,

њихова љубав настала је тако што се та шармантна и кочоперна женка, изгледа љута због запостављања, издојила из свог јата, пловећи ту на ушћу Дунавца у Дунав. Чини то као да нешто тражи. Убедио си нас да је то њен плес којим жели да шармира младог, исто тако запостављеног, а за љубав стасалог лабуда из другог јата. Наставили су они ту неку своју удварачку игру. После упознавања и највероватније, по твоје мишљењу међусобног допадања, млада женка уздигла се и полетела, а за њом учинио је то и лабуд. Слетели су на мало ко бисер чисто језерце у шипражју Бећарца. После неколико. Рекао си да ће га прихватити и примити ако и надаље пошује главног у јату. Твојим стручним мудровањем увесељавао и збуњивао си нас. Прихватили смо и твој закључак да љубав дугим трајањем губи чари а тајна је чува. Ти мене сада тераш да дана узбуђено си нас пренуо из наших угодних прича: Ено лабудице. Враћа се своме јату. Носи тајну своје љубави. Предвече и млади лабуд се са много опреза прикључио своме јату. При томе ћеш ме убеђивати да ради трајања оног што је прекинуто у најузбудљивијем тренутку, да морам да тражим и нађем. Оно са чега нећу да скинем вео тајне је: Пре две године половином јула, усно сам чудан сан. Уснио сам изузетно лепу девојку. Прелепе црте лица. Црне маркантне обрве, лепше од било којих исцртаних. Испод њих ко адем камен два црна ока, чија бистрина, продорност и зрачење доброте просто плени. Дуга црна и благо таласаста коса, надмашује лепоту и најлепше плавуше. Груди стас и држање лепше је од мог идола женске лепоте, Ђине Лолабриђиде. Преставила ми се: зовем се Јелена и не прихватам да ме било ко отме. Ако има да се отима ја сам ту да узимам и бирам. Изговорено је све то чистим и звучним алт сопран гласом Од сна остао ми је лик и име. Приликом туширања из себе зачух познат глас: Ово је за мене много хладно, а песак морам да сперем. Окретох се и остадох забезекнут ово је Јелена. Можда је нешто старија од оне из сна, чини ми се да је тек прешла тридесету али је по стасу, изгледу па и по глау иста. Да би се од нескривене зачуђености извукао са нешто узбуђења лепотицији предлажем: Мадам, прво се мало расхладите на чесми и дођите овде под туш. Помоћи ћу вам да вас не пресече хладноћа. Брз шеретски поглед ко одговор на моју забезекнутост уз помало изазован осмех: Прихватам. Чувајте ми туш и помозите ми да се ослободим песка и остатка Дунава. После овога имали смо неколико сусрета при којима сам показивао поштовање уваженој дами. Испричао сам јој сан о Јелени. На то је она пристала да је тако ословљавам. О њој сам сазнао да је удата. Брак јој је стабилан, али деце још увек немају. Sprema се заједно са супругом на дужи боравак у иностранству. Вешто је избегавала да открије свој идентитет. Шта ће вам то. Зар није довољно да сте са својом из сна лепом Јеленом. Што се мене тиче на веома вешт начин од мене и оних са којима сам се дружио сазнала је скоро све о мени. Знала је више од УДБЕ. Осетио сам да јој прија ласкање и удварање посебно оно које не најављује крајњи циљ удварања. Нисам крио да је разлика у годинама превелика те да прелажење неких граница нема смисла. И би то тако све до половине врелог августа. Тада на терасици ту поред моста, седа за мој сто, преко пута и прихвата да се и она расхлађује чашом хладног пива. После уводних ћаскања лепа Јелена започиње: „Драги мој, овде сам да вас позовем и да сутра мојим колима кренемо за Златибор. Тамо имам удобан и издовојен апартман. Бићете ми осам до дест дана гост. Нисам навикла да ми се не испуњавају моји захтеви. Овај је најлуђи. Признајем, за мене има изузетну важност. На вама је да се за авантуру припремите”. Повеликим БМВ-ом, којим је с доста пажње и уз поштовање сабраћајних знакова у угодно предвечерје довезао нас је до апартмана. Ушли смо у њега из посебног задњег улаза. У апартман унео сам и разместио ствари. У кухињеском делу чекала нас је

богата вечера. Унео ју је неко кога нисам приметио. После мало интимае ту у салону зачуо се алт без призвука сопрана: А сада на починак. Вама за вечерс припада ово спољње купатило а ја ћу да користим оно унутра. Не приговарајте ако се тамо задржим нешто уже. У спаваћу собу, са већ размештеним брачним креветом, ушетала је без и једне крпице на себи кокетно и изазовно: „Шта кажете за вашу Јелену. Чаробна је. Лепша је од оне голишавке из дунавског парка. Делује ли то. Овај пут да знаш и ни магнети нису од претеране користи. Ако је тако ево ме у твоје крило”. И би тако. Страсни загрљаји онакви као из сна. Без превелике журбе Јелену преноси у кревет. Ову срачунату даму ваљало је добро припремити. Учинио је то. Није у томе било тешкоћа јер се лепа дама свом страшћу предавала срачунатом уживању. Дане на Златибору проводили су у хладњикавим и удобним местима. Јелена их је одабирала. Били су то ресторани и кафићи за посебну интиму и уживање. Каже, овако смо сами са собом. Саглашавао сам се иако сам знао да је то изолација и посебан облик скривања, и бриге да одмор утиче што повољније за оно увече. Није ми то ни мало сметало посебно што сам осетио и уверавао се да је презадовољна остварењем њеног циља. Седмог дана најавила је свој одлазак у Ужице. Ишла би на лекарски преглед а носи и неке узорке. Стигла је касно предвече. Блистала је. Завршили су у једној приватној механи у посебном сепареу. Позивала је на игру. Играли су стискавац; танго и лаки валцер. Пољупци су јој завршавали на врату, образу па и у уху. Избегавала је љубавне пољупце. Уз не много разумљиво гугутање чинило му се да је звучало за мене си много дао и учинио. Никада то нећу заборавити. А онда потпуно јасно и гласно је појачи сопран зборио, тајна је ово која се ником и никада неће открити. Сан је ово и тако мора остати. По повратку у апартман точила је шампањац, и то из оне велике рекло би се дволитарске флаше. Да ли због много испијеног шампањаца или и због онога што је у њега сипано, пробудио се тек око поднева. Соба и апартман били су уредни. Јелене нигде. На столу је машином крупним словима исписана нека порука. Почиње са: „Драги мој, хвала ти на свему. Наставља се да је не тражи и да се не труди да је проналази. Треба да је држи за ону из снова. Каже да је учинила све да се не открије њен идентитет. Прихватила сам твоје да је љубав вечита ако је уоквирена тајном. Завршава да је резервисала аутобуску карту за Београд. Карта је на столу. Ту је и време поласка. Да је овај боравак имао неки посебан циљ би му јасно када је њена кола уочио прикривена на оном споредном шумском пут. Чуо је и препричавање таксиста како је нека лепа дама ангажовала једног од најбољих таксиста са најбољим колима да је хитно пребаци и врати из Београда.

Чему истраживање. Лабудица је одлетела.

ПЛАМЕНКА БОГО ВУЛИЋ, Београд

ВЕЧЕРЊИ СПОКОЈ

Шапат вечерњег спокоја
Сео по ободу града,
Уши тишине напете,
Је ли то ноћна опсада.

Ваља се ноћ полако,
Уснулим листом зашушти,
Ни корак више не одзвања,
Језик постао немушти.

Дан већ посве уснио,
Кроз сан му дуга шета,
Ако би цврчак зацврчао,
ни он му, чини се, не смета.

Таму ноћи испунио
Шапат вечерњег спокоја,
А да се ноћ разбије
Сјаји се звезда покоја.

МЕСЕЧЕВ СРП

Из невида изронио
По небу пловио
У морском огледалу
Почивао
Тихо је дошао
Док се светлом
Умивао
Светло сунцу узео
У блиставом сјају
Кипео тајнама
Као да тајни уопште
И има
Уронио опет у мрак
Сигуран да светло
Боли
Месечев Срп
Сече оно што га
Воли
И тако увек
У недоглед
Док не посече себе
Заувек

ПРИВИД

Чуј како јека нутрине
Збори
Ништа јасно није
Распукла бол
Нешто се с њом
Бори
Из ње Истина
Одећа јој Жеља
Речима без корена
Време плаче
Срећа само
У пролазу
Истина тврда
Каменом циља
Тамо где непрестано
Боли, неповрат
Куца
Чуј како дубина утробе
Пуца
Нико не чује
И зашто би
Када Љубави не би

УМИРЕ ГРАД

Просула се месечина,
брда страже немиром
над уморним градом,
време ћути у стиду.
Стари Даорс каменим
плочама из векова изронио,
столицом каменом
име граду дао.
Видиш ли, Даорсе,
да ишчупаног срца
град умире?!
Просута месечина
покрила брда, нека усну,
нека не жале град,
нека и звезде одморе,
можда се једном, у ударју,
све пробуди
у изгубљеном сјају
Столица камена
на врху брда прича,
вечним камом зове,
а брдо се само осипа...

ПРЕДРАГ Ж. СТАНАЋЕВ, Београд

ПРОСЈАКИЊА

Под мојим прозором један је човек просјакињи из дана у дан доносио храну. Она се обично знала да прихвати јела одмах, на човека све ћутећи, а који је опет из свог некаквог разлога (ваљда) украј ње стајао док она све не поједе.

Онда је он једном упита како то да она, ако не речима, оно на некакав други начин бар, ниједном му се није захвалила за то што за њу чини?

Просјакиња га погледа (по први пут).

И ... рече му: „Ти мени треба да хвала кажеш. Сваки пут кад ме нахраниш. Ти трулежно моје тело трулежом такође наситиш. А ја, што милостињу твоју примам, бесмртну ти Вечним храним душу. Што твоје чињење и јесте. Ако га из срца чистог урадиш. А сад ... иди.

И ... човек оде (успокојен).

ХАИКУ

Из ока – суза.
Саосећање жабе
тражим - месец сја.

И жаба плаче!
К’о сузарника два смо -
у речи се ноћ купа.

Сове се хук чу.
Лето над жабом и мном-
повија нас крилима.

Утеха! То ноћ
успављује нас ветром
што тихо пева.

Ноћ ова сан је
само - и жабицу и
мене дрвеће сања.

ПРЕДРАГ ЦВЕТКОВИЋ, Смед. Паланка

КРВАВО ЈУТРО

Једног раног пролећног праскозорја, док је Мика спавао у хладној и прометној соби сав згрчен од ноћне студени, трже га неки потмули узвик негде у дворишту. Дрхтећи и непрестано цвокоћући зубима, он помоли главу испод слабо протканом покривача. Изненади га сноп светлости модре месечине што но је укосо падао и просипао се по соби. Очев кревет је био празан, а простирачи разбацани по њему. Напољу се једнако чуо разговор искидан и љут. Он устаде пун неког вртоглавог страха који му је непрестано играо у грудима. Грозећи се и стежући дах довуче се полако до прозора испрекрштаног зарђалим гвозденим шипкама.

У дворишту, под липом која болно шушти под танком месечином, стајао је Обрад, бос и гологлав, у модрим ланеним гаћама. Око њега је стајало неколико четника наоружаних пушкама и бајонетима, а мало даље од њих дрхтала је Иконија, слабо повезана и превијена у појасу као да се нешто моли Мики је срце све брже лупало у грудима сметајући му да добро чује разговор између њих. Зато се све више припијао уз прозор, провлачећи главу кроз гвоздене решетке, одакле га удари неки укочен и студен бол у чеаној кости.

-Не знам, синови моји. Тако ми онога што греје, нисам их видео – клео се Обрад видевши да се налази у великој недоумици.

-Тако ми Свете Богородице, они нису овуда пролазили већ недељу дана – плачно је молила мајка сва бледа у лицу.

-Ти, матора, језик за зубе. Тебе нисам питао ништа.

-Кажеш, чича, да не знаш. Добро, а где су ти синови – настави четник са испитивањем.

-Нису ту.

-Где су?

-Код рођака.

-Лажеш?

-Овога ми крста, не лажем.

-Лажеш!

-Не лажем.

-Говори истину кад ти кажем, или ћу те убити – дрекну четник ударајући га кундаком.

-Ја истину и говорим.

-Не говориш, свињо.

Обрад га презриво погледа, мрак му паде на очи а тело му дрхти. Замишљен поглед се заустави на кукастом месецу који но је ронио облацима, мишићи натекосе и наједном, раздрљивши кошуљу на грудима викну:

-Ако те баш интересује да ти кажем, обојица су отишла у партизане. Отишли су да бију отпаднике... Ето, све сам ти сад рекао, јеси ли задовољан? Ако ниси, онда на... пуцај у ове српске груди, бедо балава.

-Охо... о... о... у партизане, чичо – заједљиво ће четник. – У партизане велиш. Е па добро, видећемо ми те твоје партизане – просикта стежући бајонет у руци.

-Он је луд, господине.- Он не зна шта прича. Ми смо јуче децу послали у Баничину, код деде.

-Ти, жено, да ћутиш.

-Нећу да ћутим. Ти не знаш шта причаш.

-Знам љутито ће Обрад.

-Не знаш.

-Завежи кад ти кажем.- Ја сам газда, а не ти.

-Бабо, ти бежи овамо и ћути – повуче је четник за рукав.

-Бога ми, сине, он не зна шта прича.

-Матора, ћути и не лажи кад ти кажем, иначе ћеш запамтити и кад си мајку за сису ујела – дрекну наредник.

-Ти старкељо не гледај, него полази напред – нареди му омањи здепасти четник.

Обрад пође према капији. Зачу се трошно шуштање опалог липовог лишћа, што Мику уједе за срце.

-Стани! Стани, чичо – предомишљено зарежа наредник.

-Царе, припреми алат –обрати се наредник једном четнику који је онако сав зарастао у браду стајао поред њега.

Драгиња поче да плаче носећи лицу суве изнемогле руке, а Обрад, налазећи се негде код капије стаде и окрете се према официру, али овог пута нешто мирнији и прибранији.

-Немој да га убијеш, господине, тако ти бога, стаде да преклиње и моли. Не знамо ми ни један о њима ништа, а деца су код...

-Умукни – прекиде је четник.

-Бога ми, господине.

-Ућути већ једном кад ти кажем матора – дрекну официр и крете бајонетом на њу.

Тренутак касније чу се врисак, а Мика сав озлојеђен и гутајући сузе виде како плану оштрица каме покапана крвљу која се пушила на месечни. Прсти почеше да му се грче на хладном гвожђу, а мрак му паде на очи. Тешка мисао му пројури кроз главу: мајка... смрт... Помагајте она је мртва... мртва. Упомоћ, упомоћ! Убише ми мајку. Спасевајте, људи... Ноге му клецнуше, а рука склизну низ хладну гвоздену шипку и он се стропошта уза зид.



РАДА КРСТИЋ, Сокобања

ВЕЧЕ СА ЗВЕЗДОМ

Била је дуга зима,
дошли су топли дани,
из сна се пролеће буди,
сунце мало застани!

Сунце мало застани!
Загреј зелена поља,
нек златна зрна расту,
жетва ће бити боља.

Сунце мало застани!
Пошаљи зраке твоје,
да после топле кише,
гледам дугине боје.

А када сунце зађе,
млади се месец јави,
у тихој вечерњој ноћи,
звезда се на небу јави.

Одједном приђе ближе,
и кроз шапат ми рече,
остави своје снове,
проведи са мном вече.

ВРАГОЛИЈЕ ОБЛАКА

Облаци круже над нама,
као галебови над лађама.
Путују по читавом свету
и гутају сунце у лету.

Облацима се брда ките
и наше реке валовите.
Над нама су ближи сада,
ситна киша почиње да пада.

Можда су славуји мали
те облаке расплакали,
Измамиш кишу која лаје,
да се жедна земља напије.
Од среће певају ливада и њива,
а чађав кров куће се умива.
После кише расту печурке даме,
које нас својом лепотом маме.

Нема облака над нама више,
огрејало сунце и лакше се дише,
а деца мала на улицама,
шљапкају по топлим барицама.

СВАЂА У БАШТИ СНОВА

У башти снова цвеће се посвађало
ко на себи има најлепше одело.
Ућутите сместа, рече свима Невен,
ја сам међу вама најлепше одевен.

Ко си ти мали створе, рече Лепа Ката
и од беса за главу се хвата.
Имаш само мелем који на ране ставе
од цветова мојих букети се праве.

Мудра Кадифица гласно рече свима;
мој тепих овде најлепше боје има.
Ниси мудра, рече јој Крин Тата
за пужеве си омиљена салата.

Засијала баштом Георгина жута
хоће да им каже да је страшно љута.
Тепих не може бити украс крај траве
јер после кише пужеви пустош оставе.

Девојачко срце показа им лице,
ја сам најлепша, красе ме огрлице.
И ја красим башту, каже Хризантема
цела башта мири од мога парфема.

Перуника плава само мудро слуша
да им се додвори хоће да покуша.
Мој цвет је за букет ко лепа хаљина
коју носи свака добра балерина.

Свима се смеши лепа краљица ружа
која својој баки задовољство пружа.
Цветовима и мирисом башту красим
а од насртљивца бодљама се спасим.

Изјутра бака стиже у башту снова
и гледа има ли нека биљка нова.
Са цвећем својим најпре се поздрави
а онда од ружа и букет направи.

РАДА ЛОТИНА, Београд

КИКИ

Није префињена к'о
чувена Фифи,
рођена Земунка,
малтезерка Кики,
од свега бира и
највише воли,
кисео купус и
слани кикирики.

Са бајним Клеом
збило се венчање,
први штенци добише
одликовање,
без интернета и
високог образовања,
оштенила је двадесет
и једно сама.

За месец дана,
највише два,
цијучу, лају, имају
зубиће своје,
и док на ножицама
једва стоје,
котрљају се, сисају, и
све гризу.

Непрекидно окицама
мамицу гледе,
њене кораке сви до
једног следе,
њушкицама испитују
шарени свет,
не сумњају да је
занимљив и леп.

Да се играју штенци
би хтели,
репићима показују да
су весели,
срећне очице цакле
им и светле,
за игру им треба
барем једно дете.

СЕЉАНОВО

Јужни ветар,
несташко, морима се
шеће

пенушава, плава,
мрешка и покреће.

Златни зрачци сунца
огледалца нађу,
злате се на води, док
на запад зађу.

Сељаново дрема и у
њему лука,
навик'о на море,
градић поред пута.

Бродови се снагом,
белином и славом
шепуре лепотом к'о
ћурани главом.

Бродови да плове,
могу било куда
само пожелите,
запловиће туда
до копна и острва
такорећи свуда.

Мислима мојим без
карте ја пловим,
снажним лађама,
крузерима новим,
лако стижем свуда,
машта ми к'о јава,
брзином светлости
стижем до Хаваја.

РАДМИЛА МИЛОЈЕВИЋ, Параћин

ОПОЈНОСТ ТРЕНА

Ко камичак поред реке,
однесу ме воде неке.
У пределе нове и далеке.
Румени кринови облака,
небо над нама расцветано.
Опија очи непоновљива лепота,
ко милост и охрабрење.
У смирају опојног треба,
нестални ветар трепери.
Милује траву и врбов лист.
Блистају капи росе,
мирише травоносно цвеће.
Пространством лугови се шире.
Гусеница уз леску уздиже.
Сомот трава чланке милује.
О цврчак поспан на листу,
мокро му крило од росе.
Бехар почео да просипа свој лат.
Сунце одскочило високо.
Окити зраком трепавице и око.

РАДОСЛАВ Раца ФЕЛБАПОВ, Нови Сад

ПОГЛЕД ИЗ ОГЛЕДАЛА

Поглед из огледала.
Ко то тамо вири, да ли се
познајемо?
Почињем причати сам са собом.
Како пронаћи, самога себе у
себи?
Да у свом оку, сагледам себе у
себи.
Како да упознам самога себе.
Да из сопственог мрака
Моја ме светлост озари.

Било где да кренем, полазим од
себе.
А догоди се да сам прошао,
-кроз самога себе.
Понекад волим да ћутим у себи.
Да не изгубим самога себе.
„Свети Владика Николај каже,
Сачувај ме Боже, мене од
мене”.

ЧЕКАЊЕ

Почело је чекање
Од раног божијег јутра.
То чекање, од краја до краја.
Чекање, до бесвести и назад.
Чекање у реду за хлеб.
По болницама, у банци,
За пензију и свој крај.
А чекање значи живети и
преживети све то.

Један другоме, замазујемо очи
Говорећи, чекајмо, чекајмо.
Ко хоће да му чекање, брже
прође
Нека одшета до гробља,
И обезбеди себи место.
Да мртав чекати не би морао.

СЕТИ СЕ ДЕТИЊСТВА

Године цуре кроз прсте
Ко ситан дунавски песак
На дунавским обалама
Свој траг у песку сам оставио.

Откуцај срца
Чује се све тише
Срце се у паукову мрежу
Ухватило, спокоја у себи
немам.

Кад живот почне да се круни
Као зрели кукуруз жита
И да ти дани, на јесење лишће
Личе, и да се ветар
Са њима поиграва, како хоће.

Одагнај тугу од себе
И детињства се сети.

РАТКО РАЈЕ БЕЛИЋ, Суботица

САТИ

*Ја не имах никад ни минуте неме,
Да питам куд оде уздах што одлеће:
Толико је увек било кратко време
Између две сузе и измеђ две среће.*

Јован Дучић

Пут је корацима што секунде броје,
недоглед стазама заоблачним бремене.
Рапсодија оних што судбину кроје.
Ја не имах никад ни минуте неме.

Да питам куд оде уздах што одлеће:
Неодговор оста, остадоше жеље.
У грудима тишти, разум то намеће,
куцало је срце за све пријатеље.

Ал' горко је семе од руке до руке.
Не сазнадох никад зашто те дилеме,
шта ли нам то смета да блажимо
муке?
Толико је увек било кратко време.

Између две сузе и измеђ две среће.
Кад год сам певао, то је песма бола.
И данас се питам куд се живот
креће?
Волео сам људе истина је гола!

ЕНКЛАВА

Јаук
ћувик
пропланак.
Сузе
таин
опанак.
Заборав
беда
туга.
Енклава
безимених
поруга.

РУЖЕНА КРАЂИЦА, Падина

ГОДИНА ИСКУШЕЊА

Стварност има много лица и многе нијансе,
Резултат нашег деловања није у потпуности предвидљив,
Завршетака има много,
А често нисмо свесни какав низ догађаја смо покренули,
Једним добрим (или лошим) делом.
Но стварност се, такође, одвија у обрасцима,
Следи путеве, који нису случајни, иако изгледају такви.
Сврху не знамо, можда је ни нема,
Али образац – он се једноставно
Мора некако испунити,
Залечити као архетипску рану.
Оживео је опет ветар, мирисом пролећа дише,
Бели дани свићу у ширину,
Прошлост у мени живи болна и тиха,
Живот за човека нове бразде оре,
Семе својих жеља засејаћу,
Нарашће плодови будућих дана,
У нове борбе са надом крећу,
Иако празним речима ме сите,
А те речи се губе у етру.

ГЛЕДАЈ САМО НАПРЕД

Осећање ниже или више вредности, љубомора, нарцизам,
Мањак самопоуздања,
Све су то фактори који подстичу претерану амбициозност
И несклад могућности и жеља.
Самопоуздање изграђено на основу дивљења
И прихватања других,
Не може заменити прави осећај сопствене вредности,
Нагон за животом, овладавање новим вештинама.
Љубав је биће, рађа се, расте, мења се,
Појављује се тамо где је не очекујемо, умире...
Љубав има различите облике, метаморфозе,
Она је одраз нашег односа према самоме себи
Као и према другом бићу,
Уме да буде заморна и тешка,
Да покрене контрадикторне емоције
И тотално уме да излуди.
Осећање које највише ценимо и вреднујемо
А ипак скоро увек подразумева
Неку примесу патње,
Љубав самодовољна, слободна
И растерећена свих проблема,
Које реалност собом носи. Она је апстрактна, личи на идеалну,
Али најчешће је то фатаморгана.
Па ипак – гледај само напред.

САВКА КОЗИЋ, Беочин

ПОЛАЗАК У ШКОЛУ

Недељни ручак се приводио крају. Сви су још за столом, има их пуно: Бака, стричеви, родитељи, браћа и сестра. Некако су разговри постајали све гласнији. Саванин тата Илија утишава жагор и каже: “Хајде још мало да поседимо и да се сви добро чујемо.

“Сутра нам Савана креће у школу. Нека је са срећом нашем првом ђаку. Видосава и ја ће мо се потрудити да јој много не фали. Узеће мо теке, књиге, оловку, торбу, а она нек се само потруди и буде добар ђак. То ће нама бити довољна награда за наш труд.

Страшан је то грех, кад ти Господ да добар вид и очи а ти ипак останеш слеп - ћорав, поред свега. Одрећу се свега, па чак и дувана, само да нам Савана може имати, основно што јој треба, да не буде као нас двоје. Велика је то мука. Нека направи **корак даље**, па докле стигне. Како се буде могло. Тешко је гледати а не видети”!

Оне четрдесетпрве кад ме стрпаше у логор у Славноској Пожеги, нисам ни сањао да ћу оданде икада жив изаћи, а не имати своју породицу и седети данас овде са вама.

Било је страшно тај дан кад су нас покупили на њиви и одводили као стоку. Отац и ја смо радили у пољу. Шутали су нас, гурали, шибали, понашали се према нама као да смо највећи олош..

Није било боље ни то јутро кад је почело стрељање.

Стражари упадоше унутра у баракe, повикаше на нас, газе све пред собом, бичују, урлају, вичу, терају нас да брзо изађемо напоље.

Тамо су нас чекали са упереним пушкама. Знали смо шта нам се спрема. У једном трену дође један од млађих команданата и све се за трен утиша. Неки шапат је тамо био. Затим се убрзо зачу: Они који знају да читају и пишу нека стану на једну страну, а остали на другу.

Команданту је тешко било да схвати да ми је отац писмен а да ја нисам. После дуго напора и много приче, прихватио је очево објашњење, као искрено, зашто сам остао неписмен и дозволио ми да станем у другу групу.

Престројавање би брзо завршено. У трену поче паљба и рафали, само звони. Одјекују пуцњи, урлици, крик, фијучу меци, по оним што су се издвојили као писмени. Међу њима је био и мој отац. Кад се то завршило, поново вичу, галаме, псују, као стоку нас сатерују опет назад у оне проклете баракe, а затим заурлаше, сутра ћете ви сви у заробљеништво, даље у логоре.

Унутра се не може ни стајати ни дисати, као да смо у паклу. Само се плач и тешки уздаси разазнају, а речи никако. Очај се на лице навуче Људи, изнемогли, гладни, голи и боси личе на авет.

Немогуће је описати све начине на које су усташе мучиле и убијале заточенике.

Прихватају ме нечије руке и чујем некако нежан глас који каже: „Баш би нам сад пријала цигара, треба и теби сада једна да запалиш.”

Старац који то рече беше сасвим сед, имао је више година од мог оца.

Некако у то исто време отвори се некаква даска, која је требала да буде прозор и ја чух: ”Жели ли неко нешто, имате ли неку жељу?”

Рекох у трену - хоћу цигару. Пружена рука, лик који није био преви ше груб, даде ми цигару.

Запалих ја тада први пут у животу и више никада нисам прест’о. Само ја знам шта ми цигара значи, али ако треба за нашег ђака нећу више ни пушити, тај дуван.

И данас се добро сећам тог човека, никада га нећу заборавити. Да сада наиђе дао би му да једе, нешто попије, преспава и нека му је срећан пут за сва времена.”

Неко од присутних га запита како би га сад препознао, зар га није већ заборавио, кад је то било. Заћута за трен, као да се нешто присећа, мало му се лице и озари па рече: “Таква се лица никад не заборављају!

Тада је Савана чула први пут ту причу. Проживео је тата Илија леп људски век од 85 година, дуван и лулу никада није оставио, у месту где је живео звали су га: “деда лулаш”. Само је још једанпут поновио причу и то на искључиву молбу зета. Са сузама у очима, које су се тешко назирале и кад је дете сахрањивао, болом у души, испрекиданим говором и тешким уздасима, казивао је о тренуцима кад човек гледа директно у смрт и кад му убијају најрођенијег. Замолио да се више никада не тражи да о томе прича. Био је то тежак јад, мука и страдање људско, а не знаш стварно зашто.

Полазак у школу Савани није правио у почетку ни срећу ни тугу. Једноставно није ништа знала о томе, јер јој нико ништа раније није ни причао. Ни лепо ни ружно, ни тешко ни лако.

Оно што је морала знати, пре поласка у школу, били су неки “женски послови” како јој је мама често говорила.

Прихватила је, упочетку, школу, као неку од свакодневних обавеза којих је до тада већ имала.

Није имала обичај да се супроставља родитељима, посебно маци. Мајку је изнад свега волела и желела да јој што више помогне, просто заштити, после сазнања да је већ сасвим мала остала без мајке и одрастала у веома тешким животним околностима.

Мајкин отац Обрад, се убрзо поново оженио и довео маћеху у кућу. Она, као најстарија, морала је бринути о кући, оцу, својих петоро браће и сестара и о себи самој са једанаест година. Маћеха је убрзо почела рађати, па је у кућу пристигло још петоро деце.

Савана се јако бојала оца Илије. Истина он никада није био груб према њој. Није никада ни ставио руку на њу у име батина, али је није ни помазио. Кад нешто није било како је он мислио да треба онда је звао на разговор искључиво по имену, јер тада није долазио у обзир тепање / Секо, Миљо, кћери.

Било јој је сваки дан све лепше и интересантније у школи, волела је тамо одлазити. Нова сазнања су јој пријала и допадала се.

Генерација када се она уписала у први разред више није имала таблицу, већ су биле потребне свеске и оловке.

Сусрет са учитељем, рачуном, словима, букваром, с радошћу је прихватила и касније са својим другарицама са задовољством одлазила у школу.

Учитељ, Глиша бејаше веома строг. Био је већ у годинама, прави лала, онижи и са вишком килогама, њој је изгледао као “Голијат”.

Док су деца стајала у школском дворишту, учитељи прозивају своја оделеља.

Одједанпут Савана чује своје име. Изговара га учитељ Глиша: “Би ћеш мој ученик и седећеш у првој клупи”.

Како је био огroman у преплашеним дечијим очима. Ђацима је изгледао много строжији него што је стварно и био. У клупама се морало седети право, с рукама на леђима и без икаквог шушкања или било какве приче. Само када се нешто писало или цртало руке нису биле на леђима. Био је искључив у захтевима.

Тачно је знао, од ког ученика и колико може да тражи. Као да је ученике, познавао ко зна колико дуго. Чинило се да је сваком посебно припремио задатке, па после само чекао одговор. Догађало се да неке толерише брзину и начин излагања. Савана није могла тада да разуме шта је то, на основу чега је учитељ правио одређена одступања код неких ученика. Ако се ученик не уклопи у очекивано, умео је често да ошамари или отера ученика у угао учионице да клечи на кукурузу говорећи: “У школу кад дођеш мораш знати оно што смо већ учили.”

Знао је и лењиром ударати по састављеним прстима, али искључиво леве руке.

Прве линије, косе, праве, слова, цртежи, бројање штапића, нису је обесхрабривали, ни онда када није успевала како је мислила да је најбоље и како је желела.

Једног дана домаћи задатак је био да се нацрта некаква шума. Није се никако сналазила сама, па је замолила маму да јој помогне, она јој је одговорила: “Нека ти помогне тата има више времена од мене”

Отрча код оца са молбом да јој нешто помогне, - он рече: “А како ћу ћери, оно корење које је унутра у земљи а и то је дрво”?

На крају је нацртао дрво и корење које се исто тако видело, као да је све било само крошња и на земљи. Касније се врло радо и често сећала тог цртежа и муке родитеља да јој помогну а ни сами нису знали како.

У комшилику код њених родитеља, доселио се један млад пар учитеља, Лазар и Вера, често је одлазила њиховој кући, јер су они узимали неке од производа из баште, које је њена мајка имала за продају.

Том приликом су јој говорили да је највеће богатство, које се не може ничим отети, купити - знање. Треба много учити, радити, трудити се и читати. Књиге су најлепши друг, оне су то њој биле и остале, и данас је стално са њима. Оне су просто чудо. У многима је налазила одговоре за своја честа и многа преиспитивања да ли оно што ради је најисправније и најбоље, не само за њу саму, већ и за све оне који су са њом у свакодневном контакту.

“Књига је вреднија од свих споменика украшених сликама, рељефом и дуборезом, јер она сама гради споменик у срцу онога који је чита”

- Египатски запис из Новог царства - Они су били ти који су јој дали прве књиге са којим се срела. Касније је код њих одлазила само да би затражила нову књигу.

У најлепшим успоменама и сећању носи учитељицу Зору, која истина њој никада није била учитељица, али се потрудила да јој много тога исприча о времену које ће тек наступити када девојчице дођу у неке озбиљније, зрелије године, када не буду више само женска деца.

Да је припреми за одрастање.

Трудила се Савана и радила, желела да обрадује и развесели своје родитеље, да оправда њихову наду за корак даље.

Била је најбољи ученик. Као добар ђак добијала књиге на поклон на крају школске године и тако почела стварати своју библиотеку.

Са таквим радом завршила је осмогодишњу школу са одличним успехом и маштала да и она једног дана постане добар и одговоран учитељ, јер га је сматрала веома одговорним и племенитим позивом.

САЊА ОБРАДОВИЋ, Сремска Каменица

АКО И КАД ДОЂЕШ

Некад је ћутање злато, а превише ћутања казна гаснулом злату. Тишина јесте лепа, Владан и Мина, прећуткују већински део свог врапчијег лета. Друштванце.

Пред починак, кад се будим, некако ми дан лакше клизне до пред свитање, а ноћ кратко траје док будан сањам увек. Често Госпа помисли како не зна читати, онда Госпон узме папир. Не ваља. Празан. Узму оловче, па словце по словце, кад тамо ни почетка ни краја. Већи увод од разраде а закључку ни трага. Отишо каже, било му доста закључавања. Бацила му Госпа кључ, отворила па залупила врата да може Госпон у миру писати и читати, ако нађе штагођ од свакодневног препуцавања у преиспитивању мисли, прочитаног, рођеним очима виђеног и опет не знају дал су само видели ил су прочитали ненаписано. Има ли кровова у међи заласка.

Готова кафица, чује се од некуд размишљање којег и нема ових дана пуно, а нађе се вазда нешто за запослити руке, мисли, самим тим размишљање никако да дође до изражаја. Ваљда ће, а и ваљало би. Свиће графикон хомогене ехосрструктуре с ове и с оне стране врата, у десном углу печата грудног тепиха. На обали задовољства од Оребића до Корчуле, пловидба. Ноћ, мирна тиха разговетна, ужурбан Дубровник. Поглед из далека наше маленкости. Срем. Равница. Непреглед узбуркан и плодан враћа коренима од којих сам и потекла. Роду где сам рођена.

Нисам ли отишла.

Некад не треба пуно размишљати него направити само један клик, тик так - тика так. Ротационо затишје оживљеног ритма. Не усуђујем се размишљати срцем често, јер једино њиме, чини ми се, не могу економисати. Самопослуга без ценовника осликава емоцију мониторинга, као некад у смени ноћно дневног мимоилажења покретне ваге елеватора.

-„Сестро, молим вас”

-”Да ли сте добро”

-”Јесам”

Бледо лице говори једно, а болне очи друго. Климнем главом, насмешимо се и наствимо даље за Добро Вече другу и саветодавцу у тишини. Шаљемо ти друже осмех полета, диван мирис кафе и капућина понела је музика твог радија. Мало је певала, нота мира, нота виолинског кључа. Поздрав другу у самоћи. Лепа је и снена уз ове ноте, а после ћеш свирати ти.

Знам да компонујеш нешто жестоко. Једва чекам да чујем. Свирај слова радоснице, Вукмане, са краја села Песмарице.

Некад. Сад. Опет. Слика слици, текст текстописцу а све заједно читаоцу, па ком се гледа а ком се чита, неком се боји неко бојадише, све у свему, из кујнице расправка:

-”Мани се ликовног Данка увати се посла и сец те кајсије!”

-”Са Врдничке Куле ћу да дречим и нећу да кувам џем, сва сам флекава, прска и пече, ко велике богиње да имам!” Није вредело баба Софијина је била тиша и уватише се посла, док рузмарин под прозором мири, а трулеж баџуга. Ехплицитно. Селфично белмично. Ништа је нешто у односу на игру слова госпође Бел и господина Белма док Хермина исликава игру под, и над воденим сводом мелодике. Једначину без и једне непознате са добро познатим решењем. Драги драгој Драга драгом. И, свак о свом нек води рачуна па о туђем не мора, рече Синиша остављајући празан ранац и седе поред дуго сањаног сна да га живе заједно.

Из дечије собе шапатам осветљене:

-Секо џем је куван, кујна се осапала у ђем и не знам зашто деци кад год, онако спонтано, изразе незадовољство или пак задовољство, кажу да се пекмезе, а не кажу, мармеладиш се, џемираш се, ђемираш, генерална проба ђема кад се охлади џем. Сад више и не знам шта је. У теглицама је и од шљива сто посто, рече Бата и настави да једе голишаве брескве од њих јачају зубићи.

Има дана када си спреман да помериш свет са једног на други крај светла, а онда дођу дани када те свет помера са површине на дно, издижеш се померајући границе врења да не би опет померао свет у заласку и изласку сопства које те одржава на површини широкогрудости, смештене у јединкама маленкости тмине. Пронађеш онај прави пут. Веслаш веслаш веслаш смешком задовољства. Добро јутро, са дна на површину, дно дна у прашину, низ кањон плови у кануу, а могла би се и пуњена паприка са запршком припремити, у шерпи са дуплим дном, не загореваш, посаветова ме другарица из салона за масажу.

Свануће одсјај тмине, заискриће тама у свануће. Заштитити зрак, не значи наоблачити се. Само мали предаш, рече Сунце и настави да сија, док Облаци плешу, чин чин слив, низ олук на о рук, с рукама на кук.

-Да. Причи никад краја.

-Било ми је задовољство.

-И мени, дошао је лепршав, раздраган на тепиху отежалих крила, остао је.

Онаква каква јесте. Насмејана полетећу, кад се опет сретнемо.

-Морала си даље, још чујем твој глас јутарњег радија:

Сви који нисте спавали добро, због ето, црвеног метео аларма, врућина, или пак музике са сплавова разумем вас, а ево још се музика чује, чак се ни птичице не оглашавају, носим водицу, расхлађујем где год могу, пазим на климу и климатизоване просторе, где је тренутно лети хладније него зими и пролазе летњи радни дани, не жалим се ал брате још свирају ни јутарњу кафу не мош попити уз музику, коју би можда, ето, ја сад по свом избору уздаху. Ако неко чује неки савет од наше Наде Мацуре за овакве ситуације молим да јави. Разиграло се јутро, размеће мирисима, бојама и певуши једном дрвету успаванку, за рађање зеленијег и дуговечнијег стабла. Мало се распевам раним јутром уз песму јер и моје село мирише на море, јесте да Лаћарак има друге боје и ритам, ал мирише скоро као Брна.

На Великом и Малом молу појави се лик из пустиње, камила је негде очла вичући бал бал бал, али сваки дан учиним за себе а некад и друге, нешто лепо, рече Видиковац Светлости на крају тунела уз осмех дахом И оде у сусрет новом дану.

Лаку ноћ. Успављује Тара. Тиха вода, поглед киши, брег све тиши, пиши, само тихо пиши и не киши, док брег ту је и тихује, зоо паркић Фочанског мотела *Бриони*.

За добро јутро мирис и укус домаће кафе, свеж видео запис у Дрежницама, мирни хук слапова, комешање бистрих брзака. Уморна крила носи камени крајолик у зелено плаво, модру лагуну Иструга. Раскошна, весела шкољка медитерана, мирис чемпреса, маслинки и бора, галебова пар, чаролијом дар на зар. Неуморно ли је, сунце мило топло, излази залази вековима пише, исликава ноћи дане, с краја на почетак света, светла. И никад није исто. Увек је некако другачије, сваким даном све лепше, милије, дише мирише и тако у недоглед. Неисцрпно могла бих да му пишем, а оно одговара заговара и баш, фасцинира. Без гласа али не и без даха, са полазне, одлазне нулте тачке. Питома дивљина. Ускомеша се. Засија. Улепшати лепо нагрдити тренутно. Не. Тихо мелодично спи. Пад. Дође увек она права реч, мало и грми. Ах то време, чудо од њег. Далеко је свеprisутна блиска песма грамофона...

Ако и кад дођеш, стазом пустом, сретнеш очи моје...

-Дошао сам Мина

-Дошла сам Владане

-И...

-Ништа. Опет свако својим путем, можда смо се уморили једни од других.

САЊА СОСКИЋ, Београд

Запалио си ватру у срцу какву нико до тебе није,
урезао си на њему своје име и немир као ожиљак вечни,
а такав траг се гумицом не брише,
поново отворена рана тешко се лечи.

Шеретским осмехом разбијао си сумње у срећу,
погледом будио жељу све већу,
а ја сам се радовала што не могу да ти одолим,
што те за такав поступак сувише много волим.

Сада, пошто смо се поново видели,
руке среле у стиску у знак поздрава,
сузе ми нису замаглиле очи,
јер мало смо заједно били да би растанак био лист,
који заувек носи талас заорава.

Осетила сам једино велику чежњу што у души се буди
и шапуће да ниси равнодушан према делима судбине,
што састави нас онда
кад се ни једно од нас не усуди.

И верујем да опет бићемо насмејани и срећни
кад се видимо изненада,
јер једно другом смо неугасла симпатија,
неостварена, вечита нада.

ЖИВОТ ВРЕДАН СЕЋАЊА

Сто живота сваки човек има,
али само један вредан је сећања,
поручује умна изрека свима,
да је живот ма какав био достојан поштовања.

Због небеских путева модрих
очекиваћу сусрет наш са пуно обећања,
уз много храбрости и прегршт мисли ведрих
осећајући само заједничка осећања.

Иако те географски распоред од мог погледа скрива,
ја горим све твоје жеље, доживљавам разочарења,
али томе духовна усаглашеност није “крива”,
узрок је оптимизам што побеђује обесхрабрења.

Палим те, јер лако пламеном у ватру прерастам,
гасиш ме, јер земља си што уме страсти да стиша,
заједно смо, јер волети значи разумети и реч праштам,
због нераздвојног супротног-сличног,
јер и суши спас доноси само киша.



САЊА ТРИФУНОВИЋ ХИБЛОВИЋ, Београд

ЈЕСЕН

Плашила сам те се Јесени,
чинило се
да тобом све умире,
и кроз тебе плаче.
На растанке си ме подсећала,
на одласке,
бол као сечивом нането,
док огололело дрвеће
тугом ме обавијало.
Нисам те уважавала,
као смрт презирала,
ни твоје благо ценила.
Сада ти кажем „хвала”
за све кише што друштво
ми правише,
влажно мазише,
у скуте савијале,
слане сузе са мог лица спирале.
Хвала ти Јесени
на ветру хладном
што у леђа ме гурао,
трагове тешке брисао,
љубав урлао.

Хвала што си кошуљом
златном
сиви плочник одевала,
музику свирала,
под стопалима мојим певала.
Хвала на бојама која до срца
мог
пут су тражиле, штеделе се
нису.
Плашила сам се тебе Јесени,
нисам знала да си
ме само учила
страх да одбацим
благодети уживам и
никад не посустајем.
Сада личимо Јесени,
голе пред судбином стајемо,
сва богатства своја предајемо,
хаљине златне заборављамо,
пред зимом на колена
никад не падамо
јер време наше
огласиће се поново.

НОСТАЛГИЈА

Носталгију доливам у грудима својих,
као плима морска на жалбу бих насрнула
од помахниталих валова не бих се бранила.
Трчала бих обалом крика галеба слушала,
перо своје у косу замрсила.
Морску пену мазила, свој глас
далеко послала, сенку љубила, загрљај примила.
Свежину пучине на образу штипала,
јецај пустила, сузу отргла
у дубине је утопила.
Нежно бих пливала, према небу гледала,
облаку се смешила, облик му мењала.
Барку одвезала, нечујно пловила ...
Сузе моје из груди у пучини би нестале,
успаванку она мени би плела,
тако ме умирила.
И даље доливам слике,
не могу да станем,
да одолим
слаткој патњи у овој великој чежњи.
У одвојености ове недостатке се радило.
У недостатку љубави се развила.
Љубављу се хранила.

СЛАВИЦА АГИЋ, Бачка Паланка

РЕТКИ ИХ ЗАСЛУЖУЈУ

Не бих ја баш тако олако нудила,
да читају Црњанског, Јесењина, Превера,
не би баш свако имао прилику,
уживати њихова златом изаткана дела.
Јер, ретки их заслужују.

Не бих ја баш дозволила,
да овлаш, онако на брзину,
Лоркину Неверну жену прочитају.
Разумети је не би успели
и могли би је осудити, јер,
да бејаше ноћ Светог Јага, би превидели.

И питала бих ја њих:
Умеш ли ти препознати себе,
у његовој Деци кад се воле?
Да ли и ти, љубећи се, стојиш у капијама ноћи?
Да ли је и тебе брига баш, што пролазници указују прстима?
Да ли и ти успеш нестати у заслепљујућој светлости љубави?
Покушај! Лепота ће доћи.
Ако не разумеш, не бих ти дозволила.

Уме ли да те обузме у исто време,
срећа, туга и сета, док читаш Тагорину поруку,
након стотина лета, упућену баш теби,
док се пита, ко си,
несебично нудећи ти најлепши поклон,
у бокору прекрасних ружа песме своје,
на твом балкону, у царству врта твог?
Док изговараш речи песме,
осећаш ли мирис цвећа, из врта његовог?

Питала бих их све то,
добро проверила и сигурно
не бих сваком дозволила,
да безбојно, безвољно,
открива Десанкину Тајну,
не уме свако да осети, да скрије,
за себе С нежношћу сачува,
њену скривену звезду сјајну.

Не уме свако да схвати,
шта њена Стрепња слути,
колико жели да узме, шта може дати,
какве су њене љубави пути.

Сваком ја не бих дала,
Миру Алечковић и Дучића да муче,
натерани да их напамет науче,
док на сав глас вичу,
мучећи поезију, немилосрдно стихове сричу.
То не заслужују.

Оном коме Ђурина Мила,
срце и мозак, заносним ходом није опиала,
ни Отаџбина, што претећ каменом,
дере кроз облак,
не уме живот да учини лепши и лак,
не заслужује његове поруке знак.

Ко са Ракићем није Долап,
бар неколико пута окретао,
дал би знао, шта би дао, да је и на
Душка Трифуновића „мјесто” скретао.

Коме се Микин чуперак плави,
безвољно мота по празној глави,
не бих му дозволила ни са Алексом
Претпразничко вече да слави.
Јер, ретки то заслужују.

Ко не уме заједно са Дисом,
да уплови у слутње, ћутње, у заборав и сећање,
где се састају сан и јава, у Можда спава,
не бих му помогла да открије, да ли Змај,
драгу љуби, ил га само, то санак вара.

Онај што не заћути на минут,
док очима прелази преко слова
Бојићеве Плаве гробнице,
или не осети сету због Шантићеве Госпођице,
не заслужује да му Ршум топло засија лице.

Онај ко уз Матијине претње:
Ниси ти више мали; ипак није остао дете,
не би успео радости своје распустити,
да се вину, да се разлете.

Али оном, по чијој чежњивој души,
чаробни стихови лагано клизе,
устрептало срце, сваки Добричин ред, Радовићеву реч,
жедно упија, оном, коме срећа док се чека,
снажније сија,
њему бих пожелела, да неко заволи сенке
у устрепталом гласу,
да уз вољене скуте, занесено нестане у Лазину
Санта Мариа делла Салуте.

Таквом и сличним њему,
бих до неба, све стихове давала,
све бих их у Бранково коло позвала,
нека до бескраја уживају,
нека се величином лепоте поезије опијају.
Они заслужују!

СЛОБОДАН САВИЋ Бели, Вукошић

ВАПАЈ НЕРОЂЕНОГ

О, мајко моја
Чујеш ли вапај нерођеног Сина
Који те зове
Из утробе твоје
Која му је претесна за
Живот у њој
Док поново не видим
Свој нови свет
Ти ме мајко доносиш
Поново на овај свет
Не знам да ли чујеш зов
Нерођеног сина твог
дођох у утробу твоју
Да поново као човек
Угледам нови свет
Тебе сам одабрао
Да будеш нова мајка моја
Кад дођем у тај свет
Живећу онако како морам
На то сам пристао

пре уласка у фетус твој
Зато ми нова мајко
На несташлуку мом
Немој много замерити
Ја морам проживети живот
Онај на који сам пристао
Да бих опет као човек
Неко време са Вама живео
колико ће то бити
Ја то сада не знам
Прекинута је веза
Са животом претходним
Ко сам био знаћу
Када се поново вратим
Одакле сам у твоју утробу
Као светлосна енергија ушао
Зато мајко никада не плачи
За судбином мојом
То Ти говори мајко
Нерођени син твој

ВРАЋАЈТЕ СЕ

Срби, браћо моја
Који сте разасути
Свугде по белом свету
Да ли ћете се ипак вратити
Свом огњишту предивном
И мајчином топлим дому
Вратите се док вам
Прекасно не буде
Овде тада можда већ никога
Неће бити да вас дочека
А када у вечност одете
Неће имати ко да вам
На хумку цвеће посади
Знате ли да вам у венама
Тече крв мајке Србије
Која је урезана на рођењу
Најлепше мајке на свету, СРБИЈЕ
Да ли сте заборавили да је због оног
Што Ти родна груди даје
Слађи комад црног хлеба
Од било које чоколаде
Дому свом зове вас и песник стари
Да овде са њим проводите
Заједно страчке дане
Дочекујемо рујне зоре
И да се дивимо заласку сунца
Које уморно одлази на свој Нови починак
Које му небо родне груде пружа
Немојте да вас више трује
задах отровног ваздуха
Ако остајете тамо далеко
Бићете брзо неповратно отровани
Зато се што брже враћајте
Својој домовини и мајци
Која Вас одавно у своја крила зове

СЛОБОДАН ТОДОРОВИЋ, Смед. Паланка

ИНДИ МИНДИ ШАЈА-ПАЈЕ

Замислите, из данашњег видокруга кафића у каменој улици, како је пре педесет година наличила наша варош. Охооо! Тежак задатак. Море, и за оне што памте збивања пре рођења. Наш народ је склон заборављу, јер памћењу не треба, као ни жени, увек веровати. Дакле, како то бејаше пре пола века? Ди ме нађе? - манџука Паланчерос. Бого мој благи, шта би, тек, било да се приупитамо за раније здравље?

Пре него што се, ничим изазван, увалио у варошки мелем, међ намирисане госпе, панађур овдашњи је деценијама био на заравни до реке Јасенице. „Идемо на Рудине”, викала су деца у обрадовању за мекикама. На том саборовању је добосар обзнанио смрт великог Кнеза.

- Јес’-друшкане! Све је то тачно, ал’ вашарлије се, за првину, згрувале преко пута касарне. Ту, на тој ледини, је био вашар. Циркузани фрљају шарене лоптице и показују мишиће. Једна се, пајзи саде, свукла у гаћице, истерала, јооој, сисе, “беш је, па се развикала, бајаги призива публику: ња, њаа, њааа, а један сељак ће да проманџука процеђено, кроз рупу од зуба крњака: „Ал се размркала, ћер јом брезобразну”.

Кафане су биле посебна раодоашност. Багремови стубови пободени у јасенички зем, одозго крпеж, што не пропушта дажд, а околи, у широко слово „П”, наваљени снопови од шаше. Газевина! Да не ‘укће промаја. Предња страна отворена скроз. Зија у вашар. Скрозира! Испод шатре за опијање, је ли, српског мозговља дугачки, низред, астали. Са обе стране дрвендекасте пешачке клупе.

- Ту ти је, бралице мој, била битка ко ће први да заседне, и то, леђима окренут зиду од шашљике. Не мож’ да се навалиш, ал лепши је видик, а на вашару ти се никад не зна куј може да те усрећи. Авааај! Која варошијанска давалица? Бо’ме и сеоска дукатара. Још како!

Однекуд заудара рогачаст мирис марве.

На волујским колима продају се сеоска радила.

Кмет Мика, начелник, и судија Воја, еде, на рубу пажње веселих ракијашких братољуба, ‘алапљиво кркају мекике. Слажууу! Да не поверејуш? Терааај! Коштало-штакоштало. За нешто више од једног сата, може бити фртал, истерали човеку близу двеста прженија. Еј, у комадима! Препечено тесто им завалило стомаке унапред, а мекикар, трљајући паре о закоровљену чекињаву браду, цакли од еспапског задовољства.

- Фала вам, браћо, за мене је вашар завршен!

Уз све и свја требало би овај свечарник, дан првенац, докрајичити, а где је сутра и, јооој, прекосутра?

Рабације су вазда биле посебно надарена сорта. Да ли због тога што другују с коњима, или због лајавог кмеца варошких газдарица, што им, зна се, гладили, је л, извољевала, ђаво би га знао? Чаршија их, углавном, препознавала по веома грубим шалама. На ивици људске нормале. Њихови згодовници нису били у винкли. То је, бре, било да се овансебиш. Инди минди шаја-паје!

Као по декрету, са државног висја, сви се здели за исти астал. Окренули леђа зиду. Чокањи лете ко снег „опанчар”. Д’ увиђе у опанак. Малко фали да утрче у пун кас. Наличило им је да из далека чују чактар клепет. Предводник ударио у лупњаву. Најављује долазак. Али, еве ти га, није оно што су мислили. Клопотар иде напред, о рамену му један бакрач, о другом други, у левој руци држи мањи. Дрвеном кутлачом, по зидовима, удара; тупе, бупе, тупе... За њим жена и чопор деца. Рабације удариле у, ихај, ракијави смеј. Добацују које шта. Омаловажавају занатлију, а бакрачари су, у то време, били веома цењени.

Не знам каква да си „курварица”, ако немаш квалитетан бакрач, јанија не бива. Сад, један решио да се истакне, па навалио са грдобама и не уме да се заустави. Циганин га моли, ко брата, да се мане његове фамилије, јок, овај се дере. Чује га Краљица Марија и Пети коњички пук. Преко пута. „Гррррррр... гррр... гррр”!

Предводник, поцрнео ко ‘ладан мртвак, зажмирио на једно закрављено око - Моја душа јес’ циганска, ал поштена! У живот те љубим, паз’ шта ти причам. Ој да ме запамтиш. Сам’ одом! – и продужи пут у базар.

У мрак, гррр-рабација објашњава колегама како мора, на кратко, да испрегне. Часком ће, до куће, ту, на ободу вашаришта, да положи коњу и кравама. Одмах се враћа. „Дугове не...е...не признајем! Нисам вам ја, хик, од понедељка” – мрмља из несигурног хода.

Ноћ се заглибила у јесен.

Убрзо се вратио, гррр, човек. Није хтео да их помера, како би сео на старо место. Зарђало је заповедио:

- Ало, бре, померите се за једно место улево. Ја!

Пијанка се отегла до зева. У насађено зло доба, наћифлеисани бакрачар зађе иза снопова шаше и пошто је запамтио место где седи ругалица, размакне два снопа и, оп, ножем распара недужног човека, од плећке, па редом.

Црвено мрачје зинуло.

Инди минди шаја-паје!

СЛОБОДАН ЦВИТКОВИЋ, Шид

ТАМО

Тамо где се и у тузи песма чује.
Где пушка јавља рођење сина.
Где зов православља одјекује.
Тамо се налази моја Отаџбина.

Тамо где се Часни крст целива.
Где положајник Бадњак ложи.
Где се своја Крсна слава слави.
Тамо је мелем напаћеној души.

Тамо где је питома равница.
Где раним јутром славуји поје.
Где опија дах узораних ораница.
Тамо је мало, родно село моје.

Тамо где петлови зоре буде.
Где вековима влада слога.
Где част краси вредне људе.
Тамо је праг детињства мога.

Тамо где Босут лагано таласа.
Где је испод дудова 'ладовина.
Где почетком лета жито класа.
Тамо је остала моја дедовина.

Тамо ми земља неће бити тешка,
кад дође судњи дан да мрем.
Спокојно ће лежати кости моје.
Вечно ће их чувати вољени Срем.

ПОМРАЧЕНИ УМ

*Ја овде сад немам свога
и ко ме знао, сметну ме с ума.
Тамо где стајаше дом оца мога,
пепео лежи и прашина с друма.*

Сергеј Јесењин

Погнуте главе уморним кораком
пролазим улицама села мога.
Сузе квасе лице на помисао,
Ја овде сад немам свога.

Нико ме не чека раширених руку.
Као да ме скривала густа тама
избледи свима из вида и сећања.
И ко ме знао, сметну ме с ума.

А осећања навиру, усмеравају мисли
ка тренуцима детињства свога.
Жеље настале из снова ме воде,
Тамо где стајаше дом оца мога.

Одлазим са првим зрацима сунца,
ал' се брзо враћам помараченог ума,
јер тамо уместо мириса тамјана,
пепео лежи и прашина с друма.

СМИЉАНА БОЖИЋ, Београд

КОШАВА

Кошава дува и завија ко гладни вук,
Све је у страху од невремена, скоро је мук.
Громко дивани муња с пространством држи беседу,
Природа ослушкује прати да ли је све у реду?

Обалу реке обилазе галебови ко војници на пакленој стражи,
Контрола неба и земље да живот има дражи.
Оро сури са висине се само вине надгледа околину.
Озлаћеним пољима жита титра топао ваздух, све утонуло у питомину.

Само свици осветљавају путеве, поља су у чудесном сјају,
Сва чељад заклон нашла, небо у трептају.
Салаш блиста ко са сликарског киста у трајном заплету,
Ласте круже у ниском лету крај канала у мирисном цвету.

Чаролија раскошне лепоте, природе дар и уметничка мелодија,
Створена струјањем ваздуха небеска композиција.
Севну и муња божански пламен обасја крај,
Врисну Панонија сва у плодности и оде у смирај.

ПРИЗНАЋУ ТИ СВЕ

Обукла сам тебе на себе.
Небо је наше златно ко море.
Ране зоре њишу се ко зрела жита.
Волим те.

Обасјана твојом светлошћу
Живим у нашем бескрају,
Лепотом опчињена ко у рају,
Звездама се препуштам.

Нека се нико не пита
Што су речи твоје ко риме,
Нежне и тихе ко шапат, ко цвркул
Ко заљубљених птица пој.

Мени је само осмех довољан,
Нек дуга понесе тугу.
Да срце ритмом даље крене.
Топле јесење боје да загрле мене.

Ти све о мени знаш, признаћу ти све.
Кичица нек вољено биће мала.
Платно ће добити сву озбиљност.
Уметница љубав ствара уз нежност.

СНЕЖАНА ШОЛКОТОВИЋ, Корбово

ХВАЛА

Хвала за ситнице
које не могу да се изброје
али су ту да се памте,
за подстрек и насмејано лице
за охрабрујуће гестове, тек начињене
да ми добро раположење врате...
Хвала за тренутке
које се у игри очешу некако баш о мене,
и остављају трагове
да их кроз сећања прелистава време...
Хвала за сваки онај моменат
у ком шала траг бола покушава да брише,
некада је потребан подстицај, комплименат
да ми живот надахњује и испирише...
Хвала за срећне тренутке
која ушушкана некако стидљиво узлази у души,
за љубав која се искаже ћутке,
а онда карике сумњи руши...
Хвала за стрпљење
за границе које се ломе под дејством љубави,
мој живот је као откровење
подсећа на небо
коме хрли у загрљај облак плави...
Само да му се захвали...

НАПИШИ ПЕСМУ ЗА ЊУ...

Напиши песму за моју душу-,
често се чује од срца молба,
-о осећањима, о чежњи,
нек се у стиховима љубав проба...
А онда нек следи од срца порука
да рима душу вољене разгали,
довољно је пружена рука
да смо шансу неком почетку дали...
Напиши како се осећања телом прожимају,
како се ноћима нема сна,
какав одсјај звезде чари имају,
за моју љубав желим да зна...
Нек јој стихови говоре како је лепа
како јој то ветар до узглавља шапуће,
како је нежна попут цвета
а жеље навиру вруће...
Све то пиши за њу кроз риме
све оно што би јој хтео касти,
како јој дозивам често име
да јој пољубац један желим украсти...
Напиши песму за њу, оно што јој давно желим рећи,
она више не живи ту, а разлог је мојој срећи...
Напиши песму за њу, сасвим обичну,
да је у мом срцу..., иако није ту...

СПОМЕНКА ДЕНДА ХАМОВИЋ, Нови Београд

ЗВЕЗДЕ СЕ БУДЕ

Под крошњом поносне тополе
Мисли се боре, скрушено моле

Пада чемерна копрена самоћи
Уздах се предаје љубавној моћи

У загрљају нежног бића
Да ли сна или младића

Распупољала се недра жене
У пупољке из жеље и стене

Моја си млада дрхтава срна
У дивљој шуми уграбљена

Да опколи те не дам та сета
Нек росна ти душа мени цвета

Волим младогасјај ти ока
Изронила си из вечног мука

А ја гладан и одавно сних
Звезде твојих очију сетних

Нек наше птице високо лете
Да из коприва поља узлете

Украдимо од живота осмех
Небески летникада није грех.

КАМЕНИ УЗДАХ

Додиром зена птице беле и црне
Певају умилне песме љубавне
Упију тонове срца нежне болне
И излију их у наше душе жељне

Жеље две душе тонови су сплели
И пољупци извиру—пут се пали
Шири се ватра – слију се додир
Путују, лудују – плес се ужари

У срцу је жар – на телу твој длан
Под хаљином уздах је запаљен
сан
Греју жеље и ватре из очију
И усне нам сјај тог извора пију

Степују додир – моћна је машта
Свира на путу рапсодија живота
Уздах из камена и песма опева –
А жар ока птица у кавезу снева.

СТАНКА ЂАЛАСАН, Нови Сад

ПРЕДГРАЂЕ

Притајим се,
кад у бдјењу ноћном улазим у предграђе.
Прво двориште...

и у њему кућа мала.

Зов моје мисли се тад' у твоју усели.

Осјећамо се,
збивањима у простору који нас дијели.

Повјетарац нанесе мирис твоје коже.

О Боже,
па и ова роса из твојих пора извире.

Трептај лишћа, поглед ти снени.

Струј ваздуха,
дах твој око мојих ушних шкољки.

Слутњом даљине,
тражиш одговор за своје немире.
А ту сам. Нечујем да те дозовем.

Заблудо!

Далек је пут кроз несан,
до сна.

Видјело,
у невиду моје жудње.

Мјесец блиједи.
Са сном у предграђу душе,
улазим у раздање.

РАСТАНАК

Топло михољско вече. Гази Ранко развласалом жутом травом и слуша милозвучје вјетра, чије тактове прати фијук танковијастих грана приобалних стабала. Узвитлало лишће лепрша му око главе, а на лице му пада сјај мјесеца, који као ухода, провирује иза ваздушастих облака.

-Како ово да превазиђем? Како да заборавим оне њене пламено црне очи којима ме стријељала док је говорила: Ја одлазим? Трудила се да то изговори хладно, а чуо сам њене дрхтаве уздахе. Не познајемо се од јуче. Знамо једно друго у душу, и ту се ништа не може сакрити.

Да јој кажем: То ниси ти, то није твоја одлука?
И, шта бих постигао?
Нећу да је уништим и физички. Уништићу себе.

Пред њим беспут, застрт тканицом протканом нитима њене свиленасте косе.

-Довде!

Нећу је газити.

Облаци се згуснуше и прекрише мјесечево лице да не буде свједок наума, краја једне младости.

Утихнула је и моћна ријечна површ. Црна.

-Шта је у њеним дубинама?

Свикну поглед на таму.

-Она мирно тече. Она отиче.

Шта сам ја наумио?

Питање заустави вријеме. И наум!

Приђе ближе и клекну на кољена. Загњури главу у воду да му пренесе снагу.

Чу поруку:

-Покупи своју тканицу и, теци!

Њој пожели срећу.

СУЗАНА АСКОВИЋ, Параћин

ЗОВ ПРОШЛОСТИ

Ја сад идем.
Чујеш ли? Прошлост ме виче,
Кроз ветрове ове
Који њом надахнуто циче.

Морала бих да кренем
Док ветрови нису престали
И само разбијени делићи
Од моје прошлости остали.

Морам да идем!
Једино се прошлости ја дивим
И ако би се случајно разбила
Не бих имала од чега да живим.

Идем! Морам брзо да идем!
Прошлост ме јако вуче
Не бих могла да изгубим
Све оно што је било јуче

Идем, немој ме чекати
Јер не знам кад ћу да дођем
Морам, схвати да морам
Само још једном да кроз прошлост прођем.

ШТА ЈЕ ЉУБАВ

Шта је љубав-до тишине,
До сићушног зрнца небеске прашине,
До капи росе у освит ,
У зеленој трави,
До твог лика у сну ил на јави.
Шта је љубав?

Шта је љубав-до сна,
Међу блиставим звездама,
До ветра што чарлија,
До сунца које бескрајно сија,
До твог сненог погледа,
У ком се цео свет огледа.
Шта је љубав?

Шта је љубав-до ти,
До поглед снени,
До стисак руке,
До пољубац врели,
До шапат благи.

Е то је љубав, то си ти драги.

ТАЊА АЈТИЋ, Ванкувер, Канада

ИНВАЛИД

Имала је косу окренуту наопачке.

Идеалну за прављење савршених фризура са њеним фризерским занатом којим је постала успешна медицинска сестра. Витлала је шареним штапом жалећи се на своју поломљену кичму. Постала је такав страсан познавалац калорија и адетива у исхрани да таквог истог неће бити до пантивјека. Махала је својим штапом као да диригује и који јој је постао као трећа рука. Као слепац ударала је у саксије, зидове, бандере, столове, ударала је сва могућа и немогућа места као мачем витез у жестокој борби. Одзвањали су звуци предмета. Урликала је над својом судбином као најљући витез у борби који жели да одбрани част и круну, као витез који више нема шта да изгуби у свом животу осим њега самог. Такви урлици на бојном пољу показују храброст пред непријатељем али можда показују и велики страх, ужасан страх да ли ће преживети? Време не може да се избројава уназад по нашој жељи. Гура нас само напред и неумољиво тече. Одбацила је штап када су јој доктори рекли да јој се нога суши и никада јој више није требао. Једино није могла да трчи.

ДЕБЕЛА ВЕШТИЦА

Сећам је се врло добро. Дебела вештица. Волела је да носи велике ципеле. Врхове је испуњавала новинским папиром. Није трпела да је жуљају па јој није уопште сметало ако би ножним листовима прелиставала новине од пре неколико година, не читајући их. Није могла да поднесе жуљ на нози јер су је ноге водиле свуда и стално, непрекидно је ходала. Ходала је и у месту. За њу су говорила да место не држи, и то је било истина. Ходала је и у сну

и јутро никада није дочекала на истом месту. Сањала је ходајући и то уопште није зависило да је месец пун или је на половини, то уопште није утицало на њу па је због тога нису звали месечарка. Ципеле није никад изгубила, зачудо?! Једнога дана мењајући новине из својих ципела угледала је чланак који је заинтересовао. Писало је: Како пронаћи срећу? Како пронаћи своје место у свету и остати тамо. И адреса. Посебно јој се допала реч - остати, то је било за њу ново искуство. Почела је о томе да машта. Како би то изгледало бити на једном месту? Увек су сви желели да стигну негде а она је жела да остане и одлучила је да пронађе начин, толико се уморила трагајући. Није ни знала да треба остати зазидана.

МРШАВА ВЕШТИЦА

Није имала косу на глави него јој је коса расла из чела коју је расчешљавала на раздеољак и склањала иза ушију. Нос јој је био огроман и он је такође правио раздеољак на њеном дугуљастом лицу. Саплитала се о своју дугачку косу која се вукла по земљи као да има две метле које су се обмотавале око њених мршавих ногу. Изнад свега је волела чистоћу. Седам пута је на пример прала руке пре доручка и то врло пажљиво као да је хирург. Жела је тако да би ређала боје у њеном тањиру а тако би и кувала. Није било важно какав је укус тога што прави већ да ли се боје слажу. Није било важно да ли је месо довољно печено, него само каква је његова нијанса црвене. Нешто од хране није могуће кувати и нијансирати боју. Аранжирајући младићу тањир кога је волела исписала је кремом за салату натпис: “Ожени ме! “Он није дошао те вечери а није дошао нити се јавио икада више. Палила је сваке ноћи црвени лампион са кинеским знаковима а тек га ујутру гасила надајући се његовом повратку. Више га никада није видела. Казали су јој да се одселио.

ТАЊА ТРАШЕВИЋ СПАСИЋ, Ниш

НАШОЈ БОГОМАЈЦИ

У бескрајном кругу светлост,
у оку суза и уздах,
на уснама молитва и
љубав за човека.

Молитва јединородном сину,
за мале људе и грешне,
брига су вечна њена,
утеха душама нашим.

Хвала ти Пресвета Мајко,
на великом труду Твојем.
Љубим ти пречисте скуте
и отмене беле руке.

СЛАВОСЛОВЉЕ

Иде Св. Варвара,
за њом Св. Никола,
слава за славом стиже,
славословља ниже.

Да се песма чује
и Бог воли и поштује,
небеска деца говоре,
срца им у љубави горе.

И пламте свеће у свећњаку,
поред колача, вина и жита.
Свечи се славе,
Богородица се радује.
Песма се ори,
шире се небески двори.

ЧЕДНА РАДИНОВИЋ ЛУКИЋ, Београд

ЖЕЉОМ СЕ ЗАЖАРИЛО МОРЕ

Разумеш ли кад,
прстима под кожом, речи
осећаш.
Не дам тој сили,
да поремети овај дан,
сили што заборав се зове.
Ни сваки следећи, дан.
Кратко је сећање,
заборав је вечан.
Лакоћом својственом,
жилавости једног стијега,
уз медаље бројне,
са ревера, што весело звоне,
као чаше док пријатељима се
наздравља,
прстима читаш.
Дуго те било није.
Небески сликар,
помешао све боје,
просуо их.
Фигуре се створише,
уз јата галебова,
што их ломе,
не дадоше,
да скрију црвено,
залазеће сунце, што ка
плаветнилу слази, чини ти се,
на кратко,
жељом се зажарило море.

КОРАЧАЛА САМ

Корачала сам,
неходима туђим,
кроз сва предворја,
душе твоје.
Кроз сва јединства мисли,
срцем откривена,
растанцима, плачем,
страшћу, заробљена.
Корачала сам,
очима слушајући,
сваки смешак и трен,
мимохода нашег,
видећи очи што боју мењају,
у твом и мом,
дочеканом смирају.

ШПЕЈТИМ СОЈЕВА Соле, Београд

АЗИЈАТСКИ ПОГЛЕД

Погледом душу ми увија,
појава ми њена јако прија.

Близина ми прави велику пометњу,
жарко је желим, а да немам никакву сметњу.

Она је један анђео прави,
позитивна је по нарави.

Пожелим да је сваког трена милујем,
за љубав њену заувек робујем.

Не престаје да ме сваког дана изненади,
успева увек моја осећања да завади.

Шта год да обуче изгледа моћно,
сигуран сам да се љуби сочно.

Знам да не може на мене да се ослони,
барем у пролазу осмех нек ми поклони.

Срце јој остављам на длану,
радујем се сваком новом дану.

У нади да ће све бити уреду,
сваки пут уживам у азијатском погледу.

ЛЕПОТА СЛАВОНИЈЕ

Најбоља мајка њу је родила,
назвала је најбољим именом света,
Божја воља лепоту јој поклонила,
као украс најлепшег цвета.

Свима годи њена близина,
прави је сјај са брега,
анђео града Зрењанина,
за њом чезне Славонска Пожега.

Душу испуни осећај њеног мириса
она је као најлепша биљка Персије,
доброту њену свуда носи Бегеј и Тиса,
била и остала младост и лепота Славоније.

САДРЖАЈ

Реч уредника.....	5
Авдулах Рамчиловић, Линц, Аустрија	9
Александра Љубисављевић, Смедерево	10
Ана Митић Стошић, Врање	12
Аранка Киш, Суботица	13
Аца Јовановић, Ковиљ	14
Биљана Ристић, Нови Сад.....	15
Биљана Савић, Велика Плана	20
Бобан Боки Пауновић, Пожаревац	22
Борка Драгољевић, Нови Сад	24
Бранка Дачевић, Нови Сад.....	26
Бранка Тирнанић, Крњево	27
Будимир Ракић, Београд	28
Будимир Фрка, Нови Сад.....	30
Валентина Вулић, Врбас	31
Вера Александрић, Нови Сад	32
Весна Крњић, Нови Сад	33
Владислава Милићевић Белин, Београд.....	34
Горан Ђукановић, Нови Сад	35
Гордана Марковић, Ђуприја	36
Дана Радуловић, Нови Сад.....	37
Данијела Милосављевић, Нови Сад	39
Даринка Бела Томић, Београд.....	41
Дијана Влаинић, Стара Пазова	43
Дијана Ухерек Стевановић, Суботица.....	45
Дина Заварко, Нови Сад.....	46
Драган Вилић, Америка	48
Драган Савић, Бечej	51
Драгана Максимовић Јовановић, Ковиљ.....	53
Драгана Миљковић, Лесковац	54
Драгица Бека Савић, Бачка Паланка	59
Драгица Грујић, Мали Радинци.....	61
Драгица Добријевић, Смедерево	63
Драгица Ждралић, Петроварадин	65
Драгољуб Јанојлић, Смед. Паланка	66
Душан Ковачевић Батуља, Мали Радинци.....	68
Ђорђе Секулић, Бачки Јарак	69
Живота Игљатовић, Јагодина	71
Зоран Павловић, Параћин	73
Зорка Чордашевић, Франкфурт, Немачка	75

Илинка Марковић, Нови Београд	77
Јасмин Р. Адемовић, Суботица.....	78
Јованка Роквић, Нови Сланкамен	79
Јока Тетковић Милошевић, Београд	80
Лепосава Увалин Лепа, Кикинда.....	82
Љиљана Гутић Ковачевић, Рума.....	83
Љиљана Терентић, Смедерево	84
Љиљана Фијат, Нови Сад.....	86
Љубомир Глигорић, Нови Сад.....	88
Маја Грачан Ливада, Рума	89
Мара Руег, Аделтсвил, Швајцарска.....	90
Марија Маца Јотић, Ниш	92
Марија Рожић, Мркоњић Град	94
Маријан Виг, Суботица.....	96
Мариана Кунбар Селма, Јерусалим, Израел	98
Марина Тот, Панчево	102
Меланија Бојановић, Руски Крстур	103
Мила Марковић, Параћин.....	104
Милан М. Тривунчић, Шипово, Р. Српска.....	105
Милан Чорак, Вуковар, Хрватска.....	107
Миле Костић Дубница, Врање.....	112
Милена Дрпа, Добој	113
Миленко Милошевић, Маглић	114
Милиијана Јовановић, Ниш	116
Милица Лазаревић Витановић, Београд.....	119
Милица Пајкић, Смедерево	120
Милица Пошарац, Рума	121
Милка Васић Глушац, Београд	123
Милован Мићо Петровић, Смед. Паланка	124
Милојка Јеловац, Пљевља, Црна Гора	126
Милорад Куљић, Стари Лединци	127
Милосав Петровић, Ниш.....	129
Милош Б. Иветић, Футог	130
Миљана Игњатовић Кнежевић, Ниш	132
Миомир М. Лакићевић, Јагодина	134
Мира Андрић Максић, Арканзас, САД	135
Мирјана Миланков, Нови Сад	137
Мирјана Милачић Бајић, Београд.....	139
Мирко Стикић, Нови Сад.....	141
Мирослав Мишо Бакрач, Ниш.....	143
Мирослава Мира Цветковић, Смедерево	145
Младен Несторовић, Београд.....	147
Момчило Јањичић Момос, Инђија	148
Нада Јовановић Крупљанин, Нови Сад.....	149
Надица Илић, Београд.....	150
Петар Шушњар, Нови Сад.....	151

Пламенка Ђого Вулић, Београд.....	156
Предраг Ж. Станаћев, Београд.....	158
Предраг Цветковић, Смед. Паланка	159
Рада Крстић, Сокобања	162
Рада Лотина, Београд	165
Радмила Милојевић, Параћин.....	167
Радослав Раца Фелбапов, Нови Сад	168
Ратко Рале Белић, Суботица	169
Ружена Краћица, Падина	170
Савка Козић, Беочин	172
Сања Обрадовић, Сремска Каменица.....	176
Сања Соскић, Нови Београд	179
Сања Трифуновић Хибловић, Београд.....	181
Славица Агић, Бачка Паланка	183
Слободан Савић Бели, Вукошић.....	186
Слободан Тодоровић, Смед. Паланка.....	188
Слободан Цвитковић, Шид.....	190
Смиљана Божић, Београд.....	192
Снежана Шолкотовић, Корбово	194
Споменка Денда Хамовић, Београд.....	196
Станка Ђаласан, Нови Сад.....	197
Сузана Асковић, Параћин	199
Тања Ајтић, Ванкувер, Канада	201
Тања Трашевић Спасић, Ниш	203
Чедна Радиновић Лукић, Београд.....	204
Шпејтим Сојева Соле, Београд.....	205
Садржај	207

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

САЗВЕЖЋА 19 : зборник радова [чланова Савеза
књижевника у отаџбини и расејању, Нови Сад]

ISBN: 978-86-7970-161-9